

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 85. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897-1932.

Vasárnap, 1936. április 12.

GYÉMÁNT LESZ A SZÉNBŐL

Az Aradi Közlöny számára írta:

Dr. PARECZ BÉLA

az aradi és arad-megyei Magyar Párt elnöke

Itt van a szép húsvét ünnepe s eljött vele az ünnepi nyugalom, amely gondolkodásra késztet. Boldogabb esztendőben ez a meditálás derűs szíttétekintés volt a múlt emlékein s a jövő reménységein, ma olyan, mint az álmatlan éjszaka töprengése, amikor az embernek külső benyomásoktól nem háborgatott agyában egyszerre megdöbbenő világossággal jelenik meg a maga és nemzete sorsának egész tragikus komolysága.

A világban a háború réme kísért s mi szorongva kérdezzük magunktól, miért kell majd esetleg nekünk, árva kis népnek, meg-szenvednünk a nagy nemzetek imperialista törekvéseit? Idehaza a létünk forog kockán, fenyegeti azt a nacionalizmus, amely annál hatalmasabb, mert világáramlat, amely ma minden országban vezetészerepre törekszik. Hiába hivatkozunk vele szemben a mi igazunkra, hiába mondjuk, hogy nem akarunk mást, mint munkánk után becsületesen megélni s emellett megtartani anyanyelvünket és nemzetiségünket, hiába erősítjük, hogy nincs egy elképzelésünk sem, amely ne alapulna az ország alkotmányában és tételes törvényeiben gyökerező jogunkon: végzettszerűen el fogunk pusztulni, ha nincs erőnk, amivel a magunk igazságát megvédelmezhetjük.

Miben állhat ez az erő? Elsősorban anyagiakban: népünk számában, azokban a pozíciókban, amelyeket a hivatalokban, az ország politikai és gazdasági közéletében elfoglalva tart s a vagyonban, amellyel rendelkezik. Mindnyájan tudjuk és érezzük, hogy ezek az értékeink rohamosan pusztulnak. Proletársorsra kerülünk lassankint valamennyien, ijesztően terjed sorainkban a nyomor, ennek következtében nő a halálozások, kisebbedik a születések száma és népünk, — amint ezt már a hivatalos statisztika is megállapította. — egyes jobban fogy. Parlamenti képviselőink elismerésre méltó küzdelmet folytat nemzeti létünkért és sikerül is néha olyan eredményeket elérnie, amelyekkel a magyar egzisztenciák százait menti meg az elpusztulástól, de a mai választási rendszer mellett politikai ténhezővé válni és nemzetünk sorsára döntő befolyást gyakorolni még akkor sem tudna, ha csupa európai márkájú államférfiakból állana.

A másik tényezője annak az erőnek, amellyel a mi igazunk győzelmét kivívhatjuk, vezetőembereinknek kvalitása s a nemzeti munkára való az a készség, amit a vezetők népünk tömegeiben felkelteni tudnak. Minden magyarul lakta megyében vannak párttagozataink s azok élén jószándéku emberek, akik önzetlenül megtesznek minden tőlük telhetőt a rájuk bízott magyar nép érdekében s ha van hiba, az nem bennünk, hanem a tömegekben van, amelyekben még az sem fejlődött ki eléggé a közkeletű öntudat s az a belátás, hogy az egyes akkor szolgálja a legjobban saját érdekét is, ha nem csupán egyéni utakon keresi a maga boldogulását, hanem dolgozik és áldoz az összességért.

Az elmúlt nyáron ittjárt egy magyarországi publicista. Leírta megfigyeléseit és ezekből levont következtetéseit egy tanulmányban,

amelyben az itteni magyarság értékeit mély-ségesen lebecsüli s a többek között így kiált fel: „Magas nyomás alatt nem válhatik-e gyémánt a szénből és nehéz sorsa nem nevel-e hittérítőket az ardeali magyarságnak. Romániai utam legfájdalmasabb eredménye, hogy erre a reménykedő kérdésre is nemet kell mondanom“.

Egész zivatarát az ellentmondásoknak váltotta ki ez a tanulmány nálunk úgy, mint Magyarországon, ahol megjelent, de a legilletékesebb feleletet az ardeali magyar fiatalság adta meg arra. Körülbelül egy hónappal ezelőtt folyóiratot indított ez az ifjuság, amelynek „Hitel“ a címe. Nem az üzleti hitelt értik e címszó alatt, hanem azt, amit Széchenyi gondolt, amikor megírta korszalkalkító könyvét „honunk szebb lelkü asszonyainak“: himni önmagunkban és hihetni egymásnak. Kezében van e folyóirat első száma, amely kötetnek is beillik és megüti bármely fővárosi tudományos szemle nivóját. Tizenhét fiatal, harminc esztendő körül járó ardeali magyar publicista, orvos, költő és alkotó művész cikke, költeménye, művészi munkájának reprodukciója van benne. Az egyik cikkíró Ardeali műépíté-

séről, a másik a kisebbségi jogvédelemről, a harmadik és a többi a népesség-védelemről, az ardeali szövetkezetekről és más magyar közéleti kérdésekről ír. Nem frázisokkal dolgoznak, hanem tudományos okfejtéssel. Megállapítják, hogy egy kisebbségi nép boldogulásának más útja is van, mint a politika s hogy a nép társadalmi és gazdasági megszervezése olyan alanyává válhatik az ő fennmaradásának, amely minden ellene irányuló politikai támadást győzelmesen kibír. Rámutatnak arra, hogy az ardeali magyarságnak vannak nemzeti értékei, amelyekre lehet építeni s vannak vezetői, öregek és fiatalok egyaránt, akik ezt az építőmunkát elvégezni képesek és képesek. Annak a bizonyos, Magyarországról jött utasnak pedig nemcsak a maguk, hanem az egész ardeali magyar fiatalság nevében ezt üzenik: „A tanulmány szerzője kimondta ránk a halálos ítéletet. Bennünk azonban semmi haldandóság a nagyszerű, vagy silány nemzethalál felvonásvégét eljátszani. Nem is azt mondjuk, hogy élni akarunk, mert ebben ott bujkál egy feltételezés: ha nem akarnánk meghalunk. Egyszerűen élünk és élni fogunk. Ez bizonyos. De van szép élet és csunya élet. Élhet egy nemzet hivatása magaslátán, de élhet posványban is. Mi az előbbi akarjuk“.

Szolgáljon ez az üzenet húsvéti szózatul minden csüggedő magyarnak! Nem veszhet el az a nép, amelynek a munkájának végeztével lassankint letűnő jelen nemzedéken túl van önmagában és nemzetében hinni tudó, a jövő felépítését vállaló fiatalsága.

DIADALMAS HUSVÉT

Az Aradi Közlöny számára írta:

TARNÓCZI LAJOS

A természet nagyszerű tanítással szolgál így tavasz idején. Azt mondja lombkoronás fáival, virágos kertjeivel és végtelen zöld mezőivel, hogy nincs elmúlás, nincs enyészet. Ugyanezt hirdeti Krisztus feltámadása a lelki életben. Vetrünk kell, ha lombfakadást akarunk látni. Időtlen idők óta az ősz elszórja érett magvait, a tél hőszemfödél borít reájuk és a tavasz új életre ébreszti őket. Nem csoda ez?

Ez a tavaszi természet ezzel két dologra tanít bennünket. Először azt mondja, amire Krisztus is figyelmeztet, hogyha az ember meg akarja tartani az életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti életét, megtalálja azt. Azután azt mondja, hogy az a ki-ami az ember elvet, ismét Krisztus tanítása szerint, aki a testnek vet, az a testből arat veszedelmet, aki a léleknek vet, az a lélekből arat örökéletet.

Ha ebből a szempontból nézzük jelenünket és jövőnket, az nagyon sivár és szomorú. Mai kelésünk az erőszak és csalás vetése. Mai vetésünk a gyűlölet, irigység, anyagiasság és hitetlenség magjainak elszórása. Mi kél ki ebből? Azt hiszem, nem csalódom, ha a természet nagy tanítása nyomán előre látom a háborút, a véres forradalmakat, amelyek az emberiséget a barbárság állapotába süllyesztenek.

Eddig való fejlődésünk története is ezt igazolja. Az 1793-as francia forradalmat az encyclopédisták magvetése előzte meg. Az 1917-es orosz forradalmat a nagy orosz regényírók ágyazták bele a terror által felszán-

tott orosz lelkekbe. Ha ma népünknek megmaradást, az emberiségnek jobb jövődőt akarunk, az elvetetést kell vállalunk. Ma ez a sorsa mindazoknak, akik remegnek a jövőért, akik szeretik az embert. Sorsunk azon fordul meg, mit vetünk gyermekeink lelkébe.

Nem szabad kételkednünk abban, hogy a világon mégis csak a jószág, igazság és szeretet fog győzedelmeskedni. A Krisztus feltámadása ezt bizonyítja. Nagyonente az erőszak, az árulás, a pénz, a hatalomféltés iltó diadalát, húsvét reggelén a szeretet és az ártatlanság győzedelmeskedett.

Húsvétnek az a további vigasztalása, hogy a szenvedés és elvonatás nem tart örökké. A mag csak egyideig pihen a földben. Azután kikél. Kemény rögök alól csodás erővel és mindig fölfelé tör. Sirokat és börtönöket nyit meg az emberi haladás mindig a több jog és nagyobb szabadság irányában. A húsvéti történetbe tartozik bele Krisztusnak az az értelme is: Tedd helyére szablvádát, mert akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniük. Nagy intelem ez a mai fegyverkező világnak. Rettenetes tragédia felé sietünk: Tankokkal, gázokkal, bombákkal és minden elképzelhető gyilkoló szerszámmal akarjuk megtartani az életünket és éppen ezekkel veszítjük el. Ezért ér többet az erőszaknál a szeretet, a hatalomnál a szellem, erősebb a halálnál az élet. Európa nagyon sok helyét gránátok szántották fel, városait tűz hamvasztotta el és ma a véres harcterek helyén fü zöldel és a romok helyére

virágzó élet költözött. Ezért nem hiábavaló a husvéti hit a feltámadásban, akkor sem, amikor Judások árulkodnak, hatalmasok fenekednek és a Pálátusok igazságtalan ítélet alá resztyik az életet.

Különösen szükségünk van a husvéti vigasztalásra nekünk, magyaroknak. Kevesen vagyunk és társalanságunk állunk Európa nagy nemzetei között. Századok óta szenvedés és megaláztatás jutott osztályrészünkül. A fegyverek ereje nem áll segítségünkre. Minden reményünk és bizodalunk az isteni, örök igazságban van.

Ezeket az eszméket kell elvetnünk és befogadnunk szívünkbe, hogy új élet támadjon ott.

A tavaszi rügyfakadásnak van még egy szép vonása. Eltemeti a száraz avart és mindent az élet zöld színébe öltöztet. A Krisztus feltámadáskor megrémülve futnak el a sirtól a fegyveres őrizők. Most is reá nehezedik életünkre a sírkő, a pecsét és a fegyver, de az új élet mindezeket felőrli és a fegyvereket megrémíti.

Krisztus Koporsójából élet jött ki, az aszszony fájdalomából élet születik, emberek és népek szenvedéseiből támad az új világ. Könyveket vetünk, nemzedékek sorsa tört ketté, „kicsi fészünkkel vihar dulta széllel”, de ez mind csak vetés egy boldogabb jövőre. Biztos záloga ennek a meggyalázott, meghalt és eltemetett názáreti Krisztus feltört koporsója, husvéti diadala.

Női felöltők, ruhák, valódi bőrtáskák minden színben
LYONE-cégnél Neuman-palota.

Törökország is bevezeti az általános katonai kötelezettséget

A török kormány bejelentette a Dardanellák megerősítését — Olaszország állásfoglalása Anglia ellen

Istanbulból jelentik: A török kormány elhatározta, hogy megteszi a szükséges lépéseket a lausannei szerződést aláíró hatalmaktól és hozzájárulásukat kéri a tengerszorosokról szóló rendelkezések módosítására, annak a követelésnek megfelelően, amelyeket Törökország képviselője Genfben előterjesztett. A miniszterelnök tegnap a néppárt parlamenti csoportjának már be is jelentette a kormánynak ezt a lépését és a török kormány tegnap délután ennek megfelelően elküldte jegyzékét a lausannei szerződést aláíró hatalmakhoz.

A török lapok ugyanekkor arról is írják, hogy a nemzetközi helyzet és a belső szituáció arra a megállapításra vezették a török kormányt, hogy

a létező és leszerelt hadsereg már nem képes azt a szerepet betölteni, amelyet az ország védelme megkövetel. A török kormány ezért azzal a szándékkal foglalkozik, hogy a békeszerződés katonai határozmányait nemlétezőnek tekintsi s életbe lépíti az általános katonai védkötelezettséget.

A kormány még nem döntött ebben a kérdésben, de több mint valószínű, hogy április vége felé sor kerül majd azokra az intézkedésekre,

amelyekkel a katonai védkötelezettséget vezetik be.

A tegnapi értekezlet eredményeképpen egyébként Flandin ígéretet kapott, hogy Eden elvilágosításokat fog kérni Berlinton az alábbi kérdésekre vonatkozólag:

1. Hogyan képzei Hitler a részéről felajánlott meg-nem-támadási szerződést?
2. Ez a meg-nem-támadási szerződés összeegyeztethető-e a Népszövetség és a kölcsönös segélynyújtás elveivel?
3. Mit jelent az a német törekvés, hogy a versaillesi szerződést elvállasszák a népszövetségi alapokmánytól?
4. Hogyan akarja Németország megvalósítani gyarmati egyenjogúsítását, amelyet legutóbb fel-említett.

A locarnói hatalmak értekezletével kapcsolatosan az olasz kiküldöttek a késő éjszakai órákban jelentést adtak ki, amely elsősorban Aloisi bárónak a tanácskozás elején tett kijelentéseit ismerteti. Eszerint miután a rajnai zónában a változások bekövetkeztek, Olaszország résztvett ugyan a párisi és londoni tanácskozásokon, de magatartását bizonyos külső körülmények befolyásolták.

Az olasz kormány kénytelen volt megállapítani, hogy az angol kormány valamennyi újabb megnyilatkozásában Olaszországról tüntetően nem vesz tudomást.

Kormányom tehát megbízott engem — mondotta Aloisi báró — hogy valamennyiünket megkérdezzen, vajon Olaszország itt léte kíváncs-e és kíváncs-e közreműködése az új locarnói alapokon létesülő Európa felépítésén?

Világ vége

Írta:

Kornél Ester

— Szoktál-e te álmodni a világ végétől? — Kérdezte tőlem Esti Kornél. — Szóval te is szoktál. Én évenként átlag ötször-hatszor véget vetek a vilónak álomban, megemmisitem a földgolyót, mint azokat a homokgömböket és sárkupacokat, melyeket gyermekkoromban gyurtam a tóparton, aztán egy vonalzóval kegyetlenül kettévágtam. Ugyátszik, erre szükségünk van. Csodálatos, boldog rombolást végeztünk ilyenkor. Egyszerre eltűnik mindenki és minden s velünk együtt mi is. „Együtt a halálba”, mint a rajongó szerelmesek, de nem ketten, hanem másfél billió ember, összegdorg rombolást végeztünk ilyenkor. Egyszerre eltűnnek bolhák, emelődaruk, hőmérők, ágyuk és bajszkötők. Hidd el, van ebben valami vigasztaló. A halál legkevésbé fájdalmas fajtája az, ha senki sem és semmi sem marad utánunk, amit irigyelhetnénk, még az utókor is velünk omlik össze, mely emlégethetne s újságíró-barátunk is, aki sirató-cikket írhatna rólunk és bizonyos nyájas kárörömmel veregethetné meg szegény hullánk vállát.

— Sok ilyen álombeli világ végére emlékszem volt sötét, a pokol minden sötétségével. Volt fényes, a mennyország minden fényével, cikázó villámokkal és tündöklő fényrözsákkal. Volt bibliaian komor s ünnepléses. Volt szinpad és határos, mint egy wagneri dalmű vége, melyben kürtök bömbölnek és harsonák ordítanak. Volt gyors és rettentő, amikor a föld egy üstökös lángcsóvája alá pillanatok alatt pörzsöldött el, mint holmi csillagközi rövidzárlatban s én fejfelé, lobogó sörénnyel buktam alá a világűrben, kéjesen viszkető lábaimat kinyújtva s szálltam-röpültem hosszú-hosszu fényévekig, anélkül, hogy rendeltetési helyemre érkeztem volna. Az a világ vége, melyről több álmodtam, abban különbözik a többitől, hogy lassu volt, hosszantartó, részletes s olyan

valószerű, mint egy jó írásmű, mely a hihetetlen és tulvilági hétköznapi keretbe helyezi, tények és adatok közé s éppen ezzel teszi elfogadhatóvá, igazán megrázóvá. Meghallgatnád?

— Hát az úgy történt barátnőm, hogy egy nyári délután, körülbelül félhét felé az Erzsébet-köruton sétáltam. Éppen be akartam térni a kávéházba, hogy lekenjek egy színházi cikket, amikor észrevettem, hogy a gyalogjárón kisebb-nagyobb csoportok verődnek össze s az emberek kinyújtott nyakkal, riadtan az ég egy pontjára néznek. Kelet felé s nyugatra is arra, suttognak is valamit, de még halkán s nem tudhattam, hogy mit. Ismerem az ilyen pesti csoportosulásokat. Egy gyermek eleresztette léggömbjét, azt lesik a háztetők fölött, vagy egy furcsa, külföldi repülőgépet, vagy egy levegővel fölfújt papírcsokót, melyet ide-oda táncoltat a szél, vagy semmit sem, egyszerűen ugratják, boldogítják egymást. Nem is törődöm velük, de amint tovább haladtam, egyszerre megrémültem.

— Mi volt az, amit bámultak? Egészen jelentéktelen dolog. Egy kis fénypont az ég keleti sarkán, kék és halvány, olyan, mint a kórházban a betegek villanymecse, nem is nagyobb annál. De rosszul mondtam. Alig hogy megállapítottam ezt, már nagyobb volt nála és sokkal izzóbb, akkora, mint az öklöm s úgy ragyogott, mint egy ivilámpa. Szemlátomást közeledett. Egyelőre csend volt, mint végzetes politikai változások előtt, amikor élet és halál van kockán s a levegőbe akasztófák meredeznek. De a következő pillanatban már üvöltöni kezdett a tömeg, az égre kiáltott, kiált karral s vak tájékozatlanságában kapualjakba menekült, vagy kirohant az utcára s egy általános mozgósítás, egy világforradalom, egy sohase elképzelt munkaszünetes zűrzavara uralkodott mindenütt. A villamosok megálltak. Lovasrendőrök vágattak elő peckesen, kivont karddal, de csakhamar ők is belesodródtak a rémüldöző csöcselékbe s elhanyták kardjukat. Tűzoltók és katonák gépkocsija süvöltöztek, vészes túlkölessel immár merőben céltalanul, mert maguk se tudták, hogy mit kell oltaniok és oltalmazniok s kik ellen kell harcolniok. Valaki fölfedezte, hogy hajára finoman örlött, ismeretlen vegyi

eredetű kék por száll s arca, keze, homloka is kék lesz, mint a rejtélyes égítést, mely most már óriási tányérként izzott az égbolton. Erre az izgalom tetőfokára hágott. Mindenki a kezükreében bámulta kék arcát. Leáldozott a nap, de a hőség nem csökkent, hanem emelkedett. Telefonozni akartunk valahová, de nem tudtuk, hogy hová. Az utcai telefonfülkéket megostromolták. Mindenki más-sal beszélt, a világmindenséggel keresett összeköttetést, hiába, hogy mitévő legyen. Bőgő hangszórók nyugalomra intették a közönséget.

Végre megjelentek az újságok tükörlakáiban az első jelentések, fehéren lobogva, mint sárlatok a viharban. „Csend, rend”, kiabáltak az újságok, régi tekintélyükre támaszkodva, de maguk is eszeveszett izgalomban s nem adhattak egyéb tanácsot olvasóiknak, mint hogy belső forrásukat ásványvízzel csillapítsák, ezenkívül küldjék be hátralékos előfizetési díjukat, mert az újság még ilyen körülmények között is a legszebb ajándék, a legmegbízhatóbb barát és a legnemesebb szórakozás. Szélfűrészes patikusok, akik egy életen át nem tudták eladni kotyvalékaikat, az uccán árusították idegcsillapító szereiket a „világ vége” nevű nyavalya ellen s megittatták a hiszékenyekkel raktáron maradt hashajtókat, hánytatókat és hajszeszeiket. Este kilenc órakor a greenwichi csillagvizsgáló igazgatója rádióvilágzózatot intézett az emberiséghez. Szavainak igyekezett bizonyos higgadt méltóságot és tudományos mázat adni, de lépten-nyomon kitért, hogy ő, aki számontartja az égbolt minden rendes lakással bíró, megbízható csillagát és kóbor, büntetett előéletű, többszörsön körözött csirkefogó üstökösét, nem is sejtí, hogy micsoda ez a kék és forró kalandor, ez az égi szörny, mely minden előzetes bejelentés nélkül látogatta meg a földet s végromlással fenyeget mindnyájunkat. A veszélyt nem lehetett titokban tartani. Éjfélkor egy párisi tudós minden köntörfalazás nélkül tudatta a világgal, hogy itt az utolsó órája s ha az égítést közeledése ilyen ütemben folytatódik, aminek ellenkezőjére semmiféle reményesség sincsen, akkor három nap múlva megszűnik minden élet s leghelyesebb, ha valamennyien elkészülünk az együtt s és fontos halálra.

MÉSZ élesdvidéki l-a
fehér darabos

Vagontételben olcsón beszerezhető Intreprimere pentru Valorifloarea Lemnelor de Foc din Arad, Piata Liceului No. 5.

Detailban „Phönix” fatelepen Bul. Reg. Ferdinand 61. 100 kg. Lei 95.— — Nagyobb építkezéseknél árkedvezmény!

„ELECTA” szövetek gyári árban kizárólag

I. SCHUTZ Posztóáruházában

Arad, Str. Eminescu 2.

1742

Telefon: 516.

Hét kísérlet

a kisebbségi kérdés rendezésére. — Milyen fázisokon ment át a kormányok kisebbségi politikája az elmúlt 18 esztendő alatt? —

Divatos politikai jelszavak — a statisztika megvilágításában

Az 1930. év decemberében tartott népszámlálás hivatalos adatai szerint az ország 18 millió 025.237 lakója közül 3 millió 519.497 lélek népkisebbségi eredetű állampolgár, az összlakosság 24.28 százaléka, melyből az Institut Demografic kimutatása 1 millió 305.753 állampolgárt ismer el magyar nemzetiségűnek, szemben az egyházak hivatalos kimutatásával, a melyek 1 millió 724.309 magyart, 722.092 németet és 987.006 zsidót tartanak nyilván. Ezek a számok magyarázzák meg, hogy miért számolt minden felelős kormányzat a kisebbségi politika kérdéseinek tényszerű, sajnós, anélkül azonban, hogy ezeket a kérdéseket intézményesen megoldotta volna. Ma, amidőn egyes divatos politikai jelszavak teljesen hibás beállítással világítják meg az országban élő kisebbségek helyzetét és szerepét az ország életében, tudatosan vagy felelőtlenül ferdítve el a tények jelentőségét, alább foglaljuk össze mindazoknak a kísérleteknek időrendi eseményeit, a melyektől egykor úgy a kormánykörök, mint a kisebbségi közvélemény az ország egynegyed lakosságának sors-rendezését várta.

Az első komoly terv

Tizenkét év telt el, míg 1930-ban az akkori nemzeti-parasztpárti kormány legelőször vélte szükségesnek, hogy az azóta közel ötmillióra szaporodott népkisebbségek részére kormányzati

szervet állítson fel. 1930-ban született meg a minisztertanács mellé felállított „Oficiul de Studii Minoritare”, melynek vezetésére Gh. POP belügyi alminisztert állították, aki ugyanakkor arra is megbízatást kapott, hogy a különböző kisebbségek-lakta nyugateurópai államokban a helyszínen tanulmányozza: milyen alapokon rendezik a különböző demokratikus kormányok a saját kisebbségi politikájukat? Gh. POP közel egy éven át utazta be Európát, gazdag anyagot gyűjtve össze hivatala részére, mert át volt hatva a kormány szándékának és a maga demokratizmusának őszinteségétől: mire azonban elkészítette a külföldi tapasztalatai alapján felépített javaslatait, amelyet egy példányban a Népkisebbségek Nemzetközi Kongresszusával is megismertetett Genfben — a kisebbségi kérdés intézményes rendezésére irányuló tervek lekerültek a belpolitika napirendjéről.

A második kísérlet ugyanebben az értelemben a IORGA-kormány idejében következett be. 1931. májusában a miniszterelnökség mellett állították fel egy kisebbségi államtitkárságot, melynek vezetését BRANDSCH Rudolf német-szász képviselőre bízták, míg a magyarság reprezentánsaként dr. BITAY Árpád professzort. Iorga régi munkatársát hívták meg. A kisebbségi államtitkárság működését megalapozó és intézményesítő törvény azonban sohasem készült el és így a

Az ő véleményét, melyet később egy amerikai csillagász pontos számításokkal ellenőrzött és helybenhagyott, az újságok szűkszavú különkiadásban jelentették meg.

— Bevallom, ekkor már fölöttébb untam a húzavonát, nem érdekelt többé sem az emberiség sorsa, sem a saját sorsom s fáradan, elcsigázva házfalé bandukoltam. Elhatároztam, hogy otthon majd farkasszemet nézek a valósággal. Lámpát sem kellett gyújtanom. Dolgozószobámban oly éles, kék fény nyilalt be, mint a nápolyi Kék Barlangba a legragyogóbb napsütésben. Órákig járkáltam le s föl, hátratett kézzel. Tétováztam, hogy mihez is kezdjek. Irni nem volt kedvem. Kinek és minek? Végrendeletet hagyjak hátra? Ez éppoly ostobaság volna. Inkább ittam. Volt nekem egy hollandi kakaóliköröm, melyet egy hóborstos, teljesen beszámíthatatlan tisztelőmtől kaptam. Mindig takarékoskodtam vele, mert drága, ritka, zamatos ital, nekem valóságos ambrózia s ma ugyiszólván beszerezhetetlen. Lassanként kihörpintettem az egészet. Ettől világosság gyulladt agyvelejében. Enni is kívántam. Orvosaim az utolsó próbáreggelim óta eltöltötték a nehéz, fűszeres ételaktól. Lekanyarítottam magamnak egy darab szalámit, háromujnyi vastagon, úgy, ahogy szeretem s mohó fogakkal haraptam belé, fittyet hányva minden következménynek. Kitűnő közérzetem támadt. Ezt csak az zavarta, hogy velem szemben a dolgozószobám falán a „Kompozíció” című futurista festmény kacintott rám. Welly Pepi tisztelt meg vele, aki a tehetségtelenséget mindig sikeresen egyesítette a tébollyal. Gyomromból utáltam ezt a mázsolmányt, de eddig nem volt szívem a szemébe vetni. Welly Pepi különböző ürügyeken havonta egyszer bekukkantott hozzám kémszemlére, hogy még nála-e a képe. Most zsebkéssel szíjjakká metéltem a vásznat. A levegő tisztult.

— Miután így elkészültem a testiekkel, a lelkiekre vettem szememet. Két levelet írtam. Az egyik levelet Katicának írtam, aki egy életen át azt hitte rólam, hogy szeretem. Közeltem vele, hogy egyáltalában nem szeretem és nem is szerettem soha, szakítok vele, nem is óhajtom látni

soha többé. A másik levelet Violának írtam, akitől istentelen kezek elszakítottak. Bevallottam neki, hogy csak őt szeretem, hűséget esküdtem arra, a három napra, mely számunkra az élet és az örökévalóság. Ez megnyugtatótt.

— Még valamit elintéztem. Évekkel ezelőtt, tudod, kétezer pengő előleget kaptam egy zsvány kiadótól, hogy egy huszives könyvet írjak valami politikai tökfilkáról s századunk legnagyobb elméjének és jellemének tüntessem föl. Ez az előleg azóta súlyos kölcsönként csörömpölt rajtam. Valahányszor kicsavartam töltőtollam, eszembe jutott a politikai tökfilkó s vállalt, de folyton halogatott kötelességem, a lelke megébűlt s nem tudtam dolgozni. En, ahogy ismersz, előleget sohasem adtam vissza. Még örületemben sem tennék ilyesmit. Még talán álomban sem. De most, hogy a világ végéről álmodtam, megtettem. Tüstént visszaküldtem a kétezer pengő előleget a zsvány kiadónak, egy gyorsküldőnccel s meghagytam, hogy még álmából is zörgesse föl.

— Jaj, mennyire megkönnyültem. Nem Nem kell többé élnem, tehát ismét irhatok. Élni kezdtem, barátom azonnal, lelkemben az édes Violával s irni kezdtem, nem törődve azzal, hogy nincs többé olvasó, tiszteletdíj és dicsőség, csak írtam, írtam, a vészes, egyre növekvő csillagzat előtt, a pokoli hőségben esztelenül és boldogan, egész hajnalig s belemámosodtam az örömbé, a háromnapos jóvendőbe és munkámba. Mert jegyezd meg, hogy csak az élhet, aki teljesen el van készülve a halálra s mi, ostobák azért halunk meg, mert csak az életre készülünk el és minden áron élni akarunk. A rend, melyet magad körül látsz, voltaképp rendtelenség s a rendtelenség az igazi rend. A világ vége pedig a világ kezdete. Ezt akartam közölni veled.

kormányzati szerv mindössze egy információiroda jelentéktelenségére csökevényesedett.

A Iorga-kormányt követő VAIDA-kabinet legelső napjaiban Brandsch Rudolfot Mihail SERBAN földművelésügyi alminiszterrel cserélte fel, aki szimpatikus lendülettel vette át a kisebbségi államtitkárság vezetését. A lendületet azonban nem követte semmi konkrét cselekvés, bár a kisebbségi politikai pártok készséggel állottak Serban rendelkezésére. Nagyhangú programjából, amely jórészt Gh. Pop jelentése alapján készült, semmi sem valósult meg s valószínűleg nem is fog, mivel ma Mihail Serban egyike a Vaida-féle mozgalom egyik alvezéreinek, aki azt hirdeti, hogy a kisebbségeket be kell olvasztani a többségi pártéletbe, más megoldás nem létezik.

Kisebbségi miniszterium?

I. G. DUCA, a tragikus sorsú államiérfi kormányrakerülése napjaiban kijelentette, hogy a kisebbségi alminiszterium helyett egy kisebbségi miniszterséget állít fel. A kisebbségi politika intézményesítésének ez a nagyívű terv a Duca-kormánynak már az első napjaiban költségvetési nehézségekbe ütközött, mire Duca a közegészségügyi és munkaügyi minisztert, I. NISTORT kérte fel, hogy a miniszterelnökség mellett szereplő kisebbségi alminiszteriumot olvassza be saját miniszteriumába. A tragédiát követőleg a kormányzó nemzeti-liberális párt aztán úgy határozott, hogy Ardeal és a Banat részére külön pártvezért választ Alexandru LAPEDATU kultuszminiszter személyében, akit egyben azzal is megbíz, hogy állítsa fel a kisebbségi alminiszterség sok kalandon átment intézményét a kultuszminiszterium keretei között. Ez meg is történt „Directia Minoritară” elnevezés alatt, mint hatodik kísérlet a kormány részéről a kisebbségi kérdések politikai szerv keretei között való intézményesítésére. A kisebbségi pártok vezetői, figyelemmel kísérve a fétovázó és el-elgáncsolt kísérletezéseket, annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy leghelyesebb volna, ha a kormány külön törvényben biztosítaná a kisebbségpolitikai intézmények állandó jellegét, vagy akár alkosson egy kisebbségi törvényt. Ez a javaslat azonban már azzal a szélsőséges pártpolitikai áramlattal együtt került az ország politikai közvéleménye elé, amely a faji türelmetlenség jegyében született meg és így, amidőn a kisebbségi pártok vezetői, így WILLER József dr. magyarpárti képviselő a Kamarában, GYÁRFÁS Elemér dr. magyarpárti szenátor a szenátusban 1931. december 11-én azt a javaslatot terjesztették a parlament mindkét háza elé, hogy egyszer s mindenkorra vonják ki a kisebbségpolitikai szempontokat a napipolitika vásárláról és hívjanak össze egy konferenciát a pártvezérek részére a kisebbségi kérdések egyezményes rendezése érdekében, hogy végre is békén s minden politikai szemponttól mentesítetten kancsolódhassanak bele az ország közéletének valamennyi munkaterületébe — a szélsőséges szuggesszió hatása alatt a parlament még csak nem is tárgyalta az előterjesztett javaslatot, amelyet később levett a napirendről. Ezt követően a kisebbségek ellen propagáló szélsőséges pártpolitikai áramlatok a politikai arénákból kicsaptak a gazdasági élet területeire is, lehetetlenné téve minden további kísérletet bármely kormány számára akár arra, hogy Gh. Pop, akár, hogy I. G. Duca koncepcióinak szellemében kísérletessen meg a kisebbségi politika intézményes rendezését.

Az elmúlt évek hétszerez próbálkozásai a mindenkori kormányzat részéről, meg kell állapítanunk, sohasem a kisebbségeken hiúsultak meg tehát, hanem hol a napipolitika, hol a külpolitika fölünk nagyon is független eseményeivel kapcsolatban fellépő szélsőséges áramlatok orrészéről miatt, amelyek már eddig is oly aránytalanul nagy áldozatokat és veszteségeket okoztak az országnak. Az ország politikai közvéleményének az a része azonban, amely nem a politikai divatok klirívó színeitől és formációitól várja érvényesülését,

ma sem tagadja meg azt a meggyőződését,

hogy szükség van az ország népkisebbségeinek intézményesített kormányzására.

hogy akár egy kisebbségi alminiszter, akár egy kisebbségi szakminiszterium törvényi biztositott szerve útján lehessen megvédeni és munkáját biztosítani a lakosság közel ötmillió állampolgárának az ország alkotmányos közéletének keretei között.

JAKAB GEZA.

Husvétra ajándék
legszebb
STAR

Consum. Inlesnirea

ROKA kepek reklám áron
boák

szücsszalomban, Str. Eminescu 14.

**Tavaszi szövetujdonságok a
egnagyobb választékban és
a legolcsóbb árakon**

„MERCUR” bevásárlási hely.

POSTAVARIA VAJDA

cégnél
ARAD, STRADA EMINESCU NO. 15.

1243

Az Ember — aki ölt...

Megrázó vallomások

az aradi börtöncellákban, a gyilkosság pillanata-
ról és a bűntényt követő lelki harcokról

Puscau Gherasim, Bisorca Ioan, Panyik Andrásné...

A legrettenetesebb bűntett — a gyilkosság. A tolvaj, a sikkasztó, a csaló még ezerszer jóváteheti vétkeit, de az, aki öl, jóvátehetetlen bűnt követ el, mert az elrabolt emberéletet visszaadni többé nem lehet. Pszichológusok sora kutatta már a gyilkosságok lelki motívumait és abban egyeztek meg, hogy az ölés pillanatában elmezavar lép fel és szorítja teljesen háttérbe az emberi érzést és öntudatot... az állattá süllyedt emberi lény nem gondolkozik, nem mérlegel, hanem — gyilkol. És csak percek, órák, vagy napok múlva ébred rá tettének rettenetes következményeire.

Három gyilkos, három különböző típus... három megrázó tragédia bontakozik ki a figyelem szemek előtt. Furcsa egyéniségeket zsúfol össze a sors egy börtönbe, egyetlen cella sorsközösségébe. A kietlen cellafalak között lehiggad az indulat és az éjszakák hosszú, lassanpergő órái alkalmat adnak a gyilkosnak arra, hogy lelkiismeretével kintző harcra keljen.

Vajon mit érez egy ember, aki öl — az ölés pillanatában és a gyilkosság elkövetése után?

Bozgan fogházigazgató kíséretében kéréssem fel a három előre kiszemelt gyilkost az arad-i börtönben, hogy ezt a különös kérdést feltegyem. Az első látogatás az elsőemeleti 43-as cellának szól, ahol Bisorca Ioan, a hírhedt arad-megyeri bandita várja, amíg tetteért bírái elé kerül. Ennek az embernek egyetlen gyilkosság terheli lelkiismeretét, neagrai erdőőr volt, amikor lelőtt egy ottani parasztot.

Nem akartam ölni. Hármán megtámadtak és láttam, hogy csak akkor menekülhetek meg, ha fegyveremet használom. Egy sötét alakot láttam, felemeltem puskámat és lőttem. Hallottam, amint a sötét alak megtántorodik és a földre zuhan. Én menekültem, mert attól féltem, hogy a másik kettő megöl. Csak később tudtam meg, hogy emberéletet oltottam ki.

És akkor megesküdtem a feszületre, hogy többé embert nem bántok. Azóta megszöktem a fegyházból raboltam, loptam, de senkit sem bántottam, pedig lett volna rá alkalmam. A fegyver csak ijesztésre szolgált, de sohasem vitt rá a lelkiismeret, hogy öljek vele.

Soha többé... de sokszor látom éjszakáinkint azt a lezuhanó alakot...

Egészen más típus a másodemeleti 65-ös számú cella lakója: Puscau Gherasim, akinek lelkiismeretét a gutenbrunni postamesternő megölése terheli. Intelligens fiú, parasztszülők gyermeke. Gyermekkorától kezdve egyik lábán sántít és ezért kellett tanulnia. tisztviselővé lennie. Apja döntötte el így jövődő életsor-

sát, mert úgy találta, hogy egy szánta földműves nem tudja kellően megművelni a birtokot. Ha nem csinálnak belőle hivatalnokot, ma is nyugodtan dolgozhatna az apai földön. Furcsa körülmények döntik néha el egy ember sorsát... Most emlékiratait írja a börtöncellában Puscau Gherasim és újságíró szeretne lenni.

Az előzményekről nem akarok beszélni — mondja a volt postatisztviselő — egyszerre ott voltam a hivatali szobában és ráemeletem a fejszét.

Sujtattam, de közben valami visszahuzta a kezemet. Csak érintette a fejsze éle a homlokát. A székre roskadt és rámnézett. Szótlanul. Ha egyetlen szót szól hozzám, talán nem következik be a gyilkosság. De hallgatott. És akkor valami tűz futott végig rajtam és valami ismeretlen hatalom kényszerített arra, hogy másodszor üssék. Bekövetkezett.

Amikor láttam, hogy holtan összeroskad, egyetlen gondolatom volt: menekülni. Megijedtem, a cseléd minden percben bejöhet. Odaugrottam az ajtóhoz és bezártam. A következő gondolat: mi lesz a hivatalos pénzzel. Bemarkoltam a kasszába és magamhoz vettem. És azután menekültem az állomás felé.

Utközben mindig előttem lebegett a jelenet, amint az első ütés után a székre zuhanva, szótlanul, kérő szemmel néz. Egyszerre csak megijedtem.

Valami feketeruhás alak lépkedett szorosan mellettem. Az én arcom volt, amelyet az ismeretlen és félelmetes alakon láttam. Akármire mentem, szorosan mellettem haladt, nem tudtam szabadulni tőle.

Egyszerre megláttam az állomásfőnököt. Odarohantam hozzá.

Főnök ur, megöltem a postamesternőt. A főnök elsápadt.

Mit akar csinálni most?

EUROPA 1936.

Aradi Közlöny számára készült
Bejelentés

Falak, falak, falak, köröskörül.

Falak szívem körül a bordák.
Falak agyam körül a csontok.
Falak tagjaimon a holt ruhák.

Falak, szorítják, pántolják az uccát.
Falak szűrítik le munkaszobámat.
Falak szűkítik hitem templomát.

Falak közé szorítják az igazságot.

Falakat vontak emberek közé.
Falakat vontak országok közé.
Falak tiltják a legszebb kerteket.
Falak lökik vissza az éneket.
Falon zuzza szét fejét a bolond.
Falra hány borsót a derék, a bölcs.
Falak mögé buvik a szerelem.

Falakon roppan meg az akarat.

Falak, falak, falak... Retesz. lakat...
Zár: nyithatatlan, jó: megvihatatlan,
Szó: mondhatatlan, Szomj: elolthatatlan.
Minden, ami lehető: lehetetlen.

Bűnvád gyötör, emésztő, tehetetlen:
Befalaztuk az Istent.

— Jelentkezni. Itt a pénz is — válaszoltam. — De kísérjen el, félek, valami fekete ruhás alak követ.

A főnök körülnézett és furcsán tekintett rám. De eljött velem a rendőrséghez. És amint elmondottam mindent — az ismeretlen alak eltűnt mellőlem. Szívesebben vagyok itt, szívesebben bűnhődöm mindenért, de többé nem akarom látni azt a fekete kísértetet... Megbántam, hogy öltem, elkeseredésemben követtem el, mert úgy éreztem, hogy igazságtalanul tettem ki állásomból. A többit majd a főtárgyaláson mondom el...

A vasajtó csengve csapódik be. És ott marad egy 23 éves fiatalember, akinek tragédiáját egy szánta láb indította el...

Boldog husvétünnepet

szerezhet magának minden hölgy, ha
ELEGANS tavaszi divatkabátot,
vagy **kosztümet vásárol OLCSÓN**

FORTUNA

női konfekcióban
Arad, P. A. lanču 1.

Consum- és Inlesnirea-tag.

1650

A családirtó asszony: Most nem vagyok diszponálva

A harmadik emeleti 84-es cella lakója Panyik Andrásné, a sebisi családirtás elkövetője. Aki férjét és gyermekét ölte meg egyszerre — állítólag féltékenységből. Szemüveges, idősebb asszony, tipikus falusi kereskedőné. Az asztalnál áll és vasal. Kutatva tekint rám szemüvege mögül és így szól:

Ne haragudjon, de most nem vagyok diszponálva. Majd egyszer, ha eljön az ideje, mindent elmondok, de most nem lehet még. Talán a főtárgyaláson, de az sem biztos...

És tovább vasal. Nyugodtan, mintha ott-hon, a kis sebisi ház konyhájában végezné háziasszonyi teendőit. Vasalás közben nem illik

interjuért zaklatni egy háziasszonyt és lelki motívumok után érdeklődni...

Az ember, aki ölt, újra emberré válik, amikor megszólal a lelkiismeret. És a gyilkosnál a pszichiáter talán több eredményt tudna felmutatni, mint a fegyház... Mert a gyilkolási ösztön leküzdése — az orvostudomány feladata. A tudomány pedig halad és talán egyszer elkövetkezik az idő, amikor előzetes injekciókkal ölik meg az emberben az állati ösztönt, éppen úgy, mint ahogyan a járványos betegségek ellen adnak védőoltásokat. Ma még utópia, holnapra talán valóság...

Marosi Rudolf.

Hölgyeim!

Nem probléma többé a víz-
ondolálásnál a haj szárítása.

Új géppel, (mely Aradon még senki-
nek sincs) 20 perc alatt szárítok bármilyen tömött haját, így kinek sürgősen tökéletes és davatos frizurára van szüksége, keresse fel bizalommal hölgyfodrász és kozmetikai szalonomat Str. Mărășești 1.

„ELITE”-salon, Szondy egy-
szertár mellett.

A kesztyűm

Írta:

Lipót

Minap az autobuszon egy ismerős urilány mellé kerültem. Ezt az urilányt vagy tíz éve ismerem, akkor nyáron együtt nyaraltunk a Balatonon, Rendes úton, a papa révén ismertem meg az urilányt, 15 éves volt azon a nyáron, a gimnázium VI. osztályába volt járandó. Papával egy peres ügyemből kifolyólag kötöttem ismeretséget. Papa az ellenfelet képviselte, egy ugynevezett egyezményest, aki átvette a tartozásokat egy tönkrement szabócégtől. Papa megleghangú levélben értesített felőle, hogy az illető szabó cég helyett most már a levélben megnevezett egyezményesnek tartozom és amennyiben a tartozásomat 15 nap alatt ki nem egyenlitem, kénytelen lesz az összeget peresíteni. Másnap meglátogattam papát az irodájában. Bemutatott a kislányának:

— Látod, babukám, ez az a híres író, akitől neked autogrammot szereztem.

Hát azután a kislány odauskált hozzám délelőttként barátkozni; rögtön, legelőszörre közölte velem, hogy mozsztár szeretne lenni, mire megnéztem azt is, hogy egyelőre, mielőtt komolyabban készülhetne a sztárságra, javítóvizsgára kell neki készülni, még pedig algebrából. Egész hosszú délután a szobában kell kuksolni, egyenletekkel gyötörni a 15 éves feicskédjét, amelyekre pedig igazán nincs szüksége egy mozsztárnak.

Most már hadd beszéljek a kesztyűmről.

Vagy husz esztendeje hordom ugyanazt a fajtát antilop-kesztyűt. Halavány drap ez a kesztyű, szinte színe sincsen. Nyárra elég vékony, téle elég vastag.

Ez a halvány antilop-kesztyű, ez a gusztusom. Mondjuk, ez a kesztyű az igényem, a bűrömnek, meg az izlésemnek az igénye. Ez a kesztyű melyben az uccai forgalomban szerepelek, ez már ugyebár az ugynevezett egyenlőségemhez tartozik. Magam úgy érzem, hogy a testemhez tartozik, amint az ingemet, meg a ruhámat, meg a cipőmet is úgy érzem, mintha a testemhez tartoznának. Aztán jönnek a vad idők s fülönlogia az embert a szegénység. Régen nem azt a szövetet tapogatom a szabónál, amit kívánok, szakítottam azzal a londoni gentlemannel is, aki a keménykapjaimat küldte Pestre, az ingem se az az angol vászon már, amire a legszebb hitemmel esküdtem. Nagy razziaikat tartok a kis boltok félsejtem nyakkendői közt, míg megcsipek egyet, amelyik nem fog gyűrödni. A valahai suszterem cégtáblája előtt lesütöm a szememet. Löttek már ennek az izlésnek és ennek az egyenlőségnek. A hamisítványom kódorog itt a járdán, az eredeti példány elveszett.

Abból csak a kesztyű maradt meg, az egyetlen egy árva, vagyis az egyetlenként árva kesztyű. Az antilop-kesztyűm.

És most ezt is le fogják a kezemről huzni.

Minap vettem a boltomban egy pár kesztyűt, pótolandó azt a párat, amelyik kiszervetett. (Egypár éve megtanultam azt is, hogy a hibás keztyűt gyógyít-

MAGAZIN UNIVERSAL S. A.

a minőségek áruháza.

Tavaszi és nyári divatujdonságok
fővárosi nivóju választékos
raktára.

Külön függöny, butorszövet
és szőnyegosztály mezzanin
helyiségünkben.

Tekintse meg ünnepi kirakatainkat!

1754

Hermann Lipót festőművész nyilatkozik Arad-on:

Elő kell segíteni, hogy a szomszédos országos művészetüket kicseréljék

Jellegzetes, folyóiratokból jól ismert arcu férfi ül velem szemben Faragó Rezső vezérigazgató otthonában. Nemcsak fényképekről, de önarcképekről is jól ismert ez az arc: az egyik legkiválóbb magyar festőművész, Hermann Lipót arca.

Erről a vidékről, Sannicolaul-Mare-ről indult el évtizedekkel ezelőtt és márkás név viselőjeként tér ide vissza és kiállítást rendez Arad-on. Ez azonban talán inkább csak ürügy és alibi. Alibi — önmaga előtt, mert — amint ő is mondja — a tulajdonképpeni cél talán mégis az: visszavarázsolni az ifjúságot, felleveníteni az ifjúság emlékeit, meglátogatni azokat a helyeket, ahol művész pályájának kezdeti, de most a múlt távlatán át mégis legsebbeinek tűnő esztendőit töltötte.

— Sajnos — mondja — életemnek már abban a korszakában vagyok, amikor az ember már a fiatalkori élmények és emlékek után jár. A gyermekkor környezete ilyenkor nagyjelentőségűvé válik és az, amitt 15—20 éves fővel unalmasnak tartottam, ami akkor nem szórazottatott, az ma az 50 éves koru férfinek nagyjelentőségűnek tűnik. Az akkoriban egyhangú tájak ma át meg át vannak szöve emlékekkel, hangulatokkal.

Ezután san-nicolau-mare-i, Hentz nevű tanáráról beszél, aki valószínűleg ezermester volt: festő, szobrász, építész.

— Nagyrészen — mondja Hermann Lipót — az ő hatásának tudható be, hogy az osztály négy tagja lett festő.

Külföldi kiállításokra terelődik a szó, a művészek helyzetére, majd pedig Hermann Lipót ezeket mondja:

— Természetesen nagy szükség lenne annak elősegítésére, hogy a szomszédos országok — politikamentesen — művészetüket kicseréljék. Bécsben és Budapesten is sorozatosan rendeztek francia, norvég, dán, olasz kiállításokat, így tehát

annál idősebbnek tartom, hogy a román festőművészek Budapesten és a magyar festőművészek Bucurestiben kiállítást rendezzenek.

Egészen biztos, hogy a román festők művészete Budapesten éppen olyan érdeklődést váltana ki, mint amilyen érdeklődéssel itt a magyar művészek tevékenységét kísérik. Grigorescu nemzetközi viszonylatban is márkát jelent és a magyar közönséget minden bizonynyal érdekelnék a Grigorescu utáni, újabb korszak festői és szobrászai.

Ismét visszatér sannicolaul-mare-i emlékeire, amelyek között a legérdekesebb az, hogy néhány esztendővel ezelőtti látogatása alkalmával ott egy Barabás Miklós-képet fedezett fel. Ebből kiindulva a muzeumokról, a művészet céljáról, értelméről beszél. A személy most már szinte eltűnik, a személyes emlékek, élmények kihullnak a beszélgetés keretéből és nem marad meg más, mint egy ember, aki hivatásának olthatatlan szerelmese: művész.

talni lehet). A kesztyűsöm azzal adta ide az antilop-kesztyűmet, hogy ez a pár lesz a legutolsó. Nem szabad már a külföldi kesztyűt tartani.

Forduljunk csak vissza, kérem, az urilányhoz, akit az autobuszon találtam. A tíz év előtti balatoni kis mozsztárhoz. Diskurzus közben lenéz a kezemre, azt mondja:

— Hol veszi a kesztyűjét?
Megmondom, itt meg itt.

— Mennyibe kerül?

Azt is megmondom természetesen. De miért érdekl a kesztyűm?

— Azért, mert ez a mesterségem. Kesztyűkészítő-műhelyt tartunk, ketten, egy unokanővéremmel. Szeretném magát is hozzánk csábítani. Hét pengőért remek kesztyűt kaphat tőlünk, mértékre. Csinálhatunk antilop-utánzatot is, tökéletes, majd meglátja! Várjon, tegye el, kérem ezt a névjegyet, a cím is rajta van.

CENTRAL	Vasárnap	Hétfőn	Kedden
	d. e. 11 $\frac{1}{2}$ (matiné) d. u. 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor PREMIER!	5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor	3 (mérs. helyárak), 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
	A mi kislányunk: SHIRLEY TEMPLE		
CORSO	3, 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor PREMIER!	d. e. 11 $\frac{1}{2}$ és d. u. 3 (mérs. helyárak) 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor	5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
	ALESSANDRO ZILIANI, a milánói „Scala” tenoristája.	CAROLA HÖHN, PAUL HÖRBIGER,	(LIED DER LIEBE) FITA BENKHOFF.
SELECT	3 (mérs. helyárak), 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor PREMIER!	5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor	3 (mérs. helyárak), 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor UTÓLJÁRA!
	TESTVÉR TESTVÉR ELLEN (NYUGATFELÉ, ÁLLJ!)		
	Főszerepben: JOHN WAYNE az éneklő csodacowboy		
URANIA	5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor	3 (mérs. helyárak), 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor	5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor
	PREMIER! WALLACE BEERY	VÉRZŐ ARÉNA Richard Boleslawsky mesterműve	JACKIE COOPER

Kiváló minőségű tölgyparketta, előnyös árban
jimboliai Bohn-féle cserépkályha

Kornis Testvérek Rt.-nél

174
Arad, Strada
Alexandrii.
Telefon 501.

Amiről a Zöld könyv beszél:

A Pénz utja a válság öt esztendejében

Nyolcmilliárd lei hiány a válság mérlege — Harminchárom milliárd lei menekült építkezésbe, vállalkozásba, safelekbe és szalmazsákokba

Zola regényét írt róla. Gresham axiomát, helyesebben: törvényt fogalmazott meg szerepéről és tulajdonságairól, a közgazdaság tudósai vaskos kötetekben magvarázták és kutatták néha misztikus utait, finánc-zsenik eszköznek használták fel és szédültes karriereket futottak meg, történelmet irányítottak segítségével, óriási tömegek előtt a minden napok újra és újra születő, megismétlődő és megoldhatatlan problémáját jelenti az a fogalom, amelyet egy szóban így foglalnak össze: a Pénz.

Szerepét, hatását törvénybe igyekeztek foglalni, utjában keresték a szabályt és végül egyetlen, száz százalékosan biztos szabályban állapodtak meg: a bizonytalanságban. Utját egyetlen vonal határozza meg: a hullámvonal és ennek a vonalnak mélye: krízis (vállalatok és egyszisztenciák bukása), csúcsa pedig: fellendülés (szabad levegő, építés, reménnyel nekilendülő élet).

Az egyik hullámvonalnak romániai történetéről, a pénzügyi válság romániai vonatkozásairól ad pontos képet az a Zöld Könyv, amely a munkaügyi minisztérium mellett működő Statisztikai Intézet kiadásában jelent meg. A könyv egyszerűen az ország részvénytársaságainak 1934. és 35. évi helyzetképét mutatja végtelen, hosszú számsorokban. Ha ennek a könyvnek megfelelő adatait összehasonlítjuk az 1929. évről megjelent hasonló kimutatással, akkor világos képet kapunk arról, hogy milyen óriási összegeket nyelt el nálunk a bécsi Kreditanstalt bukásával megindult lavina.

Két évszám, két határhő

Az 1929. év már a krízis küszöbén volt, de a bankok a válságból még keveset éreztek. Viszont az 1934-es év az előző évhez képest hanyatlást már nem mutat. E két esztendőt tehát a válság szempontjából joggal lehet két határhőnek tekinteni. Azok az adatok, amelyekre a két határhő rámutat, egyben mérőszámok is annak az utnak, amelyet a Pénz a válság öt esztendeje alatt nálunk megtett.

Az 1929. évben az összes romániai bankok tiszta nyeresége 1 milliárd 947 millió lei volt, tehát közel kétmilliárd. Az 1934. év végén viszont csak 210 millió lei, vagyis

alig egytized része az öt év előttinek.

A válság pusztítása azonban még szomorúbb képet mutat egy másik adat világító lencséjén keresztül.

1929-ben is voltak pénzügyi intézetek, amelyek veszteséget mutattak ki. Ez a veszteség 155 millió lei volt. 1934-ben a veszteséggel dolgozó bankok összes kimutatott vesztesége 733 millió leit tett ki.

A bankok nyereségszűkenése és veszte-

ségtöbblete tehát nem kevesebb, mint 2 milliárd és 300 millió lei mínusz jelent a bankéletben.

Az összes bankok mérlegtételei a következőképpen zsugorodtak össze:

A betétek 31 milliárdról 10 milliárd leire, a folyószámla betétek 19 milliárdról 7 milliárd leire csökkentek, ami együttesen öt esztendő alatt 33 milliárd lei tőkeelvonást jelent.

Csökkent az intézetek saját tőkéje is (11 milliárdról 9 milliárdra) és tartalékalapjaik 3 milliárdról másfél milliárdra, ami a konverzió és más körülmények folytán már keresztül vitt leírások és tőkeleszállítások eredménye.

Mi történt Ardealban és a Banatban?

Ha a kimutatásból Ardealt és Banatot külön vesszük, akkor a következő adatokat kapjuk:

Az ardeali és banati pénzügyi intézetek tiszta nyeresége az 1929-beli 578 millióról 36 millió leire csökkent, ami az öt év előttinek nem egész 7 százaléka. A kimutatott veszteségek ezzel szemben 20 millióról öt év alatt 146 millió leire emelkedtek.

A takaré- és folyószámla-betétek 17 milliárd 600 millióról mintegy öt és fél millió leire csökkentek.

A váltótárca 12 milliárdról 1 milliárd 737 millió leire esett.

Tehát zárjuk le az egészet egy végső számadással. A bankok kevesebbet kerestek 1

Női selyemharisnyát, férfi- és gyermekharisnyát, sockerlit, selyemkombinét és reformnadrágot, bőr- és cérnaektyűt, szvettert és poullowert, stb. kötöttáruat készpénzért legolcsóbban vásárolhat

BOGYÓ A. üzletében Arad, Str. Eminescu No. 1, Corso-mozi mellett.

A bécsi „Theater der Komiker” és a „Simplicissimus” szenzációs revütársulata két előadást tart vasárnap a városi színházban

Középeurópai turnéja során, utban București felé a bécsi Theater der Komiker és a Simplicissimus színtárából álló 18 tagú együttes vasárnap, április 19-én délután és este két előadást ad az aradi városi színházban. Vasárnap délután fél öt órakor a „Wien ladet ein” (Bécs hívja önt) című 21 képből álló revü kerül bemutatásra, míg este 9 órai kezdettel a „Küsse im Frühling” (Csók a tavaszban) 19 képből álló revü van műsorra tűzve. A revük egyes képei remek bohózatok, jelenetek, táncos és énekes duettek és magánszámokból állanak, amelyeket Bécs legnépszerűbb és legszellemebb konferanszéje: Rolf Rónay köt szerves egységbe. A két revü keretében színpadra ke-

ről mindaz, amin Bécs egy évig mulatott és szórakozott. Vígág, igazi bécsi humor és kedély jellemzi a két előadást, melyeknek főszerepeit Bécs legnépszerűbb művészei, revüsztárjai alakítják. Az együttes élén Charlotte Tauber van, aki mint revü és operett diva európai híré és Tauber állandó partnere, Hans Kolischer, Adolf Körner komikusok, Trude Rosen, a Theater der Wien ragyogó szubrettje, Friedl Keil, Jerry Jarrell, Egon Waldmann, Anny Fellner, Bert Alda és Grete Wellne az együttes vezető művészei. A társulat művészeti igazgatója Lénard Béla. A pompás toalettek egész sora valóságos divatrevüt jelentenek. A színházi pénztár már árusítja mind a két premierre a jegyeket 20-120 leies árban.

EZÜST-RÓKAI KEPEK rendkívül olcsón!
KÉK-RÓKAI Schmidgen szücs, Budapest 3
IV., Párisi-ucca 3

Ridikulók, a legmodernebb kivitelben

bőrönd- és bőrdíszmüauk,
berendezett kazetták,
kalap-dobozok

Kramarovics bőrdíszmüauk,
P. Avram Iancu 3.
CONSUM és INLESNIREA-lag. 1470

Szentképek és keretezés a legolcsóbban és legszebben **M. Vajda,** színház-épület.

- ① A LEGNAGYOBB TUBUS
- ② A LEGJOBB MINOSÉG
- ③ A LEGJUTÁNYOSABB

Perlodont nemcsak a fogkefe mecha-
nikus hatására szorítáozik, hanem tartal-
mazza mindazokat a hathatós összetételű
szerves sókat, amelyek a fogkövet e távolít-
ják és a fogakat fehérré és széppé varázsol-
ják. A magnézium tej, amit Perlodont tartal-
maz, antiszeptikus hatással van a szájüregre
és megakadályozza ennek következtében a
száj- és fogmegbetegedéseket.

Vezérképviselő Románia részére:

Parfumerie Internationale Simondi Segall, București. Str. Câmpineanu 17.

A világeggyetem műhely-titkai

„Az emberi szervezet: önműködő gép“

Watson és Pavlov lélek nélküli lélektana a kauzalitás és a „kondicionált“
reflexek alapján kutatja és magyarázza a teljes-embert

— Az Aradi Közlöny új cikksorozata —

Az új fizikai tudomány tagadja a kauzalitás törvényét és nemcsak az egyénben, de a világmin-
denségben is feltételezi valamilyen örökkévaló lé-
lek jelenlétét. Az új lélektan viszont teljesen szá-
mitáson kívül hagyja a — lelket. Ennek a merőben
huszadikszázadi új pszichológiának két legki-
emelkedőbb uttorója az orosz Pavlov és az ame-
rikai Watson. Hogy Pavlov darwini jelentőségű
munkáját megközelíthessük, előbb meg kell ismer-
kedni a Watson-féle Behaviorism (viselkedési lé-
lektan, viselkedéstan) alapjával.

A behavioristák nem tagadják a független,
vagy örökkévaló lélek létezését, csak egyszerűen
megpróbálják elemezni és magyarázni az ember
viselkedését, anélkül, hogy lelket tételeznének fel.
Ezért elvetik a pszichológiai kutatás tradicionális
módszerét az introspekciót és nem hajlandók a
jelenleg használt pszichológiai fogalmakat, mint
öntudat, ösztön, gondolat, érzés stb. alkalmazni.

Az önvizsgálat problémája

Watson és iskolája a tradicionális lélektani
rendszerekben azt kifogásolja, hogy a kutatás tár-
gyát képező ész ugyanaz, mint amelyik a kutatást
végzi. A pszichológus lelkét befolyásolja az ön-
vizsgálat ténye. Feltételezhető, hogy a külvilágon,
az atomon, vagy a közsziklán nem változtat semmit
az a tény, hogy a fizikus tanulmányozza. Az ész

azonban, amelyet tanulmányoznak, mindenesetre
különbözik attól, amelyet nem tanulmányoznak. Az
ész állapotát, vagy ha tetszik, a lélekállapotot, meg-
változtatja az önvizsgálat. Míg ugyátszik, hogy

a fizikának vagy a külvilágnak van egy
mindenki által egyformán észlelhető képe,
addig az ész mindig csak a birtokosa számára
megközelíthető.

igy a lélekkel, vagy belső világgal kapcsolatos ön-
észleletet senki sem ellenőrizheti, csak maga az
észlelő.

A behavioristák ezért mondják, hogy az ed-
digi pszichológia nem alapult tudományos rend-
szeren. A tudományos rendszer lényegét előre meg-
határozott körülmények között lefolytatott, szigo-
ruan ellenőrzött és többször megismételt kísérletek
képezik. Ott azonban, ahol a kísérlet lényegét csak
egy ember észlelheti és ellenőrizheti, még mód
sincs az ellenőrzésre; ezenfelül maga a kísérlet
tárgya (a lélek vagy ész) állandóan változik.

A behaviorizmus ilyenfajta kérdéseket vizsgál
meg:

„Adott tárgy vagy helyzet hatására mit tesz
az egyén? Vagy fordítva: „Az egyén egy
bizonyos módon viselkedik, milyen tárgy
vagy helyzet készítette pont ilyen viselke-
désre?“

Nyilvánvaló, ha a lélek (ész) fogalmát kizár-

juk a pszichológia interpretálásából, akkor az em-
beri szervezetről fel kell tételeznünk, hogy olyan
mint egy önműködő gép. Ez a gép csak akkor mo-
zog (viselkedik), ha valamilyen hatás erre kész-
teti. Ennek a hatásnak természetesen fizikai hatás-
nak kell lenni. A viselkedési lélektan az embert a
hatás és visszahatás, az akció és a reakció jegyé-
ben magyarázza. A hatás fogalmát a legszélesebb
értelemben használják. Minden változás a környe-
zetben, vagy a szervezet fizikai állapotában hatás-
nak számít. Ha egy madarat megakadályozunk a
fészekrakásban, vagy egy állatot a táplálkozásban,
vagy pázásban, akkor egyszerűen hatásnak tet-
tük ki a fizikai viszonyaiban beállott változás ál-
tal. Ugyancsak a visszahatást, a reakciót minden-
re értjük, ami az emberi viselkedésre tartozik, az
elalvás tényétől a nagygyűlésen való szónoklason
keresztül egészen a gyermekszülésig vagy zene-
szerzésig. Watson szerint a lélektannak a célja
az, hogy megjelölje egy bizonyos viselkedés okát
azáltal, hogy meghatározza a hatást, amely elő-
idézte. Más szavakkal tehát „A“ azért viselkedett
„X“ módon, mert „Y“-hatásnak volt kitéve.
Amennyiben a lélektan ezt meg tudja tenni, úgy
exakt tudomány. Amikor a behaviorizmus megte-
remti az összeköttetést a hatás s visszahatás között,
igen sokszor használja a kondicionált (feltételes)
és nem kondicionált (abszolút) reflexek fogalmát.

Kondicionált vagy velünk született reflexek

Egy ma született csecsemőnek alig van néhány
nem kondicionált, vagyis vele született reflexe.
Kellemes, melegtáptatású simogatásra gögicséini
kezd. Ez egy vele született kéjérzet-szexuális ref-
lex. Vad, erős hangtól, hirtelen és éles fénytől, vá-
ratlan erős hidegtől megijed, illetve a váratlan éles
változások fizikai környezetében kellemetlenül hat-
nak, mire a csecsemő sírással reagál. Ha mozgás-
ban megakadályozzuk, nem engedjük lábával ka-
limpálni, rögtön meglátjuk a vele született dühref-
lexet: elvörösödére ordít. Haragszik. Körülbelül
ezek azok a reflexek, amelyeket magunkkal hoztunk
a világra.

A többi már mind kondicionált reflex, vagyis
olyan reflex, amit környezetünk ismerete, hatása,
illetve irányítása idézett elő. Amikor a vörösen izzó
vaskályhához közeledem, anélkül, hogy észreven-
ném s amikor odaért a forró kályhához a kezem,
akkor hirtelen elrántom: velem született reflex ha-
tására cselekszem. A hirtelen hőtől fájdalomérzet
keletkezik és szervezetem, anélkül, hogy megkérdez-
né tapasztalati rendszeren alapuló viselkedést szá-
bályozó központomat, saját szakállára azonnal
cselekszik. Ha azonban úgy közeledem a kályhá-
hoz, hogy az utolsó pillanatban észreveszem, hogy
a kezem rögtön odaér a forró kályhához és azt
mielőtt odaért volna, visszarántottam, akkor már
kondicionált reflex dolgozott bennem. Tudtam, hogy
a vörösen izzó kályha meg fog égetni, ha hozzá-
érek, tehát elrántottam a kezemet. A ma született
gyermek nem rántotta volna el.

A behavioristák az ember egész viselkedését,
sőt ha tetszik, lelkét, észjárását és kifinomult ér-
zés-komplexumait mind kondicionálással magyaráz-
zák.

Milyen finom kondicionálás kell például
ahhoz, hogy a fekete kéz láttára egy néve-
len levélben az ember megijedjen...

A viselkedési lélektan persze csak Pavlov ki-
sérletei segítségével lett az a hihetetlen jelentőségű
új irány, amely hatásában s mindent megváltoztató
erejében kétségkívül összemérhető a darwinizmus-
sal, Pavlov kísérleteiről következő cikkünkben szö-
molunk be.

SÖRBEN VEZET

AZUGA
ÉS
TIMIȘOARA

JÉGBEN VEZET

REUSZ
MŰJÉGGYÁR

LIKÖRBEN VEZET

FLORA
ÉS
LICHTWITZ

TÖKÉLETES MINŐSÉG! — ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁSI — OLCSÓ ÁRAK!

Fleischer Testvérek

vas- és rézbutorgyára ajánlja vas- és réz-
butorait legolcsóbb árban Arad, Str. Ioan Russu 15. 1721

Román a fa alatt

#3 Aradi Közlönynek küld
Kukany Endre

A minap Bucurestiben jártam. Persze elmentem a Cismigiuba is, ebbe a nagyszerű kertbe, melynek virágmezői évente milliókat nyelnek el. De megéri. Ez a kert a főváros legdemokratikusabb intézménye. Mert mindenkinek nyílnak a virágok: nagyhatalmu uraknak, előkelő dámdáknak, kis cseléd-lányoknak, katonáknak, siető tisztviselőknak, természetesen kőszülő nyugdíjasoknak. Mindenkinek. Még a szegény, toprongyos munkanélkülieknek is.

Illetve nekik hiába nyílnak. Ők nem járják a sétányokat, nem ábrándozgálnak a virággruppok partjain. Valami különös, megmagyarázhatatlan szokásnál fogva egy fa alá gyűlnek. Ott gubbasztanak naphosszat, nyitástól zárásig.

A fának már neve is van. A munkanélküliek fája. Külön kis birodalom ez a nagy kertben. Csodálom, hogy még nem kerítették körül drótsó-vénnyel.

Gyönyörű fa. Hatalmas, terebélyes. Főuri parkokban vannak ilyen fák. A kergébe szíveket véstek rég letűnt idők amorózól. Szép, szabályos szíveket, nyíllal átlóve és monogrammal. Ugy, ahogy a szerelem nemzetközi katekizmusában elő van írva.

Csupa szív az egész kéreg. Új szíveknek nincs is már hely. Csupa régi szív díszíti az öreg fát. Csupa régi dátum, csupa régi szerelem.

Alatta padok vannak. Itt ingyen lehet pihenni. Éjszaka nem ég a villany és csend van a fa körül. Nehéz, halálos csend. Alig jön erre valaki. A tóra épített mulató katonazenéjét átszűrük az ágak. Akik ott ülnek a körbefutó padon, fejüket tenyerükbe hajtják és merőn néznek maguk elé a sötétbe.

Nem beszélgetnek, nem kérdezősködnék. Ha új vendég jön, annak helyét szorítanak s a hallgatás kezdődik előről. Nem kíváncsiak semmire. Tul vannak a napi eseményeken, tul vannak a rajnai semleges övön, az abessziniai háborún és Hauptman kivégzésén. Őket meglepetés nem érinti. Tul vannak mindenben, talán az életben is s mint Hádesz árnyai jönnek ide a padra, a fa százágu, fekete koronája alá.

Ottjártamkor azonban történt valami: sérelem érte ezt a szomorú, szívfacsaró etikettet.

Már sötét volt. Kilenc óra felé járhatott az idő. Valaki kerülgette a fát, aztán odaült a padra. Kívágott cipő, fehér harisnya, kopott retikül. Odaült a pad szélére és halkán szipogott.

Senkise figyelt rá. Megszokott dolog az ilyenek. Cseléd-lány, vagy elárusító, akinek tegnap, vagy tegnapelőtt kiadták az útját.

De mégis... az a hosszuképű fiatalember ott a lány mellett felecsen. Oldalt sandít, félszemmel figyeli új szomszédját. A távoli lámpafény a férfi arcára esik. Fáradt, szomorú arc. Most bucsuzik a fiatalságtól, melynek régi fénye, mint a bucsuzó nap még visszaszűt. Nézi a lányt, aki szabályos időközökben szippant egyet-egyet s a retikülön babrál, mintha kétségbeesetten zongorázna egy láthatatlan, zokogó klaviatúrán.

A zene messze a tő fölött valami buja spanyol tangóba kezd. És olyan szép az este ezekkel a ragyogó, tavaszi csillagokkal...

A fiatalember megmozdul és sóhajt egyet. Közelebb húzódik a lányhoz. Ugy tesz, mintha olthatatlan szomjúsággal a tangó melabus, olykor dtüzesedő dalomát szűrcsölné. Ezt a régi trükköt alkalmazza, miközben keze szinte észrevétlenül rá simul szomszédnője kezére.

A fa alatt csend van. Így mulnak a percek. Aztán egy koppanás: a retikül leesett. Nem hajol érte sem a férfi, sem a lány. Egy-másra hajolnak. A retikül várhat.

AZ ORVOS DILEMMÁJA

Az orvos hivatása a gyakorlatban

Irta: Dr. VEREBÉLY TIBOR

egyetemi tanár

Mi a hivatása az orvosnak a gyakorlatban? Virchow azt a tételt állította fel, hogy orvosnak csak az nevezhető, aki élete egyetlen céljának a gyógyítást tekinti, tehát az egészség visszaadását. Érdekes, hogy éppen Virchow maga, az ő munkásságával ennek ellenkezőjét bizonyította be, mert élete második felében áttért az egészség megővására, mint az orvosi működés második fő céljára. Azt hiszem, ha Virchow ma élne, azt mondaná, hogy az orvosi hivatás feladata az ember legdrágább kincsének, az egészségnek megővése, azáltal, hogy a betegségeket megelőzzük és a betegségeket meggyógyítjuk. Bár ezt a kettőt egymással szembeállítani a mai kor divatja, ez sem logikailag, sem metafizikailag nem jogosult.

A gyógyításnak a lényege két energiakomplexumnak: a betegnek és az orvosnak egymásra hatása. A gyógyulás attól függ, hogy ez a két energiakomplexum egymásra hatva, mit eredményez. Kérdés most már, mi ennek a két komplexumnak a ható tényezője?

Mindkét részből, egy gondolom, két csoportba lehet osztani ezeket a tényezőket és pedig tárgyi, tehát az illetőn kívül fekvő és alanyi, tehát szubjektív tényezőkre. Az orvos tárgyi tényezői a tudása, a művészete és a mestersége. Az orvosnak a tudása a tanulásnak és a tapasztalásnak eredője; ne higgyék azt, amit a Biologische Medizin-nek mai nagyhangu prófétái mondanak, hogy az orvosi tudást helyettesítheti az orvosi ösztön, hogy vannak emberek, akik ösztönszerűleg tudják, mi a betegség lényege s mi a betegségnek a gyógyító eszköze. Méltóztassék elolvasni a „Medizinische Klinik” minap megjelent számát, amelyben az epilepsziáról írta meg egy orvostörténész, hogy mit alkalmazott a világ kezdete óta az orvosi ösztön egy epilepszia gyógyítására: nincs a hirhedt középkori Dreakapothékának az az ocsmánysága, amit ez az ösztön ne alkalmazott volna ezen betegség ellen. Emberi ösztön nem létezik az orvosi tudomány terén.

A második tényező az orvos művészete. A művészet a természetnek egy egyén lelken keresztül szűrődött alkotása; mennél közelebb áll az embernek a lelke a természethez, annál kevesebbet szenved ezen átszűrődés folytán a természet maga. Mennél tökéletesebb az alkotás, annál egyetemlegesebb és igazibb minden művészetnek, így az orvosi művészetnek is a hatása.

Végül itt van az orvosi mesterség, a gyakorlati kivitele az orvosi tudásnak, amit legjobban megérteni méltóztatnak, hogyha összehasonlítás alapjául a sebészt, vagy a kór-

boncnokot állítom önök elé. A kórboncnok tudós, amikor a boncolt egyén kórképét a tudomány rendszerébe beilleszti, művész, amikor a képet a boncolás egyes adataiból összerakja s mesterember, amikor a hullát a technika szabályai szerint felbontja. Így vagyunk mi sebészek is: a tályog nyitása mesterség, a metszés vezetésének az esztétikai viszonyokhoz való alkalmazása, művészet, a genyedés veszélyeinek tudatos elhárítása tudomány. Az orvos gyakorlatában az alanyi tényező az orvos egyénisége, másszóval kifejezve, az orvos hivatottsága. Hivatottság nélkül jó orvosnak lenni nem lehet; enélkül lehet valaki jó mesterember, sőt lehet ügyes üzletember is, az igaz, jó orvosnak alapfeltétele azonban az egyénisége. Egyénisége, amely veleszületett hajlamán, alkotán, képességén és nevelésén alapul, egyénisége, amelynek szuggesztív erővel kell birtania.

Ma, bármint állítanak is, orvosellenes hangulat uralkodik. Az orvosi felelősség helytelen értelmezése, a műhiba fogalmának bizonytalan körülhatárolása eredményezi azt, hogy a jogosulatlan, méltánytalan pörök végeláthatatlan sora folyik, főleg a szegényjogi pereskedés oltalma alatt, orvosok ellen, megfélemlítve s befolyásolva az orvosokat legjobb tudásuk érvényesítésében. Ma alig van műtét, amely, ha nem sikerült, ne azt mondanák rá, hogy műhiba miatt nem sikerült.

Az orvosi ténykedés másik, ma már egyenrangú tere a profilakszis: a betegségek megelőzése az egyénen keresztül, a köznek az érdekében. Tényezői éppúgy, mint az előbbieké, alanyiak és tárgyiak. Alanyi az orvos tudása, mely itt az egyén felett áll; tárgyi, az egyének vonatkozása a közülethez. Az egyén öröklés útján fertőzhet, tönkretelhet nemzedéket, községet, nemzetet. A megelőzés abból áll, hogy a közre nézve öröklés, fertőzés, cselekvés szempontjából veszedelemes egyének kiemeltetnek a társadalomból. Ma még élénk vita folyik az eugenetikai sterilizációs törvény jogosultsága felett: alapgondolata mindenestire ugyanaz az öröklés útján veszélyes, mert terhelő egyéneket illetőleg, mint a fertőző betegek elkülönítése, amit törvény szabályoz, az állam érdekében, mindkettő az egyéni szabadság rovására történik a köz érdekében éppúgy, mint a polgári kötelezettségek hosszú sora, amely az együttélést szabályozza. A megelőzés elvileg az egyének és a millió kölcsönös vonatkozásának megváltoztatásán alapul.

Írógépek

Császár, Str. Gen.
Berthelot No. 8
Telefon 398. 798

A retikül ott hever a földön s talán duzzog is bus elhagyatottsága miatt. Benne egy cselédkönyv és egy nedves zsebkendő. Ezer marcangoló kérdés, a vigasztalan ma és a reménytelen holnap. A kenyér, a ruha, a család, a cipő, Az élet. Mind benne, van a retikülben.

Nem érdekli őket.

A kert megmozdul sarkában s mint valami mennyei sziget uszik az örökkévalóság felé.

Kigyulnak a szívek a fa sebzett kergén s tűndéri lampionokként égnek fölöttük olthatatlan tüzzel.

Csoda történt?

Dehogy. Egy retikül leesett. Ketten csókolóztak és többen sóhajtoztak.

Ennyi az egész. Nem is tudom, hogy egyáltalán érdemes volt-e írni róla...

Tavaszi kabátokat, ruhákat

legszebben
festi, tisztít

Alexandru

KNAPP

Sándor

modernül berendezett vállalkozás

gallérokat legszebben fényez.

Str. Bratianu 11.

1583

Str. Ep. Radu 10.

Redőnyrugók

minden méretben beszere-
elve, legolcsóbban
beszerezhetők:

Gartner Márk és Fia

épület, mulakatos- és mér-
legkészítő cégnél 1757
Arad, Str. Baritiu No. 4.

OMEGA legjobb

DOXA óra

ETERNA márkák

BUSCHI

órás és ókszerész-nél

Strada Bratianu,

Minorita-palota 146c

Hogyan látja a mai gyermeket a pedagógus, a pszichológus és a gyermekbíró?

Az Aradi Közlöny számára írta:

RENDY LILI

A gyermek! — Mondtuk ki a szót Háromszor mondtuk ki, három tekintély előtt és megkértük őket, beszéljenek róla. Hogy mit? Mondjanak el mindent, ami elmondani valójuk csak van a mai gyermekről.

Beszéljen a mai gyermekről az a három tekintély, aki három különböző metszésű és színű szemlélvegen keresztül nézi az eljövendő generációt.

Mit tart a gyermekről a pedagógus? Kérdeztük és válaszért a magyar pedagógusok egyik legkiválóbbjához, dr. Dénes Lajos tankerületi főigazgatóhoz fordultunk.

Hát a pszichológus? Milyenek látja vajjon a ma gyermekét. Hiszen manapság a pszichoanalitikai gyónások divatjánál talán ő előtte nyílik meg legjobban a gyermeki lélek. És megkértük Gartner Pál dr.-t, Steckel tanítványát, a magyarországi Aktiv Analytikai Iskola elnökét, hogy mondja el mindazt, ami elmondani valója van a gyermekről.

És a harmadik — talán a legérdekesebb: ahogy a gyermekbíró látja. A gyermekbíró, aki elé a társadalom hibáinak mementőjeként kerülnek a kiskorú bűnösök. Dr. Németh Péter tanácselnököt kértük meg, hogy beszéljen a gyermekről. Azt a Németh Pétert, akit az egész világ szakköréi, mint a legnagyobb gyermekszakértőt ismerik el és akit tavaly a „Fiatalokurak bírójának nemzetközi egyesülete” bruxellesi világkongresszusán elnökévé választott.

Dr. Dénes Lajos,
tankerületi főigazgató, a háború előtti
és a mai gyermekekről:

— Hogy a mai gyermek különbözik-e gyermekmivoltában a régebbi korok gyermekeitől, különösen pedig a közvetlen múlt korszak gyermekeitől, nemcsak a tapasztalat alapján, hanem megfontolás alapján sem lehet vitás. Igenis, a mai gyermek más, testi és lelki jellegzetességeiben más, mint pl. a közvetlen háborúelőtti idők gyermeke. A nagyobb gondosság, a magasabbrendű céltudatosság, a fokozottabb felkészültség, amely a nevelők munkáját áthatja, a formálást és annak látható eredményét már a legkorábbi időkben is érezhetővé teszi. Mind kevesebbet és kevesebbet biznak a mai szülők az „öszönös” nevelésre és egyre többet várnak és kapnak az átgondolt, megfontolt és céltudatos nevelői munkától. Ezért már a pusztán testi nevelés is, amikor a kis gyermekkel még alig foglalkozunk más szempontból, mint csak a testi fejlődés szempontjából, edzettebbé és ellenállóbbá teszi a gyermeket. Ez persze nem tudja teljesen eliminálni azokat a testi hátrányokat, amelyek arra vezethetők vissza, hogy a mai gyermek szülőit a háború testi és lelki borzálmai és a háborúadni idők rettenetes gazdasági megpróbáltatásai gyötörték meg az évek hosszú során át. Innen magyarázható a mai gyermek nagyobb hajlamossága a neurozisa is. De éppen ez a körülmény tette a nevelői munkát átgondoltabbá és alaposabbá.

— A mai gyermeknek szellemi habitusa és megjelenési képe is természetesen erősen megváltozott. A szellemi atmoszféra, amelyben él, egészen más. Más problémákat jár meg, illetőleg látatnak meg vele, mint azelőtt. A szociális kérdések az egész vonalon előtérbe nyomultak. Az erkölcsi felelősségtudata, mint legfőbb követelmény szerepel társas életünk minden vonatkozásában. Ezzel szorosan összefügg az önállóságra való törekvés, az elhatározás következményeinek viselésére való készség. Ez vezető princípiuma a mai nevelésnek és ez meg is mutatkozik a mai nevelésű gyermekben. Eppen ezért a mai gyermekben megvan ugyan a romantizmusra való hajlam, szépek és vonzóknak találja ugyan a hőst, (ez összefügg gyermekiségével) — de tudatosan a realitás, a gépies működés, a mechanizmus biztossága, a kiszámíthatóság felé huzódik. A kalandosság is mássá lett az ő fantáziájában. Közelebb jutott az is a gépiesítéshez.

— Az óriások és szörnyek helyét általában a Gép foglalta el a mai gyermek fantáziájában. És ez teljesen mássá alakította egész lelkiségét. A mai gyermek — ez is összefügg az eddig elmondottakkal — szociálisabb is a réginél. Individualitásának mentül erőteljesebb érvényesítése mellett is — fokozottabban szociális beállítottságu. Ezt a mai nevelés hozza magával. Azután — erősen racionalizmusra is hajló a mai gyermek. A misztikumok búvköréből igyekszik őt a mai nevelést kivonni, így lesz azután fokozott intellektuális besugárzottságán át — racionalizmusra hajló. Ebben gyökerezik pszichológiailag a mai gyermek optimizmusa is. Hála Istennek, ez az optimizmus erős és kiírthatatlan! És ez a mai nevelés legszebb diadala.

Gartner Pál dr.,

az Analytikai Iskola elnöke: Az emberiség csak akkor lesz boldog, ha boldog gyermekek lesznek...

— Vallom, hogy: „A gyermek ielke a felnőtt sorsa és a felnőtt sorsa az emberiség jövője”. Míg lehetőségen fontos kérdés, hát a gyermekkérdés. Szerencsére mind többen kezdenek ráeszmélni erre és a világ minden részében egyre több súlyt helyeznek a gyermeknevelésre.

— Régen, mondjuk, kezdetben, volt a megnevelt gyermek és ezek a megnevelt gyermekek ellenséges táborba tömörültek a megnevelt felnőttekkel szemben. Komoly társadalom volt ez a

NEURALGIKUS
ÉS
REUMATIKUS
FÁJDALMAK

ellen
**NEURALGINE
JURIST**

gyermektársadalom, melynek kizárólagos létjogosultságot a felnőttekkel való ellenségeskedés adott. Azokkal a felnőttekkel való ellenségeskedés, akik — úgy látszott — tökéletesen ellejejtették gyermekkorukat és teljes megneveléssel fogadták a gyermek igényeit. Az is lehet, hogy tudatalatti indulatok késztették erre a viselkedésre a szülőket, akik: *ha én szenvedtem, szenvedj te is!* alapon nevelték őket.

A rossz nevelésnek olyan súlyos következményei lettek, hogy lassanként mindenkinek rá kellett eszmélni arra, hogy ez így nem helyes. Az emberek rájöttek arra, hogy mi minden függ a gyermektől. A szülők belátták, hogy gyermeknevelési módszerükön változtatniok kell, mert a régi csődöt mondott. Mesterségesen gyerekesített, elfojtott induló életű gyermek alkalmatlan az életre, helyét se megtalálni, se megállni nem tudja a mai világban — s a vége az, hogy a szülőnek halálukig kell őt eltartaniok. Kétségtelenné vált, hogy a nevelést meg kell reformálni. A rákbeteggel, akiről tudják, hogy halálra van ítélve, mindent megpróbálnak, hogy visszaadják az életnek. A régi nevelésmód — rákos volt, nagyon sokféleképp próbáltak segíteni rajta — és ha nem is járt mindegyik kísérlet sikerrel, mindenesetre jobb mint a régi.

A mai gyermeket a valóságra kell nevelni. Ha egy gyermek elesik az uccán, a szülő ne szaladjon oda hozzá ijedten és ne kezdje el gyöngéden babusgatni. A gyermek keljen csak fel magától és ne dőlgesse senki az esés után, még ha megütötte is magát! Hogy ez kegyetlenség? Mégis ez az egyetlen mód, ahogy hasznára lehet gyermekének. Az élet éppúgy fáj, mint az esés — jobb minél előbb megszokni e fájdalmakat, amelytől egyetlen szülő sem tudja megkímélni gyermekét.

— Ne mondjunk valószínűtlen történeteket a gyermeknek, ne próbáljunk neki „beadni” dolgokat, mert aztán, ha felnő, semmit sem fog hinni, még azt sem ami igaz. Egyáltalán, értsék már végre meg az emberek, hogy a gyermek is éppoly komplett ember, mint a felnőtt, érzésekkel, kritikával és indulatokkal! Azt is tudni illik a szülőknél, akik a kort okozzák mindenért, hogy a neurozisa millióbetegség, a közvetlen környezettől kapja az ember. — És jó lenne, ha elhinnék, hogy nem a mi generációnk azok a kiválasztott szerencsétlenek akik ilyen betegek vagyunk!

— Az emberiség akkor lesz boldog, ha boldog gyermekek lesznek. És boldog gyermekek akkor lesznek, ha úgy neveljük őket, hogy lelkileg ki-

BUTORKIÁLLÍTÁS

Modern butoraink a legkényesebb izléseket és igényeket kielégítik.

Győződjön meg!

LOBEL & LINDEMAN

Igazgató: JONÁS ALADÁR

ARAD, Str. Consistoriului 42.

BUCUREȘTI, Calea Victoriei 45.

egyensúlyozottak legyenek és megtanítják őket a megengedett örömeik élvezni tudására, vagyis az élni tudásra. Mennél kevesebb lelki problémát kell megoldani a gyermeknek, annál többet tud produkálni, annál nagyobb eredmények elérésére képes. Hiszen a nők sem jöttek kevesebb tehetséggel a világra, mint a férfiak, csak több lelki konfliktussal kell küzdeniük, mint a férfiaknak, ez elvonja erejüket és nem tudnak alkotni. Az ember akkor boldog, ha teremtményeivel felszínre tudtak jutni. A boldogság két pillére: az őszinteség és aktivitás.

Az ellenzék hágy érve, mely szerint azért helytelen szabadtan nevelni egy gyermeket, mert akkor káros, rossz tulajdonságai is felszínre kerülhetnek — nagyon egyszerűen megdönthető: a káros ösztönöket subordinációval nem lehet elintézni, azok mindenképpen feltörnek! Sokkal helyesebb hát, ha nem ideig-óráig elnyomni igyekszünk ezeket az ösztönöket, hanem helyes neveléssel, a társadalomra nézve hasznossá alakítani.

— Ne kívánják a szülők a gyermekétől, hogy az vakon imádjá őket! Szolgáljanak rá a gyermek szeretetére, érdemeljék ki! A modern nevelést ne tévessze össze senki a szabados neveléssel. Ez két különböző dolog. A túlzottan értelmezett szabadoság, mellyel felelőtlenül teszi a gyermeket — legalább olyan elhibázott, mint a régi nevelésmód. A tévesen értelmezett „modern” nevelés éppúgy megbosszulja magát, mint a terror és megfélemlítés. A gyermekhez érteni kell, a gyermeknevelés tudomány, hogy és komoly tudomány, melyre minden szülőnek ki kell képeznie magát.

Dr. Németh Péter,

a gyermekbíró: A szülők legnagyobb része nem az életre neveli a gyermeket

— Ma gyermeknek lenni — nehéz dolog. Amilyen messzire csak vissza tudunk tekinteni, sehol nem látjuk hogy valaha is olyan nagy követelésekkel léptek volna fel a gyerekek szembe, mint ma. És nemcsak a társadalom támasztja ezeket a túlzott igényeket a gyermekkel szemben, hanem a szülők is. Igaz: a mai gyermek felkészültsége is jóval nagyobb, mint tégén volt. Felkészültsége, képességei nagyobbak lettek. A mai gyermek nem tehet arról, hogy olyan, amilyen. Túlzott igényeket támasztanak vele szemben — felkészül hát rá, de ugyanakkor az ő igényei is megnövekednek és itt kezdődik a tragédia. Nemcsak, hogy túlzott kívánságai nem mennek teljesedésbe, de negyedét sem kapja meg annak, ami legszerűbben jogosan megilletné.

— A mai gyermek egészen téves illúziókkal kerül a világba. Az újabb nevelés centrummá tette a gyermeket. Minden családban a gyermek a legnagyobb ur, a középpont, aki körül minden és mindenki forog. A gyermek nem hall egyebet, csak saját dicséretét. Míg régen semmi kiváltságot nem élvezett a gyermek és egyáltalán nem kezelték különként — ma csak azt hallja, hogy milyen okos, milyen kiváló, milyen tehetséges. A szülők a gyermek előtt zengenek dicsőhimnuszokat zsenialitásáról. Aztán mi történik? Ezek a kisisténnek kikerülnek az életbe és ott, ahol könyökökkel kellene egy kis helyért vérekedniük, képtelenek erő kifejtését, mert úgy érzik, hogy ez méltóságukhoz aluli és olyan kiváló képességekkel, amilyenekkel ők nem rendelkeznek, nagyszerű pozíciókat kell kapniuk.

— Pedig, de nagyon elmúltak azok az idők, amikor előre törtek le a port a nagyszerű hivatalok székeiről, hogy a még iskolába járó nagyságos fiatalur majd elfoglalhassa az állást! A mai fiatalság elhelyezkedése nagyon súlyos probléma, éppen azért kellene a gyermekeket előkészíteni erre. Sajnos, a szülők legnagyobb része nem az életre neveli gyermekeit. Régen, amikor pedig könnyen el tudtak helyezkedni a fiatalok, az előkelő gazdag emberek is szerényen nevelték gyermekeiket — ma minden iparos gróft csinál a gyermekéből és aztán nagyon csodálkozik, hogy amikor a gyermeke felnő, szélsőséges mozgalmakba keveredik.

— Sokban hibáztatom a szülőket, akiknek hangzatos nevelési elvek helyett, jó példával kellene előljárniuk. A jó példa ragadós! Sokkal kevesebb lelki kiváltságon mennének keresztül a gyermekek, ha kicsi koruktól fogva altruisztikus alapon nevelnék őket. Minden gyermeket arra kell nevelni, hogy respektálja a társadalmat, amelyben

él. Ha minden ember abból indulna ki, hogy a másik jogát biztosítva akarja látni, akkor ezzel a saját jogát is biztosította már.

— Nehéz feladat a gyermeknevelés. Nehéz és felelősségteljes. Óvatosan kell bánni az újításokkal, de elzárkózni sem kell előlük. Az alapszín, melyre az egész nevelés épül, az altruisztikus legyen. De ezt már megmondták: „

— Szeresd felebarátodat, mint té magadat!”

Kommentár nem kell ide. A pedagógus, a pszichológus és a bíró elmondta véleményét a ma gyermekéről — ehhez csak a gyermekek szólhatnak hozzá, de ezek is csak tettekkel. Szeretnénk, ha

Arad is startol a májusi amerikai bélyegvilágkiállításon

„Bélyeg-prosperity” az Újvilágban, ahová minden papírkosár tartalma elvándorol. — Mi is az a: TIPEX 1936? — Százmillió gyűjtemények versenyeznek a newyorki kiállításon

Az ember csak lassan tanulja meg, hogy a világon semmi sem értéktelen. Amikor a kibontott reggeli üzleti posta szétszakított borítékai, tarka őszi levelekhez hasonlóan, a papírkosár mélyébe hullanak, a legtöbb ember ösztönös gondolatársulásban tömörméllyére gondol, ahonnan ez a tarka papírhulladék már csak egy utolsó utat tehet, a szemétdomb felé. Aránylag csak kevesen tulajdonítanak nagyobb fontosságot annak a gondolkodásra készítő ténynek, hogy ma már ugyyszólván minden irodai papírkosárnak meg vannak a maguk emberi egerei. Amikor már a napi munkának vége és az iroda kiséprésre vár, egy-egy kíváncsi emberi kéz kutat a papírkosár mélyén, kiemeli a levélborítékokat, azután olló csattog, majd a boríték ismét visszakerül a kosár mélyére, ezúttal azonban már a postabélyeg hálkúl.

Nincs az a mindennapi, teljesen értéktelennek látszó bélyeg, amely iránt tömegesen gyűjtve, ne volna kereslet. És ma már ugyyszólván nincs nagyobb kereskedelmi vállalat, amelynek alkalmazottai ne jutnának kisebb mellékkeresethez a postabélyegek összegyűjtése által. Bármilyen különösen hangzik is, ma az a helyzet, hogy a vállalati papírkosarak rengeteg, használt és nálunk teljesen értéktelen bélyege milliószámra vándorol át az Océánon Amerikába.

A felfedezett filatélia

Amerikában hosszú időn át a bélyeggyűjtés, mint kisemberek szenvedélye, ugyyszólván ismeretlen volt. Voltak itt rendkívül értékes, millió dolláros gyűjtemények, talán a legnagyobb gyűjtemények Amerikában voltak, de a kisbélyeggyűjtők serege nem létezett, a filatélia, mint tömegszedély, ismeretlen volt. Így volt ez egészen 1932-ig. Három év óta Amerikában felfedezték a bélyeggyűjtést és azóta valóságos bélyeg „prosperity” van az Újvilágban. Ennek a főokát szemléltetően megmagyarázza az az ötletes rajz, amelyet az egyik nagy, négy nyelven írt filatelisták szaklap közöl. Szakállas anky ül dollárkötegektől körülvéve és arcáról izzadságcseppek csorognak alá. Amióta Roosevelt elnök pénzügyértékelési tervekkel állott elő, azóta az amerikai kistők minden elképzelhető módot felhasznál arra, hogy pénzt valaminek biztos, értékálló dologba fektessék.

Ilyen természetű gondjai közepette felfedezte a bélyeggyűjtést és dollárjaiért bélyeget vásárol.

Ezért ma híres az a bélyegtömeg, ami kielégítően a bélyeggyűjtésre be nem rendezkedett százhuszmillió amerikai fogyasztóközönséget.

Amerika ma a bélyegkereskedők eldoradoja. Az európai bélyegárak dupláját kapja az Egyesült-Államokban. Az amerikai bélyegkereskedők emellett szinte monopolisztikusan látják el Közép- és Délamerika bélyeggyűjtőinek szükségletét is. Mindez megmagyarázza az európai nagy bélyegvándorlás titkát és másrészt azt is, hogy ebben az évben miért éppen Amerikában tartják a nagy bélyegvilágkiállítást.

Május 9. és 17. között lesz a newyorki

FIGYELEM!

A DORY-PARK vendéglőben és kerti lokálban Buzesti 45, Bucuresti

A legkifinomottabb borokkal az ország leghíresebb szállójából és a speciális „Gratar”-ról nagyon olcsó árak mellett lesz kiszolgálva. — Esténként a nagybecsű közönséget a híres Gănescu-Jazz zenekar és a szimpatikus Orchestra Natională Őstică Boerú szórakoztatják. — A lokál egész éjjel nyitva van.

hozzá is szólnának, ha megerősítenék mindazt a jót, amit feltételeztek róluk és megcáfolnák mindazt a rosszat, amit — sajnos — tényleg el kellett mondani. — Rajta, gyermekek!

Grand Central Palaceban a Bélyeg-világkiállítás, megrövidített nevén „TIPEX 1936.” amely öt világrész bélyeggyűjtői és bélyegkereskedői találkoznak. A kiállítás méreteire jellemző, hogy az óriási épület három emeletét foglalja el, 3216 kirakatban kerülnek bemutatásra a világ legértékesebb bélyeggyűjteményei, különlegességek, ritkaságok, filatelisták csodabogarak, milliók értékek. Legutoljára 1926-ban volt kiállítás Newyorkban; akkor azonban még a fele mérete sem volt a mostaninak.

Báró Witzleben kétszázmillió leies gyűjteménye

A világkiállításnak érdekes arad-i vonatkozása is lesz, amennyiben valószínűleg Fischer Sándor arad-i bélyegkereskedő is kiutazik oda.

Ebben az esetben arad-i gyűjtemények is startolnak a kiállításon.

Arad egyébként régtől fogva eléggé élénk filatelisták hely. A filatelisták elnöke eddig Zamfirescu főmérnök volt, aki azonban nemrégiben elköltözött Arad-ról és a filatelisták élén a legértékesebb arad-i bélyeggyűjtők egyike, dr. Lukácsy Lipót ügyvéd áll. Az arad-i bélyeggyűjtők főképpen a tisztviselő osztályból kerülnek ki.

A romániai bélyeggyűjtők legelőn báró Witzleben, a Dresdner Bank vezérigazgatója áll, akinek gyűjteményét legutóbb szakértők kétszázmillió leire becsülték. Rajta kívül azonban, főképpen az okiráltságban, még számos nagyértékű bélyeggyűjtemény van. A laikus természetesen az ilyen bélyegbecsléseket nem veszi komolyan. Kétszáz millió lei — gondolja — ez csak amblyan relatív becslés lehet. Pedig ezek az értékelések nagyon is komolyak. Mutatja ezt a bélyegtőzsdéken történő néhány adásvétel, amelyekről a lapok is megemlékeznek.

Az amerikai világkiállítás elé természetesen az arad-i bélyeggyűjtők is nagy érdeklődéssel tekintenek, ha anyagi eszközeik és egzisztenciájuk nem is engedi meg az odautazást. Közben pedig szorgalmasan kutatják a papírkosarak mélyét és gyönyörködnek gyűjteményük értékeiben.

A bélyeggyűjtés regénytema. Képzeliük csak el: egy arad-i iroda papírkosarának mélyéből előkerül egy bélyeg, amely már hivatalos utjának végére ért. Postai rendeltetésének eleget tett. És hét hónap múlva ugyanezt a bélyeget egy indiai bungalow terraszán ragyogó szemmel ragasztja be gyűjteményébe egy munkától fáradt angol ültetvényes. Hát nem érdekes ez? (korda.)

RAKÓZI KOLLEGIUM BUDAPESTEN

Középiskolai fiúnevelési intézet Buda legazább helyén a Rózsadombon.

A tanulók a vele kapcsolatos érseki Gimnáziumba járnak. — Állandó tanári felügyelet. Prospektust küld az igazgató:

II. Kőrösi Károly-utca 37. 1579

Wolf András

károli Str. Horin 2.
(volt Szántay-palota) 1736

Elsőrangú kárpitos munkát szelid áron készít.

Kokain, morfium, ópium...

A gyilkos kábulat aradi rabjai

Beszélgetés az átkos szenvedély áldozataival

Irta: PILISI GÉZA.

Aradon is élnek átkozottak, akik a testi vagy lelki szenvedés elől a leggyilkosabb kábulatba menekülnek. Ők azok, akik az élőhalottak útján irgalmatlanul haladnak a halál felé. Ragadjunk ki közülük hármat és gondoljunk rájuk szánalommal.

Kokain

A dzsesz rikolett. A kávéház hatalmas ablakai idegsokkusan remegtek. A parketta sima tükörön összefapadt párok kigyóztak és a finoman erotikus mozdulatokban villamos feszültség égett. A szemek versenyt csillogtak a csillárokkal: mulató farsangi éjszaka volt. Ezen az éjszakán ismerkedtem meg a kokainnal.

Egy sápadt, szomorú asszony ült velem szemben. Megtörtént tükörözöttek vissza szemeiből a villanyfények és az ajkaira erőszakot konvencionális mosoly mögött szenvedés buikált. Talán csak én láttam így. A társaság többi tagjait átitotta az éjszaka: a lázfestette arcok és a hangos szavak árulkodtak arról, hogy az alkohol és a muzika cikázik ereikben. Csak a sápadt asszony volt csendes és szenvedő.

— Talán idegesíti valami nagyságos asszonyt?

Nem válaszolt. Nem is hallotta mit kérdeztem, hiszen olyan révetegen nézett maga elé, mint akinek gondolatai távol kalandoznak. Mezismételtem a kérdést. Szinte rémülten nézett rám.

— Kérdezett valamit? — szűz különös gyorsasággal. — Igen, igen elgondolkodtam, szédül a fejem... fáj is egy kicsit. De mindárt jobban leszek.

Felállt. Arcára barátságos mosolyt erőltetett, kinyitotta ridikülét és egy apró dobozkat vett ki belőle. Bizonytalan lépésekkel elindult a táncosok felé, eltűnt az egyik tükörös oszlop mögött és a következő pillanatban már közelített asztalunkhoz. De mintha nem ő lett volna. Frissen, kipirult arccal, könnyedén, ruganyosan ült le és lángoló szemeit rámszegezte. Hangosan felkacagott.

— Na látja, most már nincs semmi baj. Nem fáj a fejem, nem szédülök, nincs gondom... Inni, mulatni akarok! — kiáltotta fúdokló nevetéssel és felhajtott egy tele pohár bort.

Ettől a perctől tombolt benne az élet. Kacagott, beszélt szünet nélkül.

— Szép az élet! — kiáltotta. — Táncolni akarok!...

A társaság egyik tagja felkérte táncolni. A

többiek jelentősen összenéztek. Én akkor még nem tudtam semmit.

Negyed óra múlva vége volt a táncnak és az asszony ismét leült velem szemben. De most már mintha kialakítva lenne az előbb még túlfűtött temperamentuma. Mosolya kissé bágyvadtabb lett és beszéde is halkabb. Meg kellett kérdeznem:

— Mi történt nagyságos asszony, hogy olyan hirtelen elröppent a rossz hangulata?

Rámnézett. Egy kicsit meglepve, egy kicsit csodálkozva. Azután ideges, kapkodó mozdulatokkal elővette ridiküljét, valósággal kitépte belőle az előbb látott kis dobozkat és felém nyújtotta.

— Ez történt! — mondta — és mintha gyölölet és kétségbeesés égne szavaiban.

— Emelje fel a federét, bátran, ne féljen tőle. Hátrahajította fejét és hangosan, fájdalmasan nevetni kezdett.

Felnyitottam a dobozt. Fehér por volt benne. Kokain... Ugy döbbenél belém ez a szó, mint egy váratlanul ért tragikus hír, mint a rémület, a mely a halál arcát viseli. Kokain... Hát ez az? Ezért a lehangoltság, ezért a fékezhetetlen jókedv?

— Mit néz? szippantson maga is, mert csak így tudja meg, hogy miért érdemes élni.

És az asszony kacagott. De kacagása zokogásba fulladt és reszkető vállakkal borult le az asztalra.

Elindultunk hazafelé. Az asszony mellett mentem. Megtörtént, remegve kapaszkodott helém és beszélt.

— Mit tegyek? Két utam van: az öngyilkosság vagy a kokain. Illyenkor úgy érzem magam, mint a legnyomorultabb, a legfélelreérett ember a világon. Szeretnék vezetelné, mint a flagelánsok, kizozni önmagam, aztán meghalni... meghalni! A másik út ez — és rámutatott ridiküljére. Ez az egyetlen, ami megmutatja az utat, hogy miképpen használjam ki a percek minden örömet. Mert minden perc örömet nyújt és ezt csak mi kokainisták tudjuk.

Ismét halkabbak lettek szavai:

— Azután jön a józanság, a nyomorult, átkozott józanság. Illyenkor rádöbbenek az élet értelmetlenségére, illyenkor csak meghalni szeretnék... Felzokogott Igen meghalni, mert ezután csak az örület jöhet.

— Van még út — mondtam. — Dobia el a kis dobozkat... örökre.

Nem válaszolt. Lakása elé értünk, bucsura nyújtotta kezét. Mielőtt bezárult mögötte a kapu, visszaszólt:

Nem bírom... Gyöngye vagyok...

A felcsukló zokogásának egy kis fészélyt elnyelte a kapu csikorgása.

A morfium

Tanár volt. Egy ardeali kis városkában tanított és onnan hozták Arad-ra, ahol most rokonai ápolják, gondozzák, vigasztalják és szeretnék meggyógyítani. Mert a tanár ur beteg. Nagyon beteg: rabja a morfiumnak. Beszélgetek vele. Nincs szörnyűbb, megrázóbb a férfi sírásánál. És a tanár ur sirva mondja el trágédiáját.

— A világ legholdogabb vőlegénye voltam — kezdte. — Menyasszonyom a legjobb és legszebb teremtes. Az ősszel, pontosan november tizenhetedikén beteg lett. Spanyol-lázt kapott és november huszadikán temettem. Az életemet temettem el vele. Az életem értelmét. A temetés napjára volt kitűzve az esküvőnk. Én akkor idegrohamokat kaptam és morfininjekciókkal csillapították idegeimet. Megszoktam és nem tudok, nem akarok tőle szabadulni.

— Szeretnék meghalni és azt akarom, hogy temessenek mellém. Furcsa — folytatta, miközben megtörülte könnyező szemét — szentimentális lettem, mint egy varróleány. Szerelmes vagyok halott menyasszonyomba. És szenvedek, nagyon

Gyors éjszakai utazás

előfeltétele a jó világítás: tehát a **BOSCH**-világítás. A **BOSCH**-fényoszóró 300, sőt 400 méter messzire-világos széles fény-sugarakkal világítja be az utat. A **BOSCH**-fényoszórók nemcsak különböző alakjukban szépek, hanem mindenekelőtt ellenálló képesek a rázkódásokkal szemben és megépítésük tökéletesen stabil, ezért nagyon tartósak. A **BOSCH**-gyártmányok minden szakszétben kaphatók.

BOSCH

A legmegbízhatóbb **BOSCH**-alkatrész minden jármű részére.

Minden szakszétben kaphatók.

Romániai képviselő: **Leonida és Társa, Bucuresti és vidéki irodái.**

BOSCH-kiszolgálás:

Leonida & Co. Bucuresti.

H. Danek. Brasov.

Müller & Lorenz. Sibiu.

Accumulator S. A. Timisoara.

szenvedek. Csak olyankor vagyok boldog, amikor az injekció után elszibbadnak idegeim. Ilyenkor a Nirvánába jutok. Nem érzek, nem látok, nem hallok semmit. Nem fontos semmi, még a fájdalommat is elfelejtem. Lebegek a gyönyörű tiszta, nagy Semmiben. Ilyen lehet a halál. A rokonaim nagyon jók hozzám — mondja nertelen — de nem engednek meghalni.

— Ha leszokna róla — szakítottam félbe — még egészséges ember lehet, aki örömet talál az életben.

— Nem, nem, nem akarok! — kiáltotta — nem akarok leszokni. Most pedig ne haragudjon, de egyedül akarok maradni.

Elindulok az ajtó felé, még látom, hogy egy kis üvegtárból előkerül a Pravara...

Az ópium

Először nem akartam elhinni, hogy ez a tipikus keleti méreg Aradon is hódít. Nem is messze, csak a Muresen túlra kellett mennem, hogy megtaláljam az ópiumszívót. Ő a háború áldozata. Furcsa, hogy nem is tagadta, amikor megkérdeztem tőle, hogy igaz-e a róla elterjedt hír.

— Persze, hogy igaz — felelte — Az egyik ember dohányt füstöl, a másik ópiumot. Én a másik vagyok — tréfált.

A szobában édes, kesernyészag terjengett. A falakon izlésre valló képek és a hatalmas könyvszekrényben komoly munkák sorakoztak. Az ópiumszívó szemben ült velem. Arca sárga volt, mint a kinaiké. Pedig az ópiumnak semmi köze a kinaik sárga színéhez. Ajka vértelen, szemei aprók és bágyadtak.

— Hogyan tud ópiumot szerezni? — kérdeztem.

— Ugyebár megérti, ha nem árulom el — felelte udvariasan.

— Hogyan szokott hozzá?

— Erre szívesen válaszolok. Husz esztendő, első éves orvosnövendék voltam, telve ambícióval, amikor kitört a háború. Bakteriológus akartam lenni. Nagy felfedező. A rák, a tuberkulózis szérumát akartam megtalálni, de megadták a jelt Szarajevó.

Paplant

bizalommal az 58 év óta fennálló

Haubenreich

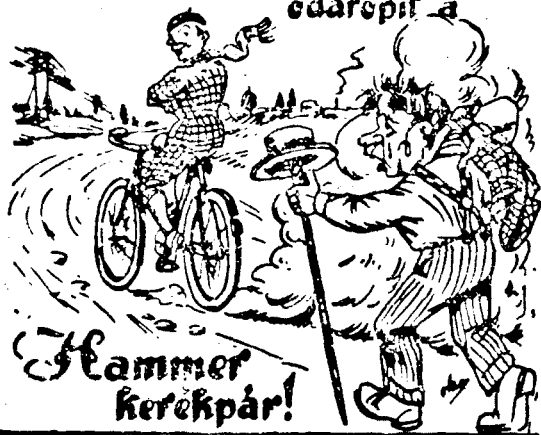
speciális paplankészítőnél rendeljen Arad, Strada Horia 3. szám sarok.

Pontos munka.

Szolid árak.

Ha dolgozol sok, gyalog menni kár,

edaroipit a

Hammer
kerékpár!

HAMMER ZIGMUND & FIA

Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni tér) 22

Szenzációs olcsó árakkal, bámulatba ejtjük a közönséget. A legjobb márkájú gumik, alkatrészek gazdag raktára.

NAGY JAVÍTÓ-MŰHELY.

ban és megkezdődött a nagy, véres színjáték, amelynek én is egyik szereplője lettem.

— Harcér, fogság, Szibéria. A megszokott sablon, amiről már annyit hallottunk és olvastunk. Kinába kerültem. Három esztendő telt el a sárgák között és megszoktam az ópiumot. Hazakerültem, úgy mint a többiek; — kalandok, szenvedések, éhezések — hiszen annyira egyforma volt a sorunk nekünk ezreknek, hogy én igazán nem tudnék erről újat mondani. Talán önöknek az az új, hogy én Kinából elhoztam magammal ezt a kis ajándékot. — Rámutatott a szekrényen lévő ópium-készülékre.

— Én tudom — folytatta — hogy megrövidítél életemet, de addig is, amíg élek valósággá álmodom ifjúkori vágyaimat. És ezt az örömet csak az ópium adhatja nekem. Tudja mi vagyok én? Világhírű orvos. Nagy feltaláló, az emberiség jóltevője. Hiszen nincsenek már rákbetegek. Meggyógyultak a szenvedő tuberkulózisok. Milliók áldanak engem, mert megtaláltam a tuberkulózis és rák gyógyításának módját — perze álomban.

— Nem akarom abbahagyni — folytatja indulatosan. — Hiszen az élet csak így álomban adhatja vissza nekem, amit elvett tőlem. E nélkül céltalan volna az életem...

Nem tudtam neki ellentmondani.

Ez az akaratom

*

Álomlátó szemem nézését egy bus legénynek hagyom, Ez az akaratom:

Hogy amíg él, csak szépeket lásson.

Két kezem ereje is övé: hogy áldjon.

Hogy vele örök kincseket ásson.

Sóhajom, vágyam a mérges tengerbe ejtem.

Én magam temetem:

Hogy ne terhelje földiek elkínzott életét.

A gyengék bírák szavaim lángoló tüzeit.

Bánatomat kapja a szél és szórja szerte-szét.

A szívemért jelentkezzen egy illu tüzes leány.

Még élni szeretne ő.

Emlékeim velem jönnek: mint szent titok.

Az életben ők voltak az igaz barátok.

Maradjanak most is velem, ha meghalok.

Dr. R. MARTOSSY MARGIT.

Közel husz különcsoport tarkítja a május 8-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár gazdag ipari bemutatóját

Április 28-tól május 28-ig érvényesek a vásárigazolvány utazási és vízumkedvezményei

Az önálló vámtarifa felállítására óta a magyar gyáripár fejlődése szinte amerikai méreteket vett fel. 10—15 évi munka után ma már ott tart, hogy évi termelésének értéke egyenrangú a magyar mezőgazdaság termelési értékével. A magyar exportban a gyáripár kész és félkész áruai több, mint egyharmaddal szerepelnek. Nemzetközi viszonylatban is komoly, a külföldi piacok szempontjából pedig jelentékeny beszerzési forrássá lett a magyar gyáripár.

A naggyá nőtt magyar ipari termelés több,

mint 200 szakmára terjedő bemutatóját jelenti a május 8-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár.

Több, mint 1500 cég vesz részt önálló kiállítással ezen a vásáron. Az ipari termelés sokoldalúsága megkívánta azonban azt, hogy a vásár vezetősége az egyéni résztvevőkön felül, még kollektív csoportokat is szervezzen, amelyek különleges szempontokból gyűjtik egybe az ipar teljesítményeit.

Rendeteg szebbnél-szebb, érdekes külön-csoportot szerveztek az idei budapesti vásáron.

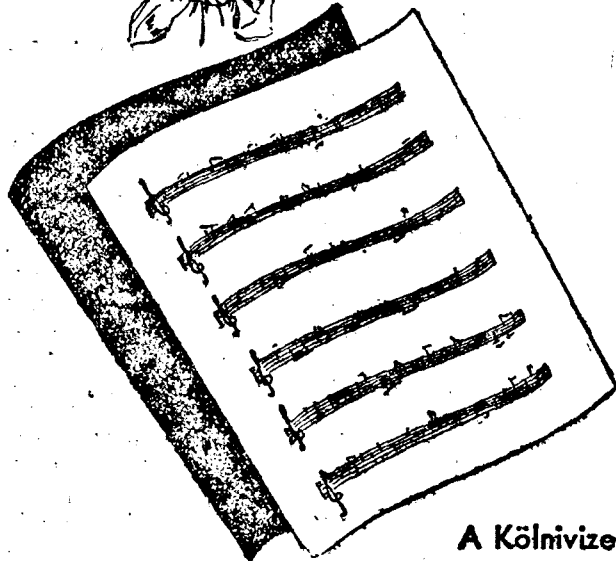
A sok közül csak néhányat sorolunk itt fel: a

„BÁRZAVA” Mészgyár és Kereskedelmi Rt.

Központ: Arad, Bulev. Regele Ferdinand 6. Telefon: 918. Sürgőseim: Varfahis Arad. Lerakatok: Arad, Str. Marasesti 68. Telefon: 228. Timisoara, III. Bul. Carol 46. Tel. 17—89.

Mész
Cement
Fehér cement

Fedőpala
Tűzifa és
mindennemű építkezési anyag.

Mint a
ZENESZERZÉS,
a parfüm megalkotása is
ihletet kíván...

A könnyűzenének és könnyű parfümöknek múló sikerük van. A nagy szerzők klasszikus művei — az örök emberi érzések és szenvedélyek visszatükrözői — az örökérvényesség számára készülnek.

A Kölnivizek között a

ROYAL AMBRÉE

kölnivíz — egyedülálló, nagyszerű tulajdonságai következtében — klasszikus készítménnyé lett és ismételtan bebizonyította, hogy a nagy művek ellenállnak az idők szeszélyeinek.

CSAKIS EREDETI CSO-
MAGOLÁSBAN VALÓDI!

KÖLNIVIZ

ROYALE AMBRÉE

Legrain

vasút 100 éves jubileumára a vásár területén épített mintapályaudvart, a fővárosi közművek reprezentatív bemutatóját, a magyar Dohány-jövedék nagyszabású kiállítását, a vásár repülőgépművelését, amelyhez külön légvédelmi csoport is csatlakozik, a hatalmas textilcsoporthoz csatlakozó, a konfekció iparokat is felölelő divatrevüt, a magyar sporteszközök és a teherautók impozáns kiállítását és az orvosok uccáját, amely a magyar gyógy- és orvosi műszeriparok otthona. De szerepel a vásáron a magyar falu, a népművészet és az iparművészetek ezernyi munkája is. A kiállítást legszebb mintaszerű termékeit „ipari remek” címen külön pavilonban gyűjtik össze és mutatják be a vásár nemzetközi közönségének. Érdekesnek ígérkezik a malom- és pékiparok propagandája, melynek célja a liszt- és kenyérfogyasztás fokozott népszerűsítése. Lesz ezenkívül természetesen külön csoportja a gépiparnak, a villamossági iparoknak, a papír-gyáraknak, a bútorgyártásnak és számos egyéb nagy iparágaknak. Az egyik legérdekesebbnek ígérkezik mindezek között azonban a „Tudomány a magyar ipar szolgálatában” című külön kiállítás, amely a gyáripár laboratóriumainak eddig láthatatlan munkáját mutatja be.

„DAFIS”

az ideális trágyaszór, amely mindenfajta növények, virágok és fűszerek fejlesztéséhez szükséges összes tápanyagokat tartalmazza. Még ma kérjen ajánlatokat:

„FIDUCIA” Societate Anonimă,
București I, Strada Doamnei 12.

KÉT VERS

Az Aradi Közlöny számára
küldi:
Borbély János

Arany és kék szavakkal

Miképpen boltíves,
pókhálós vén terem
zugában almodó
középkori barát,
ki lemosdotta rég
a földi vágy sarát
s félig már jent lebeg
a tiszta étheren,
ül roppant asztalánál,
mely könyvekkel teli
s a nagy betűk közébe
kis képecskéket ékel,
Madonnát fest örökké
arannyal s égi kékkel,
mignem szelíd mosollyal
lelkét kileheli, —
ugy szeretnélek én is
lámpásom esteli
halovány fénye mellett
megörökitni, drága
arany és kék szavakkal
csak Téged festeni,
míg ujjam el nem szárad,
mint romló fának ága
s le nem lankad fejem
a béke isteni
ölébe, én szerelmem,
világ legszebb virága!

*

A kiábrándulás rímei

Ajkamon hűvös a lehellet.
Senki mellett

nem szólok már és senki ellen.
Fáj a mellem.

Nem búvolnek a tarka holmik.
Szemem romlik.

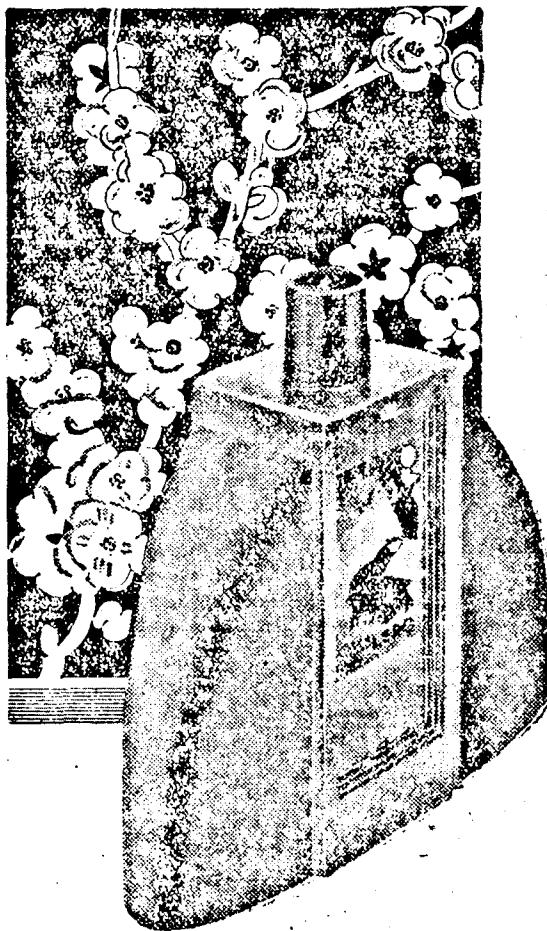
Nem állnak meg hangos „halló”-k.
Nagyothallok.

Nem bizserget az illat forrón.
Rossz az orrom.

Nem beszélünk már soha ketten.
Berekedtem.

A bor, mely korsómban vereslett,
ecetes lett.

Előre és halottra béke.
Vége. Vége.

Különlegességek:

- RIVAL** Természetes tömény kivonat alappal, az előkelő társaság kölnivize.
BRISÉ-FLEURIE Az ifjú báj és a fiatalág varázslatos szépségét tükrözi vissza. A „Brisé Fleurie” kölnivíz légkörtől olívó.
FLEURS DE MAI A tavaszi napsugarak szépséges emlékeit idézi föl.
CAUCASE Kelet misztériuma, a legaprólékosabb kísérletezés és a legkomplikáltabb tövörés és adagolás eredménye.
MATIN BLEU A felkelő nap első sugaraiban fürdő tavaszi reggeli varázsolja elénk.
CHOUKY Férfiak számára készített kölnivíz.
ORIGINAL A frissesség diadalmát és előkelő illata.

UZINELE RAVEL
BUCUREȘTI, STRADA ROMILUS, 68

Tavaszi:
BOLERO

A parfüm kiválasztásának kérdésével — mint mindennel ami a szépséggel és eleganciával összefügg — nagyon is érdemes foglalkozni. A jó parfüm meghozza a kérdés kellemes elintézését, mert megteremti az eredeti illatok egész skáláját. Ezért van olyan nagy sikere a Bolero de Ravel kölnivíznek. Ezt a kölnivizet a misztériumok finom titkaiból teremtették meg, semmihez sem hasonlítható kellemes báj sugároz ki, álomszerűen finom, szép emlékeket idéz. A Bolero de Ravel kölnivíz megismerésíti az ifjuság varázsát és a

tavasznak — onnek
a leggyönyörűbb
évszaknak — min-
den szépségét.

BOLERO
DE Ravel

A Vörös Napoleon

Michael Tuchaschewskij, az egykori cári gárdahadnagy fantasztikus karrierje a Szovjet Unió hadseregének főparancsnokságáig — Nemes származása a »Vörös Napoleon«, aki új harci módszerével rövid idő alatt a legfélelmetesebb haderőket is harc képtelenné teszi — A levegőből támadó hadsereg

Az európai politika egén egyre jobban az érdeklődés középpontjába került a francia-orosz szerződés, melynek hatásai egyelőre még beláthatatlanok, és Tuchaschewskij, a vörös hadsereg főparancsnoka, mikor legutóbb Párisban járt, maga is kijelentette, hogy a Szovjet Unió nemmindennapos meglepetéseket tartogat a világ számára. A szovjet-hadvezér ugyanis már régóta érdekes kísérleteket folytatott különféle, új harci módszereknek a sikeres alkalmazása érdekében — remélhetőleg a gyakorlati alkalmazás belátható időn belül nem lesz szükséges — és így nem mehetünk el szó nélkül azok mellett, amelyek néhány hónap óta az egész világ kíváncsiságát magukra terelték. Eddigi adatok szerint természetesen még csak hozzávetőlegesen sem lehet ellen-

őrizni azokat a számokat, amelyek a Szovjet-fegyverkezés magvát képezik, azonban kétségtelenül megállapítható az a tény, hogy a vörös hadsereg európai parancsnoka teljesen új alapokra fektetve a támadó- és védő-háborút, torradalmasító eszközökkel igyekszik majd győzelmet elérni az ellenféllel szemben.

Tuchaschewskij nem mindennapi ember. Élete tele van titokkal és most, midőn a világ legerősebb hadseregének az élén áll, nem egészen érdektelen, ha végignézzük egy különös karrier fontosabb állomásait. Szerepe még néhány évvel ezelőtt meglehetősen kicsi és Blücher, a kelet-orosz csapatok parancsnoka a mértékadó személyiség. Ez azonban csak átmenet.

Blücher csillaga egyre jobban tűnőben

„STAMPA“
KARCZAGI & ILLIN

Bélyegzőgyár
Vésnökiség 1750

Arad, Str. Brătianu 13. — Póstával szemben.

HÖNIG FRIGYES
harangöntőde,

Alapítva: 1840.

ARAD,

Str. Gh. Baritiu 10 — 21.

vas és fémöntőde

Telefon: 376.

van és nincs kizárva, hogy véglegesen le is bukik

és riválisa kerül helyébe. ez azonban még egyelőre a jövő titka. Ha Tuchaschewskij szerencséje továbbra is mellette marad, akkor kétségtelen, hogy a Szovjetnek hamarosan féltelmetes diktátora születik.

• A „vörös Napoleon” szülei annakidején, 1893-ban, minden bizonnyal még csak nem is álmodtak volna arról, hogy fiuk, akinek a legkitünőbb nevelést biztosították, egyszer éppen a saját társadalmi osztályának lesz a legkérlelhetlenebb ellensége és később egy hatalmas birodalomnak katonai feje! A kis Michail, a moszkvai kadettiskola legjobb növendéke, már korán feltűnik éles ítélőképességével és szervezési tehetségével és midőn a

cári gárda hadnagya lesz, felettesei nagy jövőt jósolnak neki. A nagy jövő valóban megvalósult, csak egy kissé másképpen, mint azt annakidején egyesek gondolták. A világháború alaposan felborította a cári birodalom berendezését és Michail, a fiatal hadnagy, a német-orsz fronton fél évi szolgálat után, német fogságba kerül. A szabadságra vágyakozó tiszt sehogysem akar belenyugodni sorsába és négyszer egymásután kísérli meg a szabadságot, azonban minden kísérlete sikertelen marad és szigorított büntetésekként váragságra ítélik. Tuchaschewskij azonban más fából van faragva. A négy szökési kísérlet kudarca nem veszi el a kedvét a további szabadsági tervek-től, sőt, a szigorú váragság sem tudja megtörni. Az ötödik kísérlet sikerül: Michail szerencsésen eléri az orosz vonalakat!...

A vörös Napoleon előretörése

Az eltelt két év alatt odahaza sok minden megváltozik. A birodalom különböző pontjain már észrevehető a kimerülés jelei és a városok uccáin egyre nagyobb tömegekben kóborolnak az éhezõ emberek. Midőn az egykori gárdatiszt Petrográdba érkezik, Kerenskyt megbuktatják és a népbiztosok ragadják magukhoz a hatalmat. A hazatért szökevény hiába keresi fel egykori bajtársait és barátait, helyettük sirhantokat és idegeneket talál. A régi gárdát feloszlatják, megsemmisítették és a huszonéves ex-gárdahadnagy korgó gyomorra, idegenül szántja gondokkal telve a piszkos uccákat. Zsebében egyetlen kopek sincs.

Ekkor lép a történetbe Troczkij, a forradalom katonai megszervezője,

aki éles emberismeretével azonnal megérzi, hogy Michail az ő embere. Az egykori arisztokrata valóban minden további ellenkezés nélkül tagja lesz a vörös munkások és parasztok alakulatainak és nem sokkal később már vezető szerephez is jut pártfogója jóvoltából. A tűzpróba azonban még csak ezután következik. A forradalom ügye egyelőre még bizonytalanul áll és egyre több helyről érkeznek jelentések ellenforradalmi mozgalmakról. Troczkij és Lenin aggódva figyelik az eseményeket és ügyes diplomáciai fogással úgy határoznak, hogy éppen az egykori cári tiszteket küldik a fehér csapatok ellen. Tuchaschewskij erősen habozik, hogy elfogadja-e a megbízatást, mely tulajdonképpen a saját fajtája elleni végső leszámolást jelenti és csak hosszas rábeszélésre sikerül Leninnek, hogy Michail elhatározza a fehér megmozdulás felszámolását. A stratégiai előnyök valóban győzelemhez juttatják és ettől kezdve pályája egyre felfelé ível. Lassankint maga is belátja, hogy a forradalomra született és nemsokkal később már a legradikálisabb módszerekkel igyekszik előrejutni. Az egykori cári tiszte, akit a háború és a forradalmi harcok sok mindenre megtanítottak, csakhamar új harci módszerek megvalósításán dolgozik. Közben egyre kapja a különféle kitüntetések és címeket, jóllehet a Szovjet ezekkel meglehetősen mostohán bánik és

nemrégiben a világ nem kis meglepetésére a nyilvánosság elé lép az újfajta támadó-háború tervével.

Azaz hogy csak nagyjából. Mert az igazi felépítés és részletes kidolgozás minden bizony-

nyal a legszigorubb titok marad, mely legfeljebb csak akkor kerül majd nyilvánosságra, ha „érdemes” alkalom kínálkozik rá.

Tuchaschewskij katonai pályája alatt egyre inkább rájött arra a sokatjelentő körülményre, hogy az ellenség néha nem is annyira a kitünően szervezett és vezetett támadásokban semmisül meg, hanem a belső összeomlás a vereség okozója. Mint nagyszerű példából: a világháborúból, érdekes dolgokat tanult és éppen ezért a mostani elgondolásai is ezeken alapulnak. Gyorsan és váratlanul lepni meg az ellenséget és lehetőleg teljesen demoralizálni!

Ezen a helyen nem érünk rá azzal foglalkozni, hogy mennyi az orosz repülők, tankok

Repülőgépeken szállított hadsereg

Az új harcmódszer a következőképpen alakul:

A front mögött hatszáz repülőgép áll startra készen. A képzelt támadó fél már erős közelharcba bonyolódott a védekezőkkel és itt az alkalom a beavatkozásra. A hatszáz gép mindegyike muníció, fegyverek és emberanyagoknak a szállítására van berendezve, mindenki ejtőernyővel ellátva. Adott jelre egyszerre startol mind és ugyanakkor működésbe lépnek a ködösítő berendezések, melyek a látatartást sötétségbe borítják. Ezen a mesterséges ködfüggönyön keresztül semmiféle fényező nem hatolhat át és ugyanakkor minden egyéb láthatatlanná válik az ellenség szeme előtt. A repülőraj átrepül az ellenséges állások felett és az ellenséges vonalak mögött adott jelre alacsonyabba ereszkednek.

majd a gépek belsejéből a katonák és az ejtőernyőkkel ellátott fegyverek egész tömege kerül elő.

Az ejtőernyővel „ledobott” katonaság néhány percen belül támadásra kész és míg az ellenfél csupán egy oldali támadásra számít, most már két tűz közé szorul és kilencvenkilenc százalékos biztonsággal belátva a helyzet tarthatatlanságát, megadja magát!

Az, hogy ez az újfajta harcmódor az ellenséget megadásra és meghátrálásra kényszeríti, kétségtelen. Igaz, hogy a támadás az „égből” csakis éjjel történhetik és a leereszkedőket

és gépfegyverek száma, hiszen ez a kimutatás más lapokra tartozik, annyit azonban mindenestre be kell ismernünk, hogy emberanyaggal kitünően van ellátva az Unió, mely az alább elmondottakból még világosabbá válik.

az ellenséges front mögött

esetleg megsemmisíthetik, még mielőtt földre érnének, azonban egy olyan hatalmas emberanyagnál, mint azt már említettük, ez a veszteség nem sok szerepet játszana... Tuchaschewskij ravasz ember, tudja, mit akar, számítása nem mindennapos, de azért remélhetőleg a gyakorlati megoldás és tökéletesebbé tételre, belátható időn belül nem fog sor kerülni...

STODOLNI DEZSŐ.

„Szuezi csatorna II.”

A világpolitika eseményeinek és az angol és a francia nagyhatalom nem mindig egyező érdekeinek hatása alatt az elmúlt héten nagyjelentőségű terv merült fel Londonban.

Mint ismeretes, az olasz—abesszin háború folyamán több alkalommal fenyegetett a szuezi csatorna lezárásának gondolata. Az 1922-ben keltetett angol—egyiptomi szerződés és a szuezi társaság alapszabályai kizárják ennek jogszzerű lehetőségét, de megnehezíti a kivételt az a tény is, hogy a társaság legfőbb tanácsszerveiben a brit birodalom csupán 10 delegátussal szerepel. Franciaország, amely a részvénytöbbség hírtokában van, 21 kiküldöttével, az egy holland megbízott mellett, tartja hatalmában az intézkedés jogát.

Az angol biztonságnak és a közvetlen indiai út megőrzésének biztosítása vetette fel az Akaba, Gaza palesztinai városok között létesítendő csatorna tervét. Az új tengeri átiáró a Földközi- és Vörös-tengert angol földterületen keresztül kötné össze és így kizárólagos tulajdonát képezné Angliának.

Az új kereskedelmi és katonai átiáró létesítése súlyos anyagi veszteséget jelentene az eddig egyedülállóságát élvező Szuezi Társaságnak és az egyiptomi államnak, amelynek területén a csatorna áthalad.

A hírek szerint Londonban már elkészült az első hozzávetőleges terv a „második” csatorna megépítésére, amelynek teljes hossza 55 kilométerrel haladva meg a szuezi csatornát. 230 kilométer lenne. Az építési költség meghaladná a 300 millió lejt. A munkásoknak és mérnököknek 300 méter magas dombvidéken kellene utat törniük a Földközi-tenger és a Vörös-tenger között.

Az érdekes londoni terv kivétel a brit birodalom kisázsiai helyzetére is jelentős kihatással volna.

Ha Bucurestibe utazik, szálljon meg a

HOTEL BOULEVARD-ban

Nyugateropai kényelemmel berendezett szállodánk a főváros szívében fekszik.

Telefon, fürdő, hideg-, melegvíz minden szobában. — Iskolázott, fegyvermezett személyzet. — Szobák már 150 leitől kezdődően.

Vendégeinket minden vonatnál idegen nyelveket beszélő tolmácsunk és kényelmes autóbuszunk várja.

Márványtermünkben elsőrendű étterem.

Igazgató: VASS JENŐ.

A lázadó kvartett:

Marlene Dietrich, Merle Oberon, Ginger Rogers és Fred Astaire megadta magát

Nagy feltűnést keltett a hollywoodi filmvilágban az a „lázasítás“, amelynek az élén Marlene Dietrich és Fred Astaire, a híres táncoszinész állott. Tíz nevezetes sztár felmondotta szerződését, kijelentette, hogy nem lép fel többé a filmfővárosban, hanem Európába megy filmezni vagy színpadon keres ezentúl babért és pénzt. A hollywoodi filmgyárosokat annál is inkább gondolkodóba ejtette ez a revolúció, mert a hegemoniát amugyis erősen megtépázta Korda Sándor, akihez Londonba egyre több hollywoodi filmsztár szegődik.

Heteken tartó tárgyalások után a tíz sztár közül négyen megadták magukat. Marlene Dietrich, mint már megírtuk, aláírta új megállapodását az „Allah kertje“ című színes filmhez és vele együtt kapitulált Merle Oberon is, aki ugyancsak ebben a filmben fog fellépni. David Selznick vállalkozásában készül ez a film. A két filmsztár táviratban jelentette be ezt a szerződését Kordának és arra kérte a londoni magyar filmsztárt, hogy szereplésüket halassza el későbbi időre.

Fred Astaire, aki tíz hónapig nem vállalt filmszerződést, szintén behódolt a hollywoodi nagytökének. Híres partnernőjével, Ginger Rogers-szel tíz táncosfilmre szerződött. Egyenként 800.000 dollár honoráriumot kapnak.

Vigyázzon a pénzére!

Ne fogadjon el árampa-zarló, silány izzólámpát.

KÖVETELJEN MINDENÜTT

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPÁK

mert jól és olcsón világít!

A „MÉREG-KIRÁLYNŐ“

Az Aradi Közlöny számára írta:

Dr. Gabos Jenő

A történelmi könyvek nem sokat foglalkoznak vele, az irodalom alig vesz róla tudomást. Pedig a világtörténelem egyik legnagyobb és legérdekesebb női alakja. Annál többet foglalkozott vele a néphit, melynek majd egy évszázadon át nem volt beszédesebb témája, mint ez a szinte rejtélyesnek és csodálatosnak mondható nő.

Liviáról, Augustusnak, az első római császárnak feleségéről van szó. Egész Róma ítélete szerint egyike volt kora három legszebb asszonyainak. Leszármazottja a római nemesség egyik legelőkelőbb és legtekintélyesebb családjának, a Claudiusoknak, kiket a római nép isteni eredetűeknek tisztelt. Első férje, Tiberius Claudius Neró, hasonlóképpen a legelőkelőbb nemesség tagja, de nem oly ambiciózus, mint fiatal hitvese, aki uralkodására vágyó nő volt. Folyton unszolta férjét, ki ekkor a pontifexi magas méltóságot töltötte be, hogy használja fel tisztét, intézze okosan dolgait és igyekezzék király lenni. Midőn azonban Livia látta, hogy férje nem enged unszolásának és rájött arra, hogy férje mellett nem teljesülnek álmái, elhidegült tőle és hozzálátott ahhoz, hogy felébressze a szenvedélyt Augustusban.

Augustus, ez időben még Octavianus, egyszerű polgári családból származott. Nagypja gazdag uzorás, aki a pénzületek minden fáját üzte. Csak apjának sikerült a római nemességbe bejutni. Ha mai mértékkel nézzük Livia és Octavianus társadalmi állását, úgy jellemezhetjük a helyzetet: Livia hercegnő volt, Octavianus pedig csak most nemesített polgár, Octavianus azonban Antonius és Lepidussal ekkor már triumvir volt, két társával uralkodott a római birodalom felett.

Livia megállapította, hogy becsvágyát csak úgy tudja kielégíteni, ha Octavianussal elvéteti ma-

gát. Okos asszony léteire észrevette, hogy a régi előkelőségek ideje lejárt, nagy átalakulások következnek, melyek a polgári származásuaknak is lehetővé teszik az uralomra jutást, — ezért így mondott akarta Octavianust az arisztokrata érdekeknek megnyerni. Octavianusnak pedig kapóra jött az ilyen előkelő házasság, mert alacsony származása gátolta előhaladásában és házassága folytán remélhette, hogy megszerzi Róma legelőkelőbbjei támogatását és ennek révén a főhatalmat. Az idők viharosak, a jövő teljesen bizonytalan volt. Octavianusnak, mint triumvirnak állása nagyon ingadozott, mert triumvir-társai, különösen Antonius, a kiváló hadvezér, aki előkelő ősi nemesi családból származott, — teljesen elhomályosították. Octavianus ekkor már nős, Livia pedig férjénél volt. Ebben az időben azonban nem ütközött valami különösebb nehézségbe a házastársától való megszabadulás. Octavianus elvált Sciboniától, egy nála jóval idősebb nőtől, kit ugyancsak politikai okokból vett el feleségül. Livia pedig felbontotta Tiberius Claudius Neróval kötött házasságát.

Octavianus azonnal nőül vette Liviát és ami a legérdekesebb, — de ebben az időben gyakran megtörtént, — az első férj nagy hozományt adott volt feleségének és még a lakodalmán is résztvett.

Octavianus Kr. e. 38. évben vette feleségül Liviát és hét év után, mikor riválisát, Antonius, ki ekkor már teljesen Kleopátra befolyása alatt állott, sikerült Actiumnál tönkrevetni, a római birodalom egyeduralmódójává lett. Livia elérte azt, ami után vágyódott. És ettől kezdve Octavianus uralkodott a világ felett, de Livia uralkodott Octavianus felett. Octavianus félelmes hatalommal rendelkezett. Még élénken élt a római nép emléke-

zetében az a szörnyű tette, hogy Kr. e. 40-ben kétezer ellenzéki lovagot és háromszáz szenátort megöletett, mert így akarta megbosszulni örökbefogadó apja, Julius Caesar meggyilkolását. De nemcsak a férfiak rettegtek tőle, hanem a legelőkelőbb nők is, mert, mint Ferrero írja: „Ha megtetszett neki egy nő, elküldte érte gyaloghíntőjét és jaj volt annak, aki ellenszegült.“ Az érdekelt férfit a köz ellenségének nyilvánították és egyszerűen kivégezték. Abban az időben ez még könnyen ment.

Es csodálatos! Az az Octavianus, akitől rettegett az egész római birodalom, szelíd, kezes bárány volt Livia kezében. Mindig az történt, még az államügyek intézésénél is, amit Livia akart. A történetírók igyekeztek azt a rejtélyes befolyást, amit Livia Octavianusra gyakorolt, megmagyarázni, de kielégítő választ senki sem tudott adni. Talán a legérdekesebb az a magyarázat, amit Robert Graves egy nemrég megjelent munkájában ír. Octavianus szenvedélyesen szerette Liviát, házasságuk mégis terméketlen maradt. Ez annál különösebb, mert Octavianusnak a később hírhedtté vált Julián kívül még több természetes gyermeke volt. Livia pedig első házasságában Tiberiusnak, a későbbi császárnak és Drusznak, a germánverő nagy hadvezérnek adott életet. A Liviával kötött házasság azonban sohasem volt házasság. Octavianus, aki nagyon is ismert volt bujaságáról, olyan tehetetlen volt Liviával szemben, mint egy gyermek. Egy probléma, mely Freud professzor megoldására várna! Egy lelki gátlás, mely nehezen magyarázható meg. Az egyetlen magyarázat talán az, hogy Octavianus, ki becsületes férfi volt, tudta, hogy ez a házasság erkölcstelen, tisztességtelen. Ugy látszik, ez a tudat annyira igénybevette idegzetét, hogy leküzdhetetlen gátlás lett belőle.

Livia, ki igen okos nő volt, férjének azt az állapotát fegyverként használta fel ellene akkor, amikor rá akarta kényszeríteni kívánságait. Ilyenkor duzzogott, adta a sértettet és szemrehányást tett neki, amiért elcsábította férjétől, akit pedig szeretett. Octavianus ilyenkor vad szenvedélyére hivatkozott és hangoztatta, hogy más nőkkel olyan, mint Herkules. A szégyen és a kielégületlen szen-

BERETVÁS és SARLÓS

BUDAPEST, IV., Váci-ucca 20. szám.

FEHÉRNEMŰ KÉSZITŐK. NYAKKENDŐ KÜLÖNLEGESSÉGEK

vedély Octavianust úgy odakötötte Liviához, hogy minden kívánságát teljesítette.

Octavianus Livia tanácsát követte, midőn személyében összpontosította az összes fontos köztársasági méltóságokat. Konzul, cenzor, néptribun, hadseregparancsnok és a legfőbb papi méltóság viselője volt egy személyben. Livia tanácsára Octavianus az „Augustus” (Boldog) cím megszavazását kérte és a szenátus ezt a kérését teljesítette is. Ez a cím félig isteni hangzású volt és messze felülmúlta a királyi cím jelentőségét.

Augustus hatalmas munkát végzett, míg Róma békéjét és biztonságát a polgárháború után helyreállította. De bizonyos, hogy Livia fáradhatatlan közreműködése nélkül erre az óriási munkára nem lett volna képes. Az beszélték: Augustus naponta 14 órát dolgozott, Livia pedig 24-et. Míg Augustus a szenátus legelőkelőbb tagjaival az ország sorsát intézte, Livia egyszerű, szorgalmas háziasszony volt. Suetonius beszéli el, hogy a Palatinuson épült ház, melyben Livia életének nagy részét eltöltötte, igen kicsiny volt és pompásnak egyáltalában nem mondható. Fényes butoroknak, tündöklő berendezésnek nyoma sem volt. Negyven éven át aludt Augustus ugyanabban a hálószobában, ugyanazon butorok között és a ház berendezése annyira egyszerű volt, hogy a Krisztus utáni második évszázadban éppen egyszerűsége miatt mutatták a nagyközönségnek.

Livia volt a római nő követendő példaképe. Egyszerűség, hűség, szorgalom, teljes alárendelése a saját egyéniségének a család érdekeivel szemben jellemezték. Akkor, midőn Rómában a pazarlás és fényűzés annyira elharapózott, hogy ennek megállítására törvényt kellett hozni, Livia megmaradt egyszerű, szerény, takarékos asszonynak. Emellett az irodalom és művészet bőkezű pártfogója volt. Irodalomszeretetét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy mostohaleányának, Juliának könyv nélkül kellett betanulnia Homeros Iliását és Odysseáját.

✱

És mindezen páratlan erények mellett sem került el Livia, a római matróna utólráhatatlan példaképe, az emberi sorsot: az alacsony megrágalmazást. Megvádolták méregkeveréssel, amit pedig, — mint Ferrero írja, — soha életében el nem követhetett. Ráfogták azt, hogy olyan nagy mestere a méregkeverésnek, hogy kiérdemelte a „méreg-királynő” nevet. Rajta is maradt azután ez a név. Annyi ember megmérgezését fogták rá, hogy Kleopátra vagy Borgia Lukrécia, a híres nagy méregkeverő nők, eltörpülhetnek mellette. De amint az újabb történetkutatók megállapították azt, hogy Kleopátra és Borgia Lukrécia sem volt az a veszedelmes méregkeverő, aminőről a monda beszél, épp úgy Livia is sokkal becsületesebb gondolkozású, tisztább jellemű volt, semhogy céljai eléréséhez a mérget választotta volna eszközü.

Bizonyos, hogy Liviát híhetetlen becsüvés fűtötte. Kétségtelenül mindent megtett, hogy ő és leszármazói uralkodjanak a római birodalom felett. Feltűnő az is, hogy mindenki, aki utjában állt, hirtelen elpusztult. De ez még nem jelenti azt, hogy Livia tette el őket láb alól. A véletlen inkább közrejátszott abban, hogy Livia célját elérje, mint az, hogy a gyilkosságok egész sorát elkövesse.

Az emberi fantázia határtalan. A nép képzelőereje minden korlát nélküli. Ráfogták, hogy első férjét megmérgeztette; megvádolták azzal, hogy második férje, Augustus, állandóan rettegett Livia mérgeitől. Neki tulajdonították Marcellusnak, Augustus vejének korai halálát, mert attól félt, hogy Augustus őt teszi meg utódává. Augustus unokái, Julia gyermekei, ugyancsak fiatalon haltak el, mindketten Augustus kedvencei és valószínű utódai a hatalmon. Korai halálukban a néphit Livia kezét látta, hogy utat nyisson fiának, Tiberiusnak. Egész Rómában nyíltan beszéltek, hogy a híres germánverő hadvezért, Germanicust, Tiberius örökbe fogadott fiát, Livia és Tiberius mérgeztette meg, mert nagy győzelmei miatt féltékenyek voltak rá. Ezt a vádat még Tacitus is megcáfolja, pedig ő nagy ellensége volt Tiberiusnak. Azt beszélték róla, hogy a lassan ható izetlen mérgeket szereti, ezekből ad kis adagokat, de gyakran. Az ilyen mérgek azután megtették hatásukat.

És mindezt a vádat egy olyan nőről koholták,

Kérjen mindenütt eredeti csomagolású MAUTHNER magot.
Ahol nem kapható, forduljon

MAUTHNER ÖDÖN

Román Magtermelő és Magkereskedelmi r. t. igazgatóságához
SIBIU, PIATA CETATII No. 1.

kiről legnagyobb ellenségei is elismerték, hogy tehetséges és igazságos uralkodó volt. Igen, uralkodó, mert Livia volt az, ki Augustus és Tiberius császársága alatt; vagy hatvan éven át kezében tartotta a birodalom kormányzását. Mikor 86 éves korában meghalt, a szenátus a „Haza Anyja” címet szavazta meg emlékének, sőt azt indítványozta, hogy félistennővé kell avatni. A szenátus diadalívet emeltetett Livia emlékére, — az első eset Róma történetében, hogy nőt így kitüntettek.

Legendák keringtek Livia gyógyszeres ládikájá-

ról, melyben cukrozott gyümölcsöket tartott. Ezeket osztogatta ellenfelei között, kiket gyorsan akart elpusztítani. De ha a történetírók följegyzésre érdemesnek ítélték, hogy a haldokló Augustus császár utolsó szavai a hitvesnek szóltak: „Isten veled, Livia! Gondolj mindig a mi hosszú együttélésünkre!” — ha megértjük, hogy e bucsuszó az igaz római asszony iránt érzett mélységes hódolattal tolmácsolja, akkor könnyen megállapíthatjuk, hogy a Liviára fogott mérgezési vádak csak a nép fantáziájának szüleményei.

Junius 17-én mérkőzik Schmeling a néger világbajnokkal

New Yorkból jelentik: Jack Dempsey, a nehézsúlyú ökölvívás volt világbajnoka, ismét nyilatkozik a lapokban „az ismeretlen fehér ökölvívó” dolgáról. Elmondja, hogy hiába keresi azt a fehér ökölvívótehetséget, aki megállíthatná világbajnokságra törő útjában a néger Joe Louist, az amerikai jelentkezők között egyetlen igazi ökölvívótehetséget sem talált. Még egy utolsó kísérletet tesz Dempsey, hogy ellenfelet találjon Louisnak és ne engedje fekete kézre jutni az ökölvívó világbajnokságot:

Párisba utazik és próbamérkőzéseket rendez európai ökölvívók számára.

Talán az óvilágban talál új ellenfelet Joe Louisnak.

Több lap megjegyzi, hogy bár Dempsey igen nagy összegeket ajánlott fel az „ismeretlen fehér boxoló” számára, végeredményben részéről

reklámtükk az egész

és az európai válogatómeccseket alighanem csak azért rendezi, hogy keressen rajtuk. Nem is annyira fehér boxolót, mint inkább pénzt akar Dempsey keresni. De megmagyarázzák azt is, hogy miért keresi Dempsey olyan lázasan ezt a fehér boxoló-hollót? Az amerikai menedzserek világa attól tart, hogyha a fekete Louis lesz a világbajnok, akkor

a színes embereket gyűlölő Amerika érdeklődése elfordul az ökölvívó sporttól és ez igen komoly anyagi veszteségeket okoz majd nekik.

Ez fáj tehát Dempseynek és a többi menedzszernek, nem pedig a fekete faj főienye.

Joe Louis és Schmeling mérkőzését egyébként június 17-ikére tűzték ki. A meccs New Yorkban lesz, a Yankee-stadionban.

Buziás gyógyfürdő (Román Neuheim)

Természetes, páratlan szénsavas, radioaktív sós, vasas forrásvizekkel. Biztos gyógyhatás. SZIV és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érelmeszesedés, vesebaj, vérszegénység, izomszűz, hólyaghurut és kimerültes idegesség esetén.

NŐI BETEGSÉG a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett megbajok (Tabes) eseteiben a lejobb eredménnyel.

IVÓVÍZ, szakszerű orvosi kezelés. Kitűnő konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árkakal. — Modern napfényes uszoda. A CFR. vonalain utazást kedvezmény. — Állandó katonazene. — Panszákurák az „Európa” utazási irodák után. — FÜRDŐIDÉNY MÁJUS 15-16! OKTÓBER 1-12.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG, BUZIAS. BÁNAT

Fegyenc a szürkeségben

Irtá: PALÓCZY HORVATH GYÖRGY.

Régi börtönt bontottak le az angliai Maldstonban és az egyik cella falán bizzarr festményre bukkantak. A sivár cella egyik falát kísértetiesen mély perspektívájú kép díszítette: boltíven keresztül látszik egy tájkép. Elől, élénkszerű pászton légies kislány áll, vagy inkább lebeg, mögötte völgy, patak, messze hátul hegyek ködlenek, hegyek és fellegek. A fegyencfestő képeket a távlatban, fantáziájával és vágyaival átfurta a börtönfalat és ki-
röppent a messi-messzi, szabad terekre, klausz-
trofóbiájában szinte a végtelenbe lendült. Micsoda
beléfeledkezés lehetett ez a munka, milyen örömek,
milyen forró mámorok jutalmazták, miközben a
sivár falak mogorva geometriájában zártan dolgo-
zott és a sok szürkeség közepette harsány, diadal-
mas, üde színekbe mártogatta ecsetjét! Ez a kép
és ez a munka jelentette biztosan belső szabadsá-
gát és csak azért a napért sajnálom, amikor befe-
jezte, amikor az alkotóművész idegizgalma nem
bódította többé, amikor fantáziája s ecsetje er-
nyedten lekókadott s maradt, mi volt: fegyenc a
szürkeségben.

Ahogy nézem az Illustrated London Newsben ezt a furcsa képet, körülöttem a körüti kávéházban, kékesszürke füstfellegek mélyén csörrennek a kések és villák, fehérlik a hab a feketén, száll fel a szénsáv a pohárban, pincérek surrannak ügyesen a zsufolt asztalok között s az emberek homlokán s szemén — ha valaki jobban odanéz — látni a börtönfalakat. Börtönt építenek maguk köré; az élet és az ember minden ember bezár tulajdon élete börtönébe. Mert minden börtön, hiszen az élet egyetlen pénzdarab, csak egyet lehet venni rajta s felváltani nem szabad. Fiatalemberek érzik ezt, amikor belenéznek elkövetkező életük lehetőségeinek ijesztő kavargásába s tudják, hogy a lehetőségek roppant változatából egyet lehet csak megragadni. Pályaválasztásnak nevezik ezt és akadnak bölcs rokonok, akik tanácsot is tudnak adni.

Mily romantikus és szép! Elképzelni önmagát szerveskémikusnak, amint hűvös laboratóriumok tárgyilagossá csendjében dolgozik; felfedező utra indul Afrikába; nagy regényt ír; politikus lesz és az egész Házat magával ragadja zseniális beszédével, amelynek jutalma a miniszteri bársonyszék; vagy népmegváltó is lehet. De esetleg szebb a béke és a biztonság. Derűs hivatal, jóságos főnök, otthon a kétszobás lakás, feleség, gyermekek, később kis ház vidéken, méhészkedés. És aztán a dolgok teljesülnek. Amit az ember nagyon akar — nem az értelmével vagy józanságával, hanem, amit testestül-lekestül akar — az rendszerint teljesül is. Szerveskémikus lesz: egy gyár fixfizetéses alkalmazottja; megkapja a nyugdíjas állás gyönyöreit, a nagy gondokkal és kis nyugalommal, a mogorva főnökkel és békétlenkedő feleséggel; vivja az idegűrlő és kellemetlen harcot az élet bármely területén és tudja: a kalandok, a lehetőségek közötti választás ideje régen letűnt. Egy élet: egy pénz és ezen a pénzen vett már valamit, nem lehet becsérelni, nem lehet változtatni — magára szabta bőrűnét s most fantáziája kiáhitozik belőle.

Mit festhet élete börtönfalára ez a kedves, de-
 rűs pesti pincér, aki oly meggyőzően kínálgatja a
 Rávéház asznapi slágerét és az agglegény ügyvédre
 kacsintva így szól az ujságos fluhoz: „Franciaa köz-
 farsasági lapokat a doktor urnak 1° — s helyes-
 lően nézi, amint az ügyvéd az ideges ember türel-
 metlenségével falja az ételt s később szeme mohón
 falja a francia „köztársasági lap“ dagadozó idomu
 aktjait — mire vágyhat? Hiszen, ha elfordul, ha
 azt hiszi, hogy a vendég nemlátja, derűs vonásai
 ernyedtt koravénységbe omlanak össze. -Vendéglő,
 amelyet ő vezet, modernül? Kis ház Rákospalotán?
 Parkettáncosi karrier? Milyen lehet a kép? — És
 ez a fiatal nő, aki pillarebbenés nélkül tűri a
 tekintetem, kihívóan s egyben elutasítóan, a tavasz
 árus attitűdjével, aki kínálja ugyan az árut, de
 érezteti, hogy finom és drága? Család, gyermek?
 Vidéki kuria és kamra, amelyben nagy sonkák lóg-
 nak, befőttek sorakoznak? Vagy Hollywood kép-
 zelt ragyogása? Meg kellene őket kérdezni, mind,
 egytől egyig. Így kéne szólni: boldog? Hát mire
 vágyik? Mit képzelt el, milyen képet fest börtöne
 falára? Miért, minek él most és minek szeretne
 élni valójában?

De nem lehet ilyesmit kérdezní. Az emberek egyis csak életük cellájának magányában festették a képet, amely csak néha villan fel egy tekintetben, egy hazugságban, egy szélhámos gesztusban, egy öngyilkos búcsulevelének mellékmondatában. Boldog a ritka fegyenc, aki a művészet valószínűleg élheti ki ezt a képet s még boldogabb az a néhány ember, akinek élete nem börtön, falára nem fest képet vágyból és csalódásból.

**Lotion
Faciale
Scherk**

ISCHERRE ARCVIZI

Tehát épp itt az ideje, hogy megismerje a Scherk arcvizet! Akkor az Ön arcbőre is rövidesen megjavul, teljesen tiszta lesz és olyan puha, mint a selyem. Próbálja ki azonnal!

Üvegek & Lei 62 103 164 300 475

Papirosnéger élő szemekkel a prágai hazárdklub bejáratában

Prágából jelentik: A bűnügyi rendőrség néhány nappal ezelőtt rájött arra, hogy Prága szívében, az egyik mulatóhelyen titkos hazárdjáték-klub működik.

A detektívek rajtaütésszerűen megjelentek a helyiségben, azonban ott a legnagyobb meglepetésükre filléres alapon játszó békés polgárokat találtak. Beavatkozásra nem volt ok, ezért a detektívek eltávoztak. Kijövet az egyik detektívnek feltűnt a mulató bejárata előtt levő

hatalmas, papírból készült néger figura.
Jobban szemügyre vette a figurát és észrevette, hogy a papirosnéger szemének helye ki van vágva s emögött élő ember rejtőzik. A detektív úgy tett, mintha semmit sem észlelt volna, azonban másnap a detektívek újra meg-

jelentek a mulatóban. Első dolguk volt elmozdítani a néger figurát s

lefogták a mögötte lévő embert.

Ezután a detektívek behatoltak a játékterembe, ekkorára azonban a játékosoknak már csak hült helyét találták. Az asztalon hatalmas bank hevert s a teremben több levetett kabátot találtak. A bankot lefoglalták, a kabátokban lévő iratokból megállapították a hazárdjátékosok személyazonosságát s azokat őrizetbe vették. Kiderült, hogy a rendőrség eddig azért nem tudta leleplezni a hazárdklubot, mert

**a néger figura mögött lévő ember egy
csengővel idejében jelt adott a játéko-
soknak,**

mire azok szétugrottak.

„MAJESTIC“

Samuel Motzen, Oradea

Finombőrgyár Különlegességek

Chevreaux

Velourcalf

Huntingcalf

Ovvelour és

Newbookcalf

MOTZEN „MAJESTIC“ bőrkülönlegességei
cipő, óv, ridikül, antilop bőrök

Özv. Zimmermann Lajosné és fia bórkereskedésben
kaphatók
Str. I. G. Duca és P. Avram Iancu sarok. Kérem a címre ügyelni!

EGY SZERENCSES PYRAM NAP!

Vásárló közönségünknek maradandó örömet kívánunk szerezni. Erre a célra 1936. május hónapban egy „PYRAM” napot rendezünk, vevőink minden doboz cipőkrémhez egy db. PYRAM TANTUSZT kapnak és 5 db. PYRAM TANTUSZ ellenében a kereskedő egy számot ad, amely részt vesz a fentemlített ajándékozási napon.

A május havi ajándékozási napot Aradon nyilvánosan tartjuk meg és azon minden vásárlónk részt vehet, a napot és helyet közölni fogjuk az újságokban. Így tehát bármely vevőnk teljesen ingyen hozzá juthat egy-egy értékes és komoly ajándékhoz.

EZÉRT VÁSÁROLJANAK

ÉS NE FELEJTSÉK EL

PYRAM PASTÁT

KÉRNI A TANTUSZOKAT

Főbb ajándék tárgyak:

Egy komplett modern előszoba butor (átcserezhető konyha butorra).
Egy 12 személyes porcellán étkező szervíz.
Egy garnitúra éjjeliszekrény villanylámpa.
Utalvány egy pár férfi vagy női cipőre, bármely aradi cipőkereskedőhöz.
Ezeket kívül rengeteg értékes ajándék, amit helyszűke miatt nem közölhetünk.

1730

Aszódy János:

Kétszáz évvel ezelőtt...

Szegedinác Péro, az aradi kurucvezér felkelése, harcai, elfogatása és szomorú vége — A Rákóczi- szabadságharc drámai utójátéka

Az 1736-ik esztendő április havának huszadik napján azaz jóval ötven évvel a Horia által vezetett parasztfelkelés előtt, kis embercsoport menetel a timismegyei Szentandrás község felől Vinga felé vezető országúton. Alig hatvan-hetven férfiből verődött össze ez a menet és a szemlélő, aki talán Vinga község dombjáról figyeli a közeledőket, mezőről hazatérő csoportnak gondolná őket, akik a napi munka után fáradtan hazafelé botorkálnak a poros országúton. A tavaszi szél még énekehangokat is hoz felőlük, szakadozott dalfosztlányok keringtek a lágy áprilisi légben, talán valami aratónóta, gondolnánk. Pedig dehogy! A kisded csapat közeledtével megerősödnek, megtetsesednek a hangok, pattogó indulóvá egyesülnek a széthullott dalfosztlányok és a botorkálni látszó embercsoport ütemes lépésekkel halad előre. Mit keres vajjon vállukon a kasza, amelynek élén megcsillan a lemenő nap fénye? Hiszen még zsenge fű sincsen a legelőkön, amit kaszálni lehetne? Jól látunk-e, hiszen ezek a kaszák ki is vannak egyenesítve! Imitt-amott, egyiknek-másiknak az övéen széles fringia lóg, löfegyver széles csőve is ágaskodik némelyikének a hátáról.

A szemlélő, aki eddig a vingai domboldalról nézte a közeledőket megfordul és lélekszakadva viszi hírét a faluba annak, amit látott:

— Hála Istennek, megint jönnek a kurucok — sóhajtanak fel az öregbűk és maguk is készítik már a vackokban rozsdásodó görbe kardokat.

Mi történt az Urnak eme 1736-ik esztendejében, amikor a Rákóczi forradalom közel negyedszázad óta le van verve, segítség semerről, hiszen még a magyar nemesség is lepaktált a Habsburgokkal? Mi történt...?

Amikor a Rákóczi-forradalom végetért és a kurucok közül azok, akiket nem hurcolt vérpadra a megtorlás vérszomja, szerteszéledtek az országban. III. Károlynak, a Habsburgok „pragmatica sanctio” előtti férfiágának utolsó képviselője mindenfajta reformok formájában irtózatossá elnyomtatást hozott az országra. Leginkább azonban minden „forradalmak tüzelőszekere” Aradalra. A magyar nemesség, a főurak siettek elfelejteni Rákóczit és a királyi nap fényében sütkeztek. III. Károly rendelkezé-

sei láthatóan arra szolgáltak, hogy egyrészt a magyar ipart tönkretéve Ausztria kereskedelmi és ipari gyarmatává tegyék az országot, másrészt, hogy a köznép nyomorának fokozása által minden újabb felkelésnek elejét vegyék.

Mindenekfelett azonban a nép körében járványszerűen tör ki újra a Rákóczi-láz. Az elnyomtatásban szenvedő ardeali, nemzeti ideáljához tér vissza és töle várja nyomorának enyhítését. A fejedelem tetteit magasztaló kuruc dalokon kívül gúnydalok száza keletkeznek a jobbágy kunyhók mélyén és hű képét adja azakkori köznép főnemes és osztrák gyűlöletének. Ilyen ez a szakasz is:

„Nézd el, be kövér,
Bőrben nem fér,
Mégis mindig többet kér,
Alig vagyon országunkban
Miatta kenyér.”

Az akkori osztrák politika egy másik vesszőparipája, a katolizálás, megpedig nem a történelmi alapon nyugvó, hanem tüzzel-vassal dolgozó katolizálás legerősebb ellenállásra a szerbesség körében talált. Az erőszakos vallásmozgalmak helyenként már az 1720-as években apróbb zavargásokat okozott a nyomora miatt amugy is elkeseredett nép körében, azonban teljes kirobbanásra csak 1736. húsvétján került a sor, amikor ugyancsak Szegedinác Péro, egy nyugalmazott rác kapitány állott a mozgalom élére. Szegedinác Ivanovics Péro felismerte az az előnyt, amelyet a magyar parasztságnak az osztrák politikával szemben érzett ellenszenv és újrameginduló Rákóczi-kultusza jelentett. Ezért szövetséget ajánlott az aradi és békésmegyei magyarságnak, amely a szerb kapitány felhívása után azonnal zászlót bontott és megindult Arad felé.

Szentandrásról Vértay Mihály bíró vezetésével hatvan ember indult Magyaróvár ellen. Egyidejűleg követeket küldöttek Szegedinác Pérohoz Pecicára, hogy majd Zarándnál találkoznak, hozzá magával oda a szerbjeit. Közben Gyula vára alá vonult az időközben pár száz főre felszaporodott kuruchad és ostrom alá fogta — volna, ha értéktek volna hozzá. A várat, amelyet alig védett egy szakasznyi osztrák katona, kaszáikkal, fokosaikkal és baltáikkal nem igen ostromalhatták meg és ezért inkább egyenesen Zaránd felé vonultak, ahol azonban Szegedinác Péro csapatai helyett egy délről felnyomult rác szabadcsapat várta őket és 1736. május 5-én megtámadta a mitsem sejtő kurucokat. Véres ütközet indult meg a rendszertelenül küzdő, kezdetleges fegyverzetű csapatok között és végezetül a száma sokkal nagyobb rácok győzelmével végződött.

Ezzel azután véget is ért az az ujkuruc felkelés, amelyet Szegedinác Péro, szerb kapitány forradalmának nevez a történelem. A lázadás vezérét pedig még valahol Pecica határában fogta el az aradi várkapitány, akit az osztrák zsoldban álló délszerbek az egész meginduló mozgalomról kellőképpen tudósítottak. Az öreg szerb katonát pedig az aradi várban spanyolcsizma és hüvelykzörítő segítségével kivallatták. Így tudták meg az osztrákok, hogy tulajdonképpen az egész Kunság. Banat tudott a mozgalomról és a felkelők első sikereinek hírére bizonyára fegyvert is fogott volna. Szegedinác Péro magát csak alvezérnek tekintette, mert úgy hitte ő is és úgy hitték a kurucok valamennyien, hogy Rákóczi vissza fog térni az országba és kezébe veszi a forradalom vezetését.

Azt persze nem tudták, honnan is tudhatták volna, hogy a kurucok legendás vezére már egy évvel korábban — 1735. április 8-án — halt meg Rodostóban.

Szegedinác Pérot és társait Budára vitték, ahol rövidesen egy hirtelenben megalakított katonai bíróság elé kerültek. A bosszu előrelátóan nagyon kegyetlen volt. A felkelés vezetőit, a szerb kapitányt és öt társát kerékheterésre ítélték, hat kurucot akasztófára ítélték. Ez utóbbiak — jellemző az osztrák politika igazságszolgáltatási módszereire — „enyhítést” kaptak, ami abban állott, hogy kivégzésük pillanatában, a verpadon kockát vethetnek és kettő közülük, akik a legkevesebbet dobják, életfogytiglani várfogságot kap és csak a fennmaradt négyet végzik ki.

Szegedinác Péro lázadását szerte az országban még irtózatossá elnyomtatás követte. Most már nemcsak a magyar, de fokozottabb mértékben a román, szerb és tót parasztság és köznemesség körében is.

Kerek ötven évre rá jött azután Horia...

Furnisor al

Curtii Regale

ALEXANDRU DOMÁN

Királyi udvari szállító — Königlich Hoflieferant
MAGAZIN de COVOARE — TEPPICHEHAUS
SZŐNYEGHÁZ

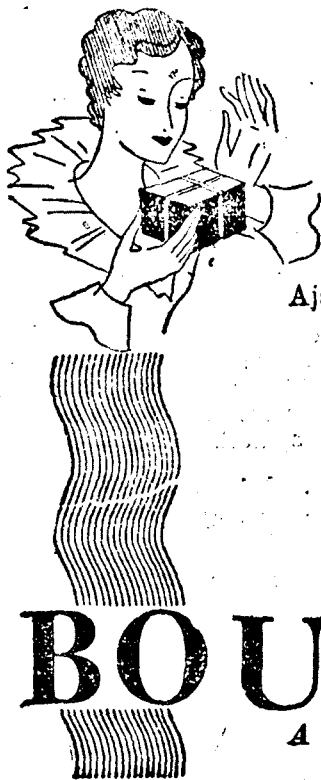
A R A D.

A gróf, a csőd, a hitelezők és egy örökség

Prágából jelentik: Gróf Esterházy Géza anyagi összeomlása már sok port vert fel. Az érdekes ügyben most újabb fordulat állt be. A napokban tartottak összejövetelt Pozsonyban, ahol a gróf összes hitelezői megjelentek. Az összejövetelen alig értek be a nagy terembe. Voltak köztük soffőrök, vadászok, hajdani masok, szobalányok, szakácsnők, pincérek, szabók stb. Majdnem az egész pozsonyi kereskedővilág rajta van a hitelezők listáján. Az összejövetelnek nem lenne semmi különösebb jelentősége, ha egyszerűen összeszámolták volna az adósságot. De a hitelezők nem elégedtek meg ennyivel.

Mindenáron meg akarták akadályozni a csőd kimondását. Talán túlzott emberszeretéből? Nem, Igen józan elhatározásról van szó: gróf Esterházy nagyatya ugyanis 1900-ban halt meg Angliában s 300.000 font értékű vagyont hagyott hátra, azzal a feltétellel: csak 1953-ban szabad kifizetni és a családnak csak azok a tagjai kaphatnak belőle, akik addig nem jutottak csödbe.

A hitelezők tehát most arról tanácskoznak, hogy miként kerülhetnék el a csődöt.

AJÁNDÉK, AMELY
MINDIG TETSZIK...

Ne válogasson sokáig...

Ajándékozzon „Noki” Parfum Bourjois-t
és „Ó” el lesz ragadtatva

MON PARFUM
SOIR DE PARIS
PRINTEMPS DE PARIS

Egy előkelő ajándék
Lei 65.— — Lei 400-ig árakban

PARFUMS
BOURJOIS

A Fard Pastell, Mon Parfum és
Soir de Paris
parfümök alkotója.

Akik milliókat áldoztak kisebbségi fajtestvéreik kulturális céljaira

Gojdu Emanuel és Thököly Száva végrendelete — Diplomáciai tárgyalások a Gojdu-alapítvány körül

Közhelyként használt, nemes csengetését és visszhangját elvesztett mondás: a jövő záloga az ifjúság. De bármennyire is közhelyként hangzik és bármennyire is kevés érdeklődést vált ki, kisebbségi életünknek mégis ez a tengelye, mégis ez a döntő fordulópontra, élen haladó problémája: miképpen tudunk gondoskodni az ifjúságról, tanításáról, elhelyezéséről, kenyérhez, álláshoz való juttatásáról? A válasz, amelyet nemcsak szavakkal, de tettekkel is a kérdésre adunk és adhatunk, sorsdöntő állomása egy a most felnövő és az életbe kikerülő ifjúságnak, mint az itt élő magyar kisebbség jövő életének, fejlődésének.

Azt hogy az ifjúság nevelését és tanítását, továbbképzését biztos talajra kell építeni és anyagi gondoktól mentessé kell tenni, már a múlt században felismerte az akkor kisebbségi életet élő románság egyik vezetője: Gojdu Emanuel, valamint a szerb nemzet egyik mecénása, akit később az arad-i szerb templomban helyeztek örök nyugalomra: Thököly Száva. Ugy a román, mint a szerb nemzet később magas állásba került személyiségei közül számosan ennek a két, Budapesten működő alapítványnak köszönhetik, hogy elvégezhetik a felsőiskolát, hogy diplomához jutottak és később megfelelő helyet tudtak maguknak kivívni a közéletben.

A Gojdu-alapítvány története és jelenlegi helyzete

Gojdu Emanuel ügyvédként kezdte pályafutását és rövidesen egyike lett a legnevesebb büntető jogászoknak. Mint ügyvéd kapcsolódott be a politikai életbe és 1861-ben Caras-megye főispánjává nevezték ki. Ebben a minőségben arra törekedett, hogy a megyei tanácsba a románságot többségben juttassa be és a tanácsot háromnegyed részben románokból, a hivatalnoki kart pedig kétharmad részben románokból állította össze. Főispáni működésének egyik legérdekesebb és legfigyelemreméltóbb eseménye volt, hogy akkor, amikor a nemzetiségi törvény megszavazására még nem került sor, Caras-megyében hivatalos nyelvnek nyilvánította a román nyelvet is. Főispáni tisztségéről a Forgách-kormány hivatalbalépésekor mondott le. Később kuriai bírónak nevezték ki és ezt a tisztséget haláláig viselte.

Gojdu nemcsak a társadalmi és politikai mozgalmakban, hanem a pénzügyi életben is szerepet vállalt. Az akkori magyar intelligencia szemében a legelső pénzügyi intézménynek a Pesti Hazai Első Takarékpénztár számított, amelyet Fáy András altruisztikus alapon létesített és, amely később a főurak és a történelmi középosztály patinás intézete lett. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár részvényei hosszú ideig családi vagyont képeztek, ritkán cseréltek gazdát, jó osztalékokat hoztak és

természetesen értékük növekedett.

Amint abban az időben másoknak is, Gojdu vagyonának is számottevő részét a Pesti Hazai Első Takarékpénztár részvényei képezték. Amikor végrendeletében a róla elnevezett nagy alapítványt megteremtette,

az alapítványra hagyott vagyontárgyak között jelentős része volt a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-részvényeknek

Gojdu úgy intézkedett, hogy ezeket a részvényeket sohasem adják el és valahányszor az említett pénztárat új részvényeket bocsát ki, akkor ezeket vegyék meg és hozadékaikat új részvények vásárlására fordítsák s így módon gyarapítsák a vagyont. Ez az intézkedés jelentős halmozódásnak volt az alapja és hosszú ideig ennek következtében gyarapodott a Gojdu-alapítvány tőkéje.

Az alapítvány kezelői Budapestnek valamikor legelőkelőbb részében házat vettek, a most lebontásra ítélt és gyakran emlegetett Orczy ház közelében, a Király-ucca és a Károly-körut sarkán. A Gojdu-udvar átjáró ház, amely a Király-uccát a

Dob-uccával köti össze. Az udvaron üzleti irodák vannak, amelyeknek bére szintén az alapítvány jövedelmeit növeli.

Mi volt a Gojdu-alapítvány célja?

Az 1869. november 4-ikén kelt alapítólevélben Gojdu úgy intézkedett, hogy az alapítvány jövedelméből tehetséges és jó magaviseletű szegénysorsú görög keleti román fiatalembereknek adjanak ösztöndíjakat tanuláshoz, továbbképzésük lehetővé tétele céljából. Az ösztöndíjak Gojdu intézkedése értelmében nem haladhatták meg „az 500 forintot.”

1870-ben az alapítvány vagyona 200 ezer forint volt, míg 1897-ben már 1 millió 702 ezer forintra emelkedett.

Az évek során ezer és ezer román végezte el egyetemi tanulmányait azoknak az ösztöndíjaknak segítségével, amelyeket a Gojdu-alapítványtól kapott.

A Gojdu-alapítvány ügye egyébként jelenleg is diplomáciai megbeszélések tárgyát képezi. A román kormány ugyanis ismételen is közbenjár az alapítvány vagyonának kiadatása érdekében, egyben pedig kötelezettséget vállalt arra, hogy az alapítvány jövedelmeinek egy hányadából a Magyar-szág területén élő és tanuló román ifjaknak juttat ösztöndíjakat, míg fennmaradó hányadából ardeal-i román ifjak tanulmányait segíti elő.

Az arad-i származású szerb mecénás, Thököly Száva előbb élt, mint Gojdu és talán az ő példája lebegett Gojdu szeme előtt, amikor végrendeletében vagyonáról intézkedett. Thököly 1761-ben született és 1842-ben halt meg. Először harminc esztendő

Cipőket és férfi divatcikkeket

legjobban vásárol

APPONYI TESTVÉREKNÉ

ARAD, Városházával szemben.

Külön férfidivat osztály. Nagy választék divatcipőkben.

Nor-coc

svájci sapka

Kapható minden kötöttáru üzletben!

a legolcsóbb,

a legjobb,

a legdivatosabb.

Tavaszi szövetségülönlegességek legolcsóbbak „MERINO” posztóházban

Arad, Bulv. Regina Maria, Főter. 1747

korában azon a kongresszuson tűnt fel, amelyet a szerbek tartottak és, amelyen ő, mint Arad képviselője jelent meg. Eredeti neve: *Tjukuly* volt.

Érdekes megemlíteni, hogy nevelője egy Pálffy nevű minorita tanár volt.

Miután a jogi doktorátust megszerezte és

eredményes közéleti tevékenységet fejtett ki, több vármegye tiszteletbeli főügyészévé választotta meg. A családi hagyománynak megfelelően ő is ápolta a katonai virtust, ezredesi rangig vitte, sőt ezredtulajdonos is volt. Hatalmas vagyonának legnagyobb részét örökölte és már életében nagyon sokat ajándékozott a szerb görög keleti egyháznak.

Az aradi szerb templom aranygombjának különös története

Egyik legszebb adománya az aradi szerb templom tornya volt, amely 1822. augusztusában készült el. Ezt orosz munkások építették és pontos másolata az egy híres oroszországi templomtornynak. A tetején lévő golyó 9 akó és aranyozása céljaira Thökölly Száva 140 holland dukátot olvasztatott be. Ezért meg is büntették, mert hiszen forgalomban lévő pénz beolvasztása tudvalevőleg tilos. A büntetést azonban később, tekintettel arra, hogy Thökölly valóságos belső titkos tanácsos volt, elengedték.

Ő alapította a Sremski Karlovic-i szemináriumot és egymillió forintot adományozott az aradi szerb püspökség céljaira. Az itteni szerb püspökség azonban megszűnt és ekkor az alapítvány összegét felosztották négy szerb püspökség között. Érdekes alapítvány az, amely szerint

minden lelkész, aki az aradi szerb templomban prédikál, külön 5 forint tiszteletdíjat kapott minden prédikációért.

Ezer pengő-forintot adományozott a debreceni református kollégiumnak „a dal fejlesztésének céljaira” és ő volt megalapítója az első szerb irodalmi egyesületnek, a „Matica Srbska”-nak.

Legjelentősebb alapítványa azonban a budapesti Thököllyánium, amely jelenleg is működik és, amelynek épülete a jelenlegi Vörös Pálné-uccában van. Thökölly Száva végrendelete értelmében a Thököllyánumban görög keleti szerb érettségizett diákok kapnak teljesen ingyen lakást, ellátást, zsebpénzt és ezzel szemben az az egyedüli kötelességük, hogy jól kollokváljanak. Hogy ez az intézmény mit jelentett a szerb intellektuelek számára, azt talán fölösleges is külön hangsúlyozni. Ezer és ezer szerb intellektuel, akik közül sokan a mai Jugoszlávia életében vezető szerepet játszanak, volt valamikor a Thököllyánium lakója.

A Thököllyánumnak jelenleg 8 növendéke van. Érdekes megemlíteni, hogy az alapító levél értelmében a Thököllyánumban előnyben kell részesíteni az aradiakat és ezek helyet kaphatnak az intézménynél akkor is, ha még nem érettségiztek.

Legszebb vágott és cserepes virágok,
2 éves magastörzsű fajrózsafák
legolcsóbban

Scharm Máriánál

Bul. Reg. Ferdinand 5. 1726

**SPORTERMEK
EGYLETI JELVENYEK
ZASZLOSZEGEK**

Mindenemű vésnöki munkák
legszebben, legelőnyösebben

CSÁKY vésnöknel

1749

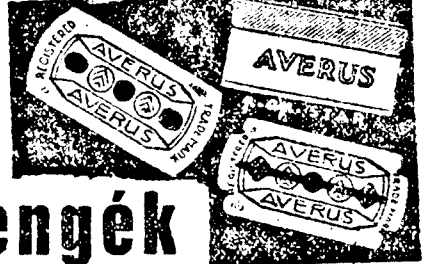
Arad, Strada Bratianu 9.

BUCUREȘTI

Tágas, világos helyiség, első emeleten, kereskedelmi centrumban, amely iroda vagy árukiállítás, esetleg butor részére kiválóan alkalmas, szükség esetén kirakattal a földszinten, továbbá gyárhelyiség 2000 qm-nyi nagy földbirtokkal, amely a legforgalmasabb gócponton terül el, április 23-tól kiadó.

Információk címzendők: Prager, București, Str. Carol 22.

A híres AVERUS

pengék

Tartós él.

I-a svéd acél.

Kérje mindenütt,

Képviselet:

H. BINDER. București, Călărașilor 80.

képzeltetlén, hogy egyetlen ember adakozásából létrehívhatnánk a Gojdu-alapítványhoz és a Thököllyánumhoz hasonló intézményeket. Amire ma egy ember nem képes, azt az összességnek kell megtennie.

A legszélesebbkörű társadalmi mozgalomnak kell megindulnia annak érdekében, hogy az ardeali magyar diákság számára szilárd alapon nyugvó intézmény életrehozásával megkönnyítsék a továbbképzés útját.

Erkölcsei kötelessége ez önmagával szemben az itteni magyarságnak, olyan kötelesség, amelyet nemcsak az altruizmus, nemcsak a lelkiismeret parancsa, hanem az önfentartás ösztöne is diktál.

MOLNÁR TIBOR

**Női luxus cipőkben vezető márka
Oradea.**

We-Ego cipők nagy választékban

APPONYI TESTVÉREK-nél

Primáriával szemben.

1732

We-Ego cipők

I V Á N Y I cipőáruházaiában kaphatók

Reg. Maria 24. Daciával szemben.

1781

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

május 8-18.

Utazási kedvezmények:

Magyarországon úgy az oda, mint a visszautazásra 50% április 28-tól, május 28-ig.

Romániában 50% csak a visszautazásnál.

Visummentes határátlépés.

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható:

ARADON, az „Europa” Sándor Ferenc menetjegyirodánál és a Wagon-Lits/Cook iroda fiókiánál.

Az elegáns nő

A tavaszi és nyári divat szenzációi

Az Aradi Közlöny számára írta:
Guthy Böske

A párisi divatbemutatók után ezer és ezer kíváncsi asszony adja fel a kérdést: mi lesz a divat az idén? Sajnos erre a kérdésre még akkor is nehéz válaszolni, ha valaki Páris minden nagy divattervezőjének kollekcióját végignézte. Mert nem mindig az a divat, amit a párisi bemutatókon látnak. A bemutatók érdekességének fokozása szempontjából, de kísérletezésképpen is, a párisi divattervezők minden szezonban rengeteg olyan ötletet valósítanak meg, amelyek „nem mennek keresztül”. Talán néhány merészen öltözködő párisi, vagy délamerikai dáma elfogadja őket, de általában nem lesz divat belőlük. A párisi nő átszűri, egyéniségéhez és életkörülményeihez alakítva viseli azt, amit a nagy kreátorok mutatnak. De még sokkal jobban átszűri a divatot a pesti divatszalon tulajdonos, aki tudja, hogy a fantasztikus ruhákat itt legfeljebb megcsodálják, de nem vásárolják. Még a legtöbbet költő divathölgyeknek sincs arra pénzük, hogy olyan ruhát vegyenek, amit feltűnő volta miatt csak háromszor-négyszer lehet felvenni. Ezért a párisi és a pesti divat között mindig lényeges az eltérés. Idén csodálatos módon alig van különbség a párisi és a pesti divat között.

Tavaszi és nyári toalettiének vonalai csak akkor lesznek tökéletesek, ha FÜZÖJÉT, MELLTARTÓJÁT, PRINCESSÉT, CSIPŐSZORÍTÓJÁT

Mikóné fűzőszalonjában

Str. Eminescu 31. készített, Orvosi rendelésre — a legsúlyosabb eseteknél is — biztos gyógyulásra vezető gyógyhaskötő különlegességek.

Es pedig azért, mert a párisi divatnak csak nagyon kevés olyan szélsőséges tulajdítása és szélsége volt, amit a pesti nő ne fogadott volna el. Ami Párisban egyszerű, elegáns, finom és stílusos volt, azt a pesti kollekciókban mind megtaláltuk és azt a pesti nő ma már viseli is. Tömeg szempontjából legnagyobb sikere van Molyneauxnak. Az ő egyszerű, japán szabásu, vagy bevarrott ujjú, csavart, színes övű, vagy oldalt slejt-niba kötött, nyitott, bő hátú kabátokkal, vagy plüssirozott csipőigérő, kabátokkal, rövid, derékon fölötti boleroakkal, nagyon kedveltek Pesten. A legnagyobb sikerű modelljéből egy fehér deréku, fekete ruhából, amelynek övébe nagy csokor sárga tulipán van tűzve és amelyet rövid, nyitott fekete kabát egészít ki, egész csomót láthatunk Pesten. Ez a legnépszerűbb Molyneaux-modell. Mellette nagy sikere van egy másik egyenes, szűk szövetruhának, amelyet óriási etalló taft masni és taft öv díszít a derékon. De ezen a két ruhán kívül is majdnem valamennyi pesti kollekcióban szerepelnek az egyszerű, bevarrott szoknyájú, szövetruhák, piké garnitúrával, gallérral és manzsettával, amelyeket régente az iskolás leányokon láthattunk. Kosztümökben főleg a tweedet favorizálja Molyneux, színes, tarka, élénk színű szövetekből, de ezeknek Pesten már nincs olyan nagy sikerük. A napsütéses idő-

höz melegék ezek a tarka kosztümök, borusabb, hűvös időben pedig a pesti nő sokkal szívesebben viseli a teljesen klasszikus, angol, tailleuröket, amelyeknek szövete leginkább a férfi öltöny szövetéhez hasonlít. Más nagy divattervező kollekciójában is láthatunk kosztümöket, de ezek már inkább fantázia-kosztümök. Nálunk franciás kosztümöknek nevezzük őket. Kabátjuk rövid, derékban erősen sűvejtolt. Van, amelyik elől rövidebb, hátul hosszabb, van, amelyik hátul rövidebb és elől hosszabb. Egyben azonban megegyeznek mind, az angolok épp úgy, mint a franciák, hogy a válluk kitö-mött. Idén újra rendkívül divatosak a vállazott vállak.

„Edith Salonban”

Str. Decembrie 13-a. sz.

Készülnek a legdivatosabb uccai és estélyi ruhák, kabátok, kosztümök. Olcsó árak! 1740

Francia kosztümökben a legszebbeket, a legfiatalosabbakat Rochas készítette az idén. Az ő kollekciójából sok szép kosztümöt láthatunk már a pesti korzón. Érdekesek elsősorban a színösszeállításai: sötétkék szoknya sárga-fehér kockás pepita kabáttal, bordó szoknya bordó-fehér kockás pepita kabáttal, drapp kosztüm lilá váson szegésű zsebekkel, sok fekete kosztüm, színes posztó díszítéssel; a maga nemében mindegyik frappáns és ötletes. Rochas kosztümjein kívül Schiaparelli-modellből is láthatunk néhányat Pesten. Rövid kabátú, kis fekete kosztümöket kreált, gomb helyett vékony, fekete fa, vagy vastag fekete bőr klipszekkel, amelyek csokolózó madarakat, cserebogarakat, vagy piros bőrből készült homárokat ábrázolnak.

Szörmebundák, prémes szövet-kabátok, boák atb. nyári gondozását vállalja teljes felelősség mellett.

SAMT CAROL szűcs

Arad, Str. Eminescu 21-23., Földes-palota. 1755

Nemcsak a kosztümök érdekesek, hanem a bluzok is. Schiaparelli idejéig imprime szenzációja a fekete alapú selyem, amelyet a világ mindenféle fajta színes bélyegei díszítenek virágminta helyett. Ebből az imprimeből Mme Schiaparelli egészen egyszerű, lehajtott gallérú bluzokat készített, a tiszta fekete kosztümökhöz. A másik bluz-siker szintén Schiaparellé. Pasztellszínű selyem, amelynek mintája levél. Nem falevél, hanem postai. Egyik mintá borítékot ábrázol öt piros pecséttel, a másik mint nyitott levelet, amelyben a francia irodalom kiválóságainak szerelmi lírájából találunk egy-két sort, vagy egy világhírű mondatot. Egyébként a párisi kollekciókban épp úgy, mint a pestiekben feltűnően sok a muszlinbluz. Pasztell- és élénk-színűek egyaránt, leheletvékony anyagból. A bluzok legtöbbje plüssirozott, kis plüssirozott rövid ujjú, lehajtott ing gallérral, vagy gallér nélkül, áll alatt nagy masniba kötve. A Párisban oly nagy sikerű virágos dirndli anyagoknak Pesten nincs sikerük. Párisban a tirolai divat különlegesség, exotikum. Nálunk túlságosan általános ez az anyag ahhoz, (túlságosan olcsó is.) hogy exclusiv divat legyen belőle. A dirndli-anyagból készült élénk-színű virágos, kashmir estélyiruháknak Párisban óriási sikerük volt. Mindenki beszélt Piquetnek egy ilyen anyagból készült ruhájáról, Bruyernek kis jumper ruhájáról, Mainbochernek háromnegyedes kabátjáról és bluzairól.

A tirolai divat tehát nem ment keresztül Budapesten. Annál nagyobb sikere volt nálunk a Párisban oly erősen lanszirozott kínai divatnak. A nagy londoni kínai művészeti kiállítás hatása alatt

Tavaszi női modell-kalapok és átalakítások modellek után legszébb és legolcsóbban

Antalfy szűcsüzletében.

a színházi hátsó bejárattal szemben.

1173

a legtöbb párisi divattervező kollekciójában érezhető a kínai befolyás. Fényes fekete cirészaténból — ez egyébként a legdivatosabb anyagok egyike — kuli-kabátokat, kimono-szerű kazakokat, egyenes, szűkvonalú szoknyákat, sőt egyik divattervezőnél nadrágot is készítettek estélyi toilettékhez, de ami még ennél is érdekesebb: a nappali, a délutáni toilettok is nagyon sok kínai hatást mutatnak. Faragott jade, korall, rózsza, vagy öv csattok díszítik a délutáni ruhákat, sarkányos, Budha-szerű, vagy halakat ábrázoló motívumokkal. A ruhák sok a kínai himzés. Az imprimek mintáján is erősen érezhető a kínai hatás. Pagodák, nagy csomagokat cipelő kulik díszítik néhány elsőrendű divattervező imprimeit. A tarka selymekből magasan záródó, japán szabásu ruha és csipőig erő, bőhátú, kivágás nélküli kulikabát készül.

Újabb női kalap divatmodelljeim érkeztek

ezek után átalakításokat is vállalok

Schön Anna

1744

Str. V. Goldis 1. (volt Bohus-palota).

A kínai hatás erősen érezhető a kalapokon is. Nagyon sok párisi masamód készített kollekciójában szalmából való, szabályos kulikalapokat. Atmenetileg nagy sikerük van ezeknek a modelleknek.

A párisi divatból természetesen a legnagyobb örömmel és a legszívesebben a sötétkék szövetruhákat vették át a pesti nők, a piké és bársonygarnitúrákkal. Talán soha annyi keményített vásznat és pikét nem mutattak Párisban, mint az idén. A hálás, friss, fiatalos divatot a legegyszerűbb polgárasszony éppén úgy követheti, mint a leggazdagabb luxudáma, Olcsó és szép.

Nagy sikere van Budapesten is Schiaparelli kosztümjeinek, amelyek magas sluszszerű, majdnem csipőig érő kabátokkal a 80-as évek lo-vagiókosztümjeire emlékeztetnek. Ezekhez a kosztümökhöz Schiaparelli szalmából teljesen olyan fazonu kalapokat mutat, mint a férfi keménykalapok, az arcot egészen befedő, hátrakötött fáttyollal. Az egészen magas karcsú hölgyek gyönyörűek ezekben a kalapokban.

Bőrkülönlegességek,

cipő, öv, ridikül és keztyű részére, minden divatszínben, legszebb választékban

őzv. Zimmermann Lajosné és fia

Börtesheredében kaphatók

Strada I. G. Duca és Piața Avram Iancu sarok.

1806

Kérem a címre ügyelni!

Csodálatos, hogy a párisi színes keztyűdivat Pesten sehogyse „megy keresztül”. Schiaparellinél, de majdnem minden más kollekcióban is, rengeteg színes keztyűt mutatnak, szövetből antilopból. Fekete kosztümhöz tűzpirosat, pepitához bordót, feketéhez citromsárgát. Nemcsak a divatszalonokban, hanem az elegáns párisi asszonyokon is láthatjuk ezeket a keztyűket. Pesten nem szeretik és nem viselik. Schiaparelli útjása az is, hogy a keztyűt a csuklón levő kis bőrpánthoz, illetőleg karkötőhöz láncolja. Az estélyi ruhákhoz színes tul-keztyűket mutat, függetlenül attól, hogy mi az estélyiruha anyaga. Van olyan tulkeztyű, amelyet a kézfejen színes selyemhimzés díszít. Mulatságosak az övei — ezeket inkább viselik Pesten — sportruhákhoz bőrből felszerelt puderdobozzal, ruzstartóval, láncan tartott erszénnyel, estélyiruhához celluloidból, festett virágdíszsel, amely megegyezik a szintén celuloid anyagból készült, átlátszó kézitáska színével.

Az estélyiruha divatból Budapest leginkább

Szörmeárúk, téli ruhák

nyári gondozása legjuttányosabban felelősség mellett

I. NAGY szűcsnél

Str. Alexandri No. 3. 1610

Hölgyek figyelmébe!

A tavaszi szél és nap szeplőket és májfoltokat okoz, védekezzünk ellene a

Dr. Kárpáti

Ultrasol fényszűrő
crémekkel.

Biztos hatás! 1 doboz ára 16 lei. 1880.

Készíti: Kárpáti gyógyszerár.

Beszerelhető drogeriákban és palúmeriákban is.

az imprimét vette át. A legtöbb pesti kollekcióban csodálatosan szép virágos muszlin, virágos taft és virágos cirészatén estélyiruhákat mutatnak. Nagyon sok kazakos fazonnal, úgy amint azokat Párisban Maggy Rouff készítette. Az estélyiruhákhoz tavaszra és nyárra ismét sok virágot viselünk. A szezon legdivatosabb virága a tulipán. Molyneux majdnem minden ruháját nagy tulipáncsokor díszíti. A szövetruhákat sárga, az estélyiruhákat tarka tulipánok, amelyek megtevesztésig hasonlítanak az élő virághoz. Piquet estélyiruháin paszellszínű muszlinból szintén rengeteg virágot látunk. Egyik felhőszűrőn finom, rózsaszín muszlinruhájának derekát elől majdnem teljesen beborítják a finoman sátozott árnyalatú, rózsaszínű rózsák. Lila muszlinruháját orgona, fehér muszlinruháját kamélia arangement díszíti.

A pesti korzó, az elegáns pesti éttermek, a koncerttermek és a privát házak szalonjai toilették tekintetében nem fognak idén nagy eltérést mutatni a párisiakkal szemben. A mi divathölgyeink idén a párisi divatkreátorok jóvoltából ugyanazokat a toilettéket viselhetik, amiket a párisi dámák.

Kosztüm, complé és ruhához szükséges accsoirek u. m.: díszítő anyagok, gombok, clipsek, csattok, divatos övek, az izléséről, előzékenységről és bizalomra méltó szoliditásáról városzerte ismert Mikolás Kamillánál. Strada Bratianu 2. szerezhetők be legolcsóbban.

A férfidivat

Az Aradi Közlöny számára írta:

SARLÓS MIKLÓS (Budapest)
a Beretvás és Sarlós-cég beltagja.

A tavaszi napsütés a legszebb és legszínesebb divatot varázsolja a tavaszi uccára. A nehéz sötét-színű télikabátot mindenki örömmel cseréli fel a soha el nem muló Burberry-homespun raglánokkal, melyek angolok, maradandók és minden alakra előnyösek.

Hosszu idő után a férfikalap divatban is történt némi változás. Az évekig viselt lehajtott karimájú puhakalap helyett most a körül felhajtott, de nem beszegett, kissé ovális formájú kalap jött divatba. Azáltal, hogy szabadon hagyja az arcot, fiatalos, tavaszias.

HAMPEL F.

uri szabósága,
Str. Alexandri No. 5.

Divatszövet különlegességek
állandóan raktáron! 1608

A könnyed elegancia és praktikus érzék utat nyitottak a trikó-szezonnak, melyet különböző színekben szürke vagy krém, flanel nadrággal városban, nyaralásra, utazásra, vagy sportra egyaránt lehet viseini tavasztól ősziig. Színes ingek kizárólag rávarrott gallérral gyöngyházgombos szimpla közelítővel puplin, vagy áttört vékony oxford anyagból készülnek. Ez a viselet kiszorította a külön rágomolós gallért, annál is inkább, mert utazás, vagy sportalkalomra nyakkendő nélkül, esetleg kigombolva, csakis galléros ing használatos.

Ha nagyon olcsón is

mégis a legszebb kivitelű
tehéneműket kaphatja:

Bakácsnál,

Sirada Bratianu No. 11. 1751

A hosszú harisnya és zokni is kezdenek eltűnni. Unalmassá vált a harisnya- és zoknitartó problémája. A gummis térdharisnya remekül bevált és szép színei, érdekes szövése miatt, sportharisnyának is alkalmazzák. Kora tavasztól késő ősziig majdnem kizárólag barna sima kaplis és angol varrásu cipőket viselnek. A tavasz divat-színei a barna és közepszürke, de mindig szívesen látott színek a galamszürke, világos drapp és acélkék. A nyakkendő harmonizáljon az ing vagy az öltöny színével. Szürke öltönyhöz szép a világoskék, sötétebb szürke kis mintás vagy csikozott nyakkendő. Nyári viseletre népszerű lesz a burett és világos színű vászon anyagokból készült öltöny, melyhez kitűnően megy a különféle selyem anyagokból készült, áttört apacs galléros ing.

Beszélgetés egy Árpádháziával

Hogyan él de Crouy gróf, Árpád leszármazottja, akinek dédapjáról mintázta Jókai Garamvölgyit

A levegőben inkább enyhe terpentínillat, mint történelem terjeng. A falakon szarvasagancsok, a padlón állatbőrök, de perzsaszőnyegek is. Már jön is a szobalány, hogy a hallból bevezessen a vendégszobába. A gróf ur elnézést kér a várakoztatásért, azonnal jön — mondja — aztán magamra hagy.

A Crouy-család seniorjának fogadószobájában ülök. Annál a Crouy grófnál, akinek családja oly sok vitára adott okot. A vita ama bizonyítékok valóságára körül folyt, melyeknek alapján a de Crouy-család tagjai Árpád egyes leszármazottainak tekintik magukat. Árpádházi származásukat rengeteg mindenel bizonyították is és a történészek jelentős része el is fogadta az első hallásra hihetetlennek tűnő állítást, hogy francia grófi család lenne az, aki ben továbbél az eddigi feltevés szerint 1391-ben kihalt Árpádház. Amikor aztán 1780-ban a francia királyi kamara bizottsága hivatalosan igazolta származásukat, francia és magyar történészek a pro vagy contra Crouy-könyvek egész sorát adták ki.

Az egyik történelemtudóst, Koppi magyar piarista tanárt, aki 1789-ben írott könyvében a Crouy-aknak követelte a magyar trónt, mint akiket Árpádházi származásuk révén ez jogosan illet. *Kufsteinba vitték.* De ennek hatása alatt 1857. és 64. között a Crouyak trónkövetelőkként léptek fel. Természetesen rengeteg ellenségük volt és állandó vitázások folytak körülöttük, nevüket lépten-nyomon emlegették. A háború óta azonban nem hallatnak magukról. A Crouy nevet azóta egyáltalán nem említik. Elcsendesültek, visszavonultak a politikától, minden nyilvános szerepléstől. Három Crouy-testvér él Magyarországon. A legfiatalabb gróf festőművész, a középső földbirtokos és magyar arisztokrata feleségének birtokán gazdálkodik, a harmadik, a senior, a családfeje Budapesten él feleségével és két leányával. Nem foglalkozik kimondottan semmivel, mert házainak ügyesbajos dolgaival van elfoglalva. Két bérháza van, de ő mégis egy kis csendes pesti uccában lakik, ötszobás lakásban, idegen házban. Itt látogattam meg Crouy Chanel de Hongrie grófit, hogy megnézzem: hogyan él 1936-ban egy Árpádházi családfeje?

... az ősök a fontosak!

Főúrián kedves és udvarias. Barackkal kínál. Ezek szerint halad a divattal. Mert ki az, aki ma nem barackpálinkát iszik az ex-walesi herceg óta Budapesten?

Iszunk, aztán megkérdezem:

— Gróf ur sokat foglalkozik családjá történelmének tanulmányozásával?

— Eleget, de még mindig nem annyit, amennyit... izé... szükséges volna. Tudja, ahhoz, hogy a családunk teljes történelmi anyagát átnézzem, rövid egy... izé... egy emberélet.

— *Hogy én mit csináltam életemben... az nem fontos, higgye meg, az egyáltalán nem fontos, az ősök, azok a fontosak!* Azt tudja-e, hogy III. Béla magyar király viszálykodott az öccsével, Géza herceggel? Barbarossa Frigyes azonban kibékítette a haragos testvéreket, amikor Magyarországon keresztül vonulva igyekezett kereszties hadseregével a Szentföldre. Nemcsak hogy kibékítette a testvéreket, de rábeszélte Bélát, hogy bocsásson hadseregét öccse rendelkezésére, hogy Géza is vezethessen keresztieshadjáratot a Szentföldre.

— Hogy ez a hadjárat milyen eredménnyel

végződött, nem tudhatjuk, de az biztos, hogy Géza herceg visszatértében Bizáncba megy majd Görögországba, ahol meg is nősül. Utóda aztán Olaszországba vándorolnak majd Aragóniába és még későbbi időkben Provincebe, ahol a család birtokai után felveszik a Crouy Chanel de Hongrie nevet.

— És ezt a nevet viseljük ma is! Cime-rünk a magyar címer, — csak a koronán lévő keresztnek egyenesen kell állnia a bécsi kancellária intézkedése óta és nem ferdén, mint a magyar koronacímer.

Árpádházi Crouy gróf egyik kezével drótszőrű foxiját simogatja, másik kezében cigarettáját tartja és közben olyan élénk epizódokat, jeleneteket mesél a hat, hétszáz évvel ezelőtti Crouyak életéből, amelyeknek nagyrészt feltétlenül csak az utánpótlás termelhetette ki. Egy ember, aki egész életét ősei életének szentelte, aki legérdekesebb olvasmányának nem Shakespearet vagy Wallacet, Tolstojt vagy Wellset tartotta, hanem családjának történetét, vissza Géza hercegig.

Jókai regényalakja

Mindennapi programja a történelem tanulmányozása, majd délben az anyagnak egy híres magyar történettudóssal való megvitatása.

— Nézze, — mutat egy portréra, mely fotóem főlött lóg, — ez a dédapám: Harry de Crouy gróf, alias Garamvölgyi.

— ?

— Igen, Jókai dédapámról mintázta meg az Új földesur Garamvölgyijét!

Nézem a hosszukás fejformáját, soványarcu urat és hallgatom a gróf elbeszélését.

— Henry de Crouy gróf, dédapám. X. Károlyt kísérte Ausztriába, aztán valahogy ott maradt és három fiát behozta az osztrák hadseregbe. Az egyik fia Ferenc József adjutánsa lett.

— Henry de Crouy gróf jó barátságban volt Haynauval, aki nem örvendett valami nagy népszerűségnek magyar körökben. Haynau gyűlölte a magyarokat. Jakai róla mintázta meg Ankerschmidt lovag alakját. Ahol csak tehette, ütött a magyarokon Haynau és miután a forradalom után rettentően megnőtt a hatalma, a magyarok rengeteget szenvedtek tőle.

— Dédapám viszont szívvél, lélekkel magyar érzelmű volt és minden igyekezetével azon volt, hogy megtudja Haynautól, mi rosszat terveznek a magyarok ellen, megpróbálja lebeszélni őt szándékáról, de ugyanakkor figyelmeztetni is az érdekelteket, hogy ismét támadás készül. Haynau volt egy nagyon szép leánya, aki szerelmes volt dédapám fiába, Károlyba. A fiatal adjutáns szintén szerette a leányt, dédapám gögös ember volt és hallani sem akart a fiatalok házasságáról.

A fiatalok reménytelenül szerették egymást és — nézze, itt tartogatom e leveleket íróasztalomban — leveleztek egymással titokban, sőt, látja ezt a levelet? Ezt Haynau leánya írta dédapámnak és kérte, hogy ne álljon boldogságuk útjába, de dédapám kemény ember volt, mint általában az Árpádháziak és nem engedett, a leány rövidesen meghalt, tüdőbajban...

Féltő gonddal helyezi vissza Crouy gróf a levelet. Rendnek muszáj lenni az ősök holmijában.

Az ősök!

Látszólag ugyan csendes szerénységgel húzódnak meg a szoba sarkába állított polcon, — papírok, könyvek alakjában — de valóban évszázadok súlyával nehezednek az élő utódokra.

De nem mindegyikre: kékrókás, elegáns divathölgy lép e pillanatban a szobába. Most érkezett haza sétájából — a legfiatalabb Crouy — Árpádházi.

Rendy Lili.

HA KALAPOT,
nyakkendőt, fehérneműt stb.
olcsón akar beszerezni, jöjjen a
SZINHÁZI
VERSENYBAZÁRBA

Az orvos felelőssége

Mi okozta a cerméui tetanusz-halált, a szérumbíány, vagy az orvos gondatlansága?

Egy arad-megyei kistü halálos tragédiája ügyében fejeződött be néhány nappal ezelőtt a vizsgálat az arad-i első számú vizsgálóbíró hivatalnál, ahol dr. Hufiu Marcu vizsgálóbíró heteken át folytatta a tanúkihallgatásokat, hogy tisztázza, miképpen halt meg Morariu cerméui földműves tizesztendős kistü és felelősségre vonható-e valaki ezért a halálesetért.

Hónapokkal ezelőtt történt az eset. Morariu házában a földműves tízéves kistü nyitott bicskával kezében játszadozott. Játék közben szerencsétlen véletlen folytán a kistü elésett, még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a nyakát zsebkésre zuhant és annak hegye jobbszemébe fúródott.

A megijedt szülők nyomban dr. Ungurean Benedict cerméui körorvoshoz vitték a kistüt. Az orvos megvizsgálta, majd kötést alkalmazott. A kistüt hazavitték és lefektették. Másnap Ungurean dr. meglátogatta a kis beteget és megállapította, hogy láza nincs, a kötés pedig rendesen áll, úgy hogy nem kell kicserélni. Ennek dacára a szülők azt kívánták az orvostól, hogy alkalmazzon újabb kötést. Ungurean dr. kijelentette:

— Nincs rá szükség, ha azonban mindenáron akarnak új kötést, úgy nem lehet azt díjmentesen adni, hanem a kötszerek árát, 80 leit meg kell téríteni.

Ebből a kijelentésből kifolyólag keletkeztek aztán később a bonyodalmak.

Az orvos eltávozott és másnap a kis beteg meglátogatására érkezett — a Morariu fiú halott volt.

Az este folyamán görcsök kínozták a gyermeket és nem egészen tízenkét óra alatt meghalt. A boncolás megállapította, hogy a gyermek tetanusz-mérgezést kapott és ez volt a halál közvetlen oka.

Néhány nap múltán bünyvadi feljelentés érkezett be az arad-i ügyészségre.

A meghalt gyermek szülei jelentették fel dr. Ungurean Benedict körorvost, akit azal vádoltak, hogy az ő hibája folytán halt meg gyermekük, mert ha kívánságukhoz képest a halál előtti napon új kötést alkalmaz, úgy feltétlenül észre kellett volna vennie a tetanusz-mérgezés jeleit.

és megfelelő időben alkalmazott injekciózással a gyermeket meg lehetett volna menteni. Az ügyészség a felülméskeltő feljelentést az első számú vizsgálóbíró kabinetnek osztotta ki, ahol elsősorban a súlyosan megvádolt orvost hallgatták ki. Ungurean dr. kijelentette, hogy nem érzé magát vétkesnek, mert teljesen lelkiismeretesen járt el. Leszögezte, hogy a tetanusz-mérgezés akkor keletkezik, ha valaki nyitott sebbel a földdel kerül érintkezésbe, ebben az esetben még csak nem is gondolhatott ilyen lehetőségre, amikor a gyermek nyitott zsebkéssel sértette meg magát. Kitartott ama álláspontja mellett, hogy a kötést nem kellett megújítani és kijelentette, hogy akkor, amikor megvizsgálta a gyermeket, még csak a jeleit sem látta a tetanusz-mérgezésnek.

A bünyvadi vizsgálatnál egyidejűleg a tünkoarai egészségügyi felügyelőség is vizsgálatot rendelt el és ennek levezetésével dr. Cucu Vasile városi főorvost bízta meg, aki kiszállt Cerméui községbe és ott szabályszerűen folytatta a kihallgatásokat. Ez alkalommal mindenestre egy érdekes körülményt sikerült

megállapítani: még abban az esetben is akadályok merültek volna fel a kezelésben, ha dr. Ungurean megállapítja a kezdődő tetanusz-mérgezést, miután a cerméui körorvost hivatal nem rendelkezett tetanusz-elleni szérummal. A továbbiakra nézve Cucu dr. a következőkben ismertette vizsgálata eredményeit:

— Egyetlen orvos sem gondolhatott volna tetanusz-mérgezésre, amikor valaki zsebkéssel sérti meg magát. A véletlen körülmények furcsa összejárása teremthette csak meg ezt az esetet, elképzelésem szerint olyan módon, hogy a gyermek játék közben a földbe szúrta a bicskáját, amelyre a tetanusz bacillusai rátapadtak, úgy hogy amikor megszurta magát, ezek a bacillusok a zsebkésen voltak. Más módon nem történhetett a szerencsétlenség. A kötés rendben volt és így nem volt szükséges annak kicserélése, különben is a tetanusz jelei már az orvos távozása után mutatkoztak, viszont a szülők nem hívták el akkor újból az orvost, hanem várták a másnap látogatást. Így véleményem szerint dr. Ungurean a kistü haláláért semmiféle felelősség nem terheli.

Vezesse be most a telefont, amely annyira fontos üklete számára!

ELÖNYÖS FELTÉTELEK

MÁRCIUS 1. TÓL ÁPRILIS 15. IG

• A telefontársaság újra alkalmazza elvét, amely lehetővé teszi minden vállalat számára, hogy telefont kedvező feltételek mellett bevezethessen.

• A telefon azonnali felszerelése minden felszerelési illeték nélkül és az előfizetési díj havonkénti részletekben való fizetése, ami amugy is csekély összeget jelent, ezek azok az előnyök, amelyeket a Román Telefontársaság azok számára biztosít, akik április 15.-ig az előfizetők táborába lépnek.

• Ha olyan értékes segédeszközt, mint a telefont, kénytelen vállalat nélkülözni, nagy károkat szenved és nem tud annyira terjeszkedni, mint amennyire Ön szeretné. Eljött az ideje, hogy ezt a bajt orvosolja. Kérje a telefon azonnali felszerelését, hogy Ön is élvezhesse azokat az előnyöket, amelyeket a Román Telefontársaság azok számára biztosít, akik a fenti dátumig be lépnek az előfizetők sorába.

FIZESSEN ELŐ A TELEFONRA
MÁRCIUS 1. ÉS ÁPRILIS 15
KÖZÖTTI

SOCIETATEA ANONIMĂ
ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Orvosi körökben mindenesetre érdek-lődéssel várják, miképpen oldják meg a problémát és hogyan döntenek az igazságügyi hatóságok a szokatlan tetanusz-mérgezési ügyben. (—rosi).

Az impotencia kezelése.

„A szervezetet ostromozni, nem jelenti azt kigyógyítani”, mondta egyszer a nagy Charcot. Ez az igazság sehol sem olyan találó, mint az impotencia kezelésének esetében. Ezért ajánlják a „Reton” tablettákkal való kezelést, mely a férfi részére a fiatalság erejét szerzi vissza.

A „Reton” hatása csak a kezelés harmadik napján észlelhető. Ebből látható, hogy a „Reton” nem közönséges, ingerlő szer, hanem egy olyan gyógyszer, amely az impotencia okait szünteti meg.

Ez a hatás a gyógykezelés egész időtartama alatt és 8—10 nappal később is megmarad.

Ezért ajánlatos azoknak a férfiaknak, akik állandóan férfi erejük birtokában akarnak maradni, hogy 21 napig egy „Reton”-kurát tartsanak. Egy 9 napos szünet után újra kezdhetik a kurát, s így tovább.

Egy tubus ára 25 tablettával 98 lei. Kapható az összes gyógyszertárakban és droguériákban.

Vidékre 110.— lei, a pénz előre való beküldése mellett küldhető. Vezérképviselő: E. & L. Cioară, str. Sperantel 37., Bucuresti III.

FISCHER F. Bulev. Regina Maria No. 19.

Zsák
Zsinag
Kötélárú
Ponyva
Brassóvi kőlakaró

Kárpitos-árak
Matracz-grádli
Lószór
Futó és eredeti kókusz-
szőnyegek gyári árban.

Bundák és szőrmétárgyak nyári gondozását

mérsékelt áron vállalja **Joanovits Antal** szücség. Alapítva 1882. A r. c. Str. General Grigorescu 2. (a Megyeház melletti-ucca)

BITUMEN

Intreprindere Română de Asphalt
și de orice Pardosire S. A.

Román Asphalt és Általános
Burkoló Vállalat R. T.

Adresa telegrafică : **BITUMEN, ORADEA**
Táviratcím :

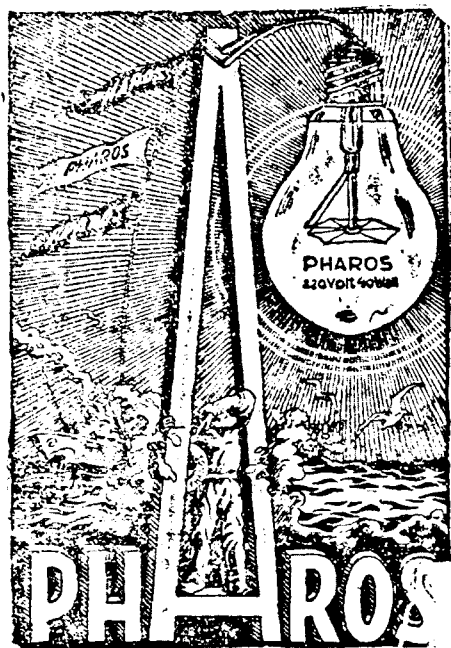
Vállal mindennemű aszfaltozási munkát !

Minőségi áru!

Vezérképviselet :

HIRSCHMANN KÁROLY

ARAD, Strada Gheorghe Lazar No. 17.

GYAPJUIAR Rt., TIMISOARA.

Gyártja legfinomabb női és férfi
szövetnyságokat, a leg-
modernebb kötött és kötszövött
cikkeket, fonalat, szallagot a
legolcsóbb áron ::

Pétek és eladási helyek (Serilana rt.) az ország összes nagyobb városában.

H I R E K

Husvételi legenda

1. „És történt, hogy amidőn az asszonyok harmadnapra elzarándokoltak vala a Sirhoz, azt üresen találták. A sziklaüregtet fedő nagy kölapot ismeretlen erők elhengerítették a sir bejárata elől és maga a sir üres vala.”

2. „És szóltak akkoron az asszonyok fennszóval: — Vajjon hová lett volna legyen a Megfeszített Ur Jézus szentséges teste...? És mindannyian hangosan siránozkodának.”

3. „És akkoron az üres sir szélén az Eg fényességes dicsőségbe öltözött egy Angyal jelent meg nekik, aki imígyen szóla: — Ne sirassatok őt, asszonyok, Jeruzsálem leánya! — Miként megmondott: feltámadott ő a harmadik nap hajnalának felvirradtára, hogy szenvedése árán megváltva a világot az ő nagy bűneitől, elfoglalja újra helyét a mennyben az Atya jobbán. Eredjete haza békességgel és hirdessétek mindenkinek, amit itt láttatok!”

4. „Hallván pedig a hírt a Főpápok és Irástudók, igen megfélemlének. És összegyűlve csakhamar a Tanácskozási Házban, imígyen szóla: — Bizonyára tanítványai vitték el orozva a megfeszített Názáreti testét, amidőn a föld rengege által a mázsás terhű kölap helyéről elmozdula. Ne késlekedjünk tehát és kimenjünk a sirhoz, helyezzük vissza helyére a sziklafedőt, hogy imígyen vége legyen a szóbeszédnek és mindenki megnyugdík.”

5. „Amidőn pedig egyakarattal kisereglének a Sirhoz, mely magányosan és eldrvultán őrizé a szentséges Csoda titkát, megpróbálák megmozdítani a mázsás sziklapot, hogy visszahengergetnék a helyére. És hiába vala minden erőfeszítésük, mert a kölap nem mozdula.”

6. „És akkoron az üres sir szélén az Eg fényességes dicsőségbe öltözött egy Angyal jelent meg nekik, aki imígyen szóla: — Farizeusok és Irástudók, hiába minden erőlködés azzal szemben, amit nálatok nagyobb hatalmasságok elhatároztanak. A Csoda beteljesedett az Ur nagyobb dicsőségére s az Ige, mely testté lőn, hogy megváltsa a világot, most az Örök Eszme ragyogásában foglalta el helyét a mennyek országában. Hiába minden. Irástudók és Farizeusok! Ő feltámadott, hogy örökké éljen az Idő s a Tér korlátai felett.”

7. „Hallván pedig mindezeket, a Farizeusok és Irástudók megfélemlülve takarták el szemüket az Angyal fényessége láttára és valamennyien remegtek vala. És szíveiket félelem szorította össze, mert tudták, hogy mit cselekedtek.”

8. „Jézus pedig megindult vala azon az uton, amely Efezus felé vezet...”

— HÖVÖSEBB IDŐ LESZ. Sok helyen eső, záporosó, a hegyeken esetleg hó. Élénk szél, előbb nyugati, majd északi. A hőemelkedés megszűnik és lehűlés valószínű.

— Jégzsúkségletéről idejében gondoskodjék, de okosan! A természetes jég teljes hiánya folytán a kánuksok az számíthat legbiztosabban jégre, aki a legnagyobb teljesítőképességgel, legmegbízhatóbb jéggyár vevője már a szezon elejétől fogva. Tehát vásároljon már most Reusz jéggyárban: Bd. Regele Ferdinand 33. Telefon: 141. Ugyanott hűtőfűtékek bérbeadók. 1458

— AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELEBBI SZÁMA husvét ünnepe után szerdán reggel a szokott időben jelenik meg.

— Megérkezett Arad-ra a királyi dekrétum Bejan Romulus dr. alispáni kinevezéséről. Ma megérkezett az aradmegyei prefekturára a királyi dekrétum, amely véglegesíti alispáni állásában dr. Bejan Romulust. A március harmincegyedik keltezésű 686. számú dekrétum szerint Bejan Romulus dr. megtartja amellelt régi rangfokozatát, a melyet a közigazgatásban elért, tehát közigazgatási vezérfelügyelőként foglalta el végleges formában Aradmegye alispáni székét. Bejan dr. véglegesítésének hírért meggyeszte szimpátiával fogadták, miután az új alispán hosszabb időn át működött a megyei közigazgatásban és ezen idő alatt pártatlanságával és konciliáns magatartásával nemzetiségi és vallási különbség nélkül mindenki becsültetését vívta ki.

Tavaszi modelajdonságok megérkeztek

Ronay Ferenc uriszabó

Str. Blatianu 14., I. em. 1738
Modern szabás! Mérsékelt árak!

Modern fehérneműk

Hölgyek — Urak részére

csak

1811

Ruttkay & Botye-cégnél

finom kivitel — olcsó árak

— Csehszlovákia megerősít határait Prágából jelentik: Politikai körökben híre jár, hogy a csehszlovák kormány a parlamenttől rendkívüli mintára a legmodernebb harcászati követelmények mintára a legrövidebb harcászati követelményeknek megfelelően megerősíti határait. Hogy az erőd-öv megteremtéséhez szükséges póthteli milyen összegű lesz, arról nincsenek pontos értesülések.

— JÉGELADÁS. Legjobban kiigazított műleget bármikor telefonhívásra is házhoz szállít. Jégelőlítést elfogad: Schreyer Viktor, Str. Metianu 15. Telefon: 358—731.

— Sir Chamberlain Bécsben. Bécsből jelentik: Sir Austin Chamberlain szigorúan rangrejtve, ma az osztrák fővárosba érkezett. Bár Chamberlain látogatása teljesen magánjellegű, mégis érintkezést keres majd bizonyos osztrák politikai körökkel.

— Eljegyzés. Stoll Piroska és ifi. Nachtmann Ferenc jegyesek.

Kombinált butorok, valamint hálók és ebédlők legelőnyösebben

Molnár Butorgyárban

szerezhető be

ARAD, Str. ALEX. GAVRA 22.

— Házasság. Dr. Demeter Jenő kórházi főorvos (Oradea) és Nemes Margit (Arad) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

Szemüveget viselőik figyelmébe!

Tisztelettel értesítem az igen t. közönséget, hogy a világ hírhű műncheni

„RODENSTOCK”

optikai gyár aradi és aradmegyei egyedüli képviselővel bízt meg. A gyár összes speciális optikai gyártmányai egyedül nálam kaphatók.

GARDONYI szaklát-szerész,

1758

a Minorita templom mellett.

— Orczy Emma bárónő Budapesten. Budapestről jelentik: Orczy Magda bárónő, „Vörös pim-pernel” című regény nemzetközi vonatkozásokban is jól ismert nevű szerzője, 22 évi távollét után, rokoni látogatásra Budapestre érkezett.

GUBANITS A.

urisabóság,

a Corad-mozi mellett. 1587

Kiváló szabásu, elsőrendű munkát készít

— Dr. THAU ERNŐ belgyógyász keddtől kezdve ismét rendel. Str. Pop Ciclo 4.

Építészeti iroda áthelyezés!

Masznai János

építész — építőmester

Tervezési és vállalkozási irodáját a Str. Greceanu 4. sz. alól a Str. Crisan 3. sz. alá helyezte át.

— Felrobbant a kantoni löporraktár. Sanghából jelentik: A kantoni központi löporraktár levegőbe röpült. Számos ember életét veszítette, több-százan megsebesültek. A robbanást követő tűz-vészt nem sikerült lokalizálni és attól tartanak, hogy a lángok a nyugati negyedre is áttérjednek.

H. Sziklay Gizi tánciskolájában

husvét mindkét napján táncgyakorló-est.

Április 18-án, szombaton a rekruták bucsuestje.

Április 28-án nyári táncokozus nyílik kezdők részére.

1900

— Vallásos ünnepély a református templomban. Mint egyik előző számunkban már jeleztük volt, husvét első napján este 7 órai kezdettel a református templomban vallásos ünnepélyt tartanak, melynek műsorát a következőkben közöljük: 1. Gyülekezeti ének, 52. dics. 1. verse. 2. Imádkozik és bibliát magyaráz Tarnóczi Lajos lelkész. 3. Rudnyánszky—Varvincz: Fohász. Énekli Szarvady József zenetanár, orgonán kíséri Bogdány István. 4. Ady verseket szaval: Ronay Lajos. 5. „A lélek élete a halál után” címen előadást tart Kovács Zoltán lelkész. 6. Händel—Hubay: Largetto. Hegedűn előadja: Szarka Mártha, orgonán kíséri Nagy Aranka zenetanár. 7. Reményik S.: A leg-szebb szó. Szavalja Zih Terike. 8. Caccini: Amari-illi. Énekli Nagy Aranka, kíséri Bogdány István. 9. Dr. Mason I.: Hittel rád tekintek. Énekli az Aradi Ref. Énekkar. 10. Záróima. Kovács Zoltán lelkész. 11. Gyülekezeti ének, 52. dics. 3. verse. Az építő tartalmu és művészi számokban gazdag vallásos ünnepélyre külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Fürst Irén kalapszalonzát

Budapest, Türr István-ut 9. szám alól

Dorottya-u. 1. Gerbeaud-palotába

helyezi át május 1-én.

1773

— Változás egy budapesti lap vezetésében. Budapestről jelentik: Magyar Elek, a „Magyarország” felelős szerkesztője 35 évi újságíráskodás után nyugalomba vonult. Utóda dr. Mihályffy Ernő, az „Est” eddigi főmunkatársa.

— Makacs székrekedés, vastagbélkatarrus, puffadás, vértorlódás, anyagcsere-zavarok, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve — rendkívül becses háziszser. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc József víz még ingerlékeny belül betegeknek is gyorsan, biztosan és mindig enyhén hat, úgy, hogy spasticus obstipationál is alkalmazható.

— Husvétli tojások helyett — pokolgépek. Newyorkból jelentik: Pennsylvania Wilkes Barre városában több városi vezető férfi és a szakszervezet vezetőinek címére postacsomagokat adtak postára. A csomagok látszólag nagy husvétli tojásokat tartalmaztak. A husvétli küldemények között több még a postán felrobbant, mert — mint kiderült, — a csomagok pokolgépeket tartalmaztak. Egy postatiszt meghalt, többen megsebesültek.

Mely veszélytől nyugton alhat,

Consum Szörme inlesn. festés

Ha szörmet „STAR”-nál nyaraltat

Arad, Str. Eminescu 14.

1682

— Sárga Ferenc és Darkó Magda házasságot kötöttek. Budapestről jelentik: Ma délelőtt 11 órakor dr. Sárga Ferenc és Darkó Magda, a nagy port felvert szerelmi regény hősei házasságot kötöttek. A házasságkötésnél, amelyet a negyedik kerületi anyakönyvvezető előtt kötöttek meg, csak a tanúk, Sárga Ferenc és Darkó Magda édesanyjai jelentek meg. Az egyházi esküvő vasárnap lesz.

Szörmek nyári gondozását

szakszerűen és óráon vállalja

ROSENZWEIG szücs

1582

Str. Moise Nicoara No. 2.

— A Grupul de Regata évi rendes közgyűlést április 19-én, vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja klubhelyiségében és erre tagjait ezuton meghívja. Tárgysorozat: Jelentések, felmentvények, következő évi költségvetés és indítványok.

THOMAY P. Autó és kocsifényezés és kárpitozást jutányosan vállalja.
Arad, Strada Mărășești No. 5.

Cipőgyár

teljes felszereléssel, 8 huszlóerős motorral és az összes speciális gépekkel, igen előnyös áron

eladó. Cim: Str. Ioan Calvin 52. 179

Feltámadási körmenet Arad-on

Szombat délután hét órakor vette kezdetét az aradi katolikus templomban a feltámadási szertartás. A 31-ik zsoltár elénekzése után negyed nyolc órakor megindult a körmenet. A különböző vallási egyesületek már háromnegyed hétkor gyülekeztek, várva a papság csatlakozását. Ezrekre menő tömeg gyülekezett a főutvonalon, egyházi zászlókkal, gyertyákkal, virágokkal. A főutvonalon lakók szőnyegekkel, égő gyertyákkal és virágokkal díszítették ablakaikat. Kivilágították ez alkalomból a vármegyeháza, a pénzügyigazgatóság, valamint a városháza ablakait is. A papság az Istentisztelet után kijött a templomból és a menet élén megindult a Reg. Maria-ut nyugati oldalán, átkanyarodott az utvonalon keleti oldalára s azon vonult tovább a Szentháromság szobor előtt, majd újra betért a templomba, ahol ünnepi Te Deum és áldás fejezte be a feltámadási szertartást. Az Oltári Szentséget Lakatos Ottó dr. plébános vitte és mögötte haladt Pazsity Bonaventura dr. rendfőnök, dr. Wild Endre kiérdemesült rendfőnök, míg őket Párecz Béla dr., Fischer Aladár és az arad-i katolikus egyházközség többi világi vezetői követték.

— Husvét-i istentiszteletek sorrendje a református templomban. Husvét első napján, vasárnap délelőtt 10 órakor a nagytemplomban prédikál és urvacsorát oszt Tarnóczi Lajos lelkész. Grädisten a Protestáns Kör helyiségében ugyanebben az időben prédikál és urvacsorát oszt Kovács Zoltán lelkész. Gajban délelőtt 9 órakor prédikál és urvacsorát oszt Fekete Rezső s.-lelkész. Délután 3 órakor a nagytemplomban hálaadó istentiszteletet tart Fekete Rezső s.-lelkész. Husvét másodnapján, hétfőn délelőtt 10 órakor a nagytemplomban díkál Kovács Zoltán lelkész. Délután 3 órakor a nagytemplomban istentiszteletet tart Tarnóczi Lajos lelkész.

— Pünkösdre halasztották a magyar-olasz futballmérkőzést. Budapestről jelentik: A magyar Labdarúgó Szövetség távirati értesítést kapott, hogy a magyar-olasz mérkőzést pünkösdre halasztották. A magyarok az előzetes tárgyalások során nem akarták tudomásul venni a halasztást, mivel azonban az olaszok lemondással fenyegettek, tudomásul vették a halasztást.

Ingyen kap fél liter bort

ha öt litert vásárol. Maiderati, paulisi fehér és vörös borokból, asszu, ürmös és mustból
MESSER BÖRPINCE,
Str. Stroiescu 7. Telefon 410. 1668

— Dr. Krausz Béla volt rovinei ügyvéd irodáját Calea Bihorului 7. szám alá (viadukt mellett) helyezte át.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI: Piața Avram Iancu.

FÖLDES: Str. Eminescu.

KÁRPÁTI: Bulevardul Regele Ferdinand.

— HÉTFŐN az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOITEK: Bulevardul Regina Maria.

DANCIU: Piața Mihai Viteazul

BERNÁT: Lángá Gară (vasutállomásnál)

— KEDDEN az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL: Piața Catedral.

OMESCU: Bulevardul Regina Maria.

KESZTENBAUM: Str. Ghiba Pirta.

— A BORBÉLYOK HUSVÉT-ÜNNEPI ZÁRÓRAJA. Mivel a husvét-i ünnepre való tekintettel új rendelkezés nem érkezett lapzártáig, sem a munkügyi, sem a belügyminisztériumtól, a borbélyüzletek zárójára vonatkozólag, az aradi borbélyszövetség az elmúlt évi záróra-rendeletnek megfelelőleg, úgy intézkedett, hogy az aradi borbélyüzletek hétfőn, husvét másodnapján déli 12 óráig tartanak nyitva, ezzel szemben kedden délelőtt zárva maradnak.

— Arad egyik legjobban felszerelt és legnagyobb váiasztékkal rendelkező szövetlerakata a „Merino” cég Bulv. Regina Maria-n levő üzlete. Az elegánsan öltözködő férfiaknak, valamint a legjobb szabóiparosoknak már régen kedvenc bevásárlási helye a „Merino” cég, amelynek raktárában dus választékban találhatók meg a legújabb divatu, legjobb minőségű tavaszi szövetkülönlegességek és belésárak.

Legújabb divat után

készülnek férfi-öltönyök, felöltők mérsékelt áron
BARANYI szabónál Arad.
Str. Brătianu 17.

— Peszach utolsó napján, 14-én, kedden kétszer lesz mazkir: a reggel 8 órakor és délután 7 és délután 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében.

Maszni János

építész — építőmester

Tervezési és vállalati irodája vállal mindennemű tervezéseket, építkezéseket és épületek árbecsülését legelőszőbb napi áron, kedv zó fizetési feltételek mellett.

Iroda: Strada Crișan 3. szám alatt. 1775

— Az idén nyílik meg huszadszor a nagy népszerűségnek örvendő bázei mintavásár. A svájci szövetségi vasutak ebben az évben is április 16—28-ig utazási kedvezményt biztosítanak, még pedig oly feltétellel, hogy a Bázeli szőlő jegy visszafelé is érvényes. A jegyeket visszautazás előtt a mintavásár irodájában le kell cseéltetni. A gazdasági körök figyelme most egyébként azért is Svájc felé irányul, mert svájci hírek szerint Waadt kantonban, Yverdon közelében olaikutakra bukkantak és a furási munkálatok már meg is indultak.

INGYEN orvosi vizsgálatban részesül mindenki,

ki talpbetétjét cégünknel készítteti. Szakorvos vizsgálja felül az általunk gipszminta után készített betéteket. Ne hanyagolja el lábait, komoly bajokat előzhet meg. Forduljon bizalommal cégünkhöz, hol szakértői kiszolgálásban részesül.
Ne mulassza el ezen alkalmat kihasználni.

1666
„SALVATOR” Arad, P. Avram Iancu 21. Telefon: 441.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonös Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye. Közöljük összes tagjainkkal, hogy folyó évi április 19-én, azaz vasárnap délután 3 órai kezdettel egyesületünk hivatalos helyiségében (Bul. Reg. Maria 18.) évi rendes közgyűlést tartunk. Egyben közöljük hogy abban az esetben, ha tagjaink folyó évi április hó 19-én határozatképes számban nem lesznek jelen, úgy a közgyűlést az alapszabályok értelmében folyó évi április hó 26-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel ugyancsak a fentemlített hivatalos helyiségünkben fogjuk megtartani és tekintet nélkül a jelenlevők számára, végérvényes határozatokat fogunk hozni. Elnökség.

Fehér Kereszt tánciskola

táncvizsgája husvét vasárnap és hétfőjén. Táncverseny, kedvencverseny, elegancia-verseny. Mindkét délután tánc. 1649

Az egészség szegénynek, gazdagnak egyaránt drágakincs...

Szegény és gazdag egyaránt kell hogy vigyázzon egészségére. Ha néha drágának is tűnik egy gyógyszer, ne sajnálja érte a pénzt, mert ha attól egészséges lesz, többet ér, mintha bármennyi pénze volna. Szentkirályi Gábor Tárgul-Műes, Str. Ostășilor 2. (Cukorgyár) levele erről beszél. Ime azt írja: „Köszönettel értesitem, hogy megkaptam a „GASTRO D” gyógyszert. Elismerőleg kijelentem, hogy bámulatos gyógyító hatása, az ember egész ujjá születik, felfrissül, visszanyeri életkedvét, így ez a gyógyszer valóságos áldás a gyomorbeteg embereknek. Szerintem csak az a nagy kár, hogy bizony nem mindenki szánhat rá 130 leit egészségére és így a széles tömegek ki vannak zárva használatából. Habár én azt mondom, hogy minden gyomorbeteg ember feltétlenül meg kell, hogy vegye — le kell mondania egyébről és erre feltétlenül legyen pénze —, mert a gyógyszer hatása, az általa elért eredmények megfizethetetlenek. Én már teljesen kigyógyultam súlyos gyomorbetegségeimről, ezért mindenkinek bátran merem ajánlani.”

Egyszerű, őszinte sorok, de nagy igazság rejtezők bennük.

A „GASTRO D” 130 lei utánvétellel kapható a vezérképviseletnél: Császár E. gyógyszerárában București, Calea Victoriei 124.

— Teozófia és antropozófia címen tart előadást fehérvasárnap, április 19-én délután 6 órakor dr. Baráth Béla a Minorita Kulturházban. A tudós professzor sorra veszi a teozófia és antropozófia eredetét és kifejlődését. Leszögezi mindkét tudomány alapeit és rendszerét az Istenhez, a kozmológiához és az antropológiához való viszonyában. Dr. Baráth Béla után Csendőz Jenő ad elő modern költők verseiből. Erről a fiatal művészről mondotta Mécs László, hogy „őnála is jobban szaval.” Az előadás a Minorita Kulturházban ingyenes, csupán 10 lej ruhatár díjat kérnek.

Szömedolmok molykár elleni megóvását biztosítással felelősség mellett vállalja

Antalfy szücs

a színház hátsó bejáratával szemben.
Rókák nagy választékban 1603

Színház - Művészet

A Magyar Színház husvét-i műsora:

Vasárnap délután 3, 6 és este 9 órakor: A méltóságos asszony. Vigjáték-bemutató. itt először.

Hétfőn délután 3 órakor: Nosztv-fiu esete Tóth Marival.

Hétfőn délután 6 és este 9 órakor: Mackó-Vigjáték-premier.

Hétfőn este 9 órakor: Mackó. Uidonság, másodsor.

* Méltóságos asszony, Mackó, A Nosztv-fiu esete Tóth Marival ez az arad-i színház husvét-i műsora az arad-i közönség részére. A kiváló műsor nagy tetszésre talált a közönségnél. A jegyek szokatlan mérvben fogytak, a társulat azzal találja meg a nagy részvétet, hogy elsőrendű, jó előadásban hozza színre az uidonságokat.

Mielőtt accumulator vásárol, érdeklődj meg csere-árait!

Autó és rádió accumulatorok raktáron, töltés, javítás, csere. Dynamo és motor, mágnes-javítás, csapágyazás, tekercselés, mágnesezés

VETEL — ELADAS — CSERE

„OHM” electro mechanikai gépműhely

Kádár János

Strada Ioan Calvin 26. szám.

„Az ígéret földje”

A világhírű első palesztinai beszélőfilm a „SELECT” MOZIBAN.

Bemutató előadások: április 15-16-án, délután 5-7 és este 9 órakor.

A film a múlt évi velencei filmversenyen aranydíjat nyert!

Április 15-én este 9 órakor diszeloadás a következő programmal:

Románnyelvű megnyitó: Dr. ROSENBERG OSZKÁR. Timisoara. Verses prologus: GISZKALAY JÁNOS. Bevezető conferance: MORITZ GERER, Jeruzsálem. — „Az ígéret földje” bemutatása.

TöltőtollakCSASZÁR,
Str. Gen. Ber-
thelot 8. Tele-
fon 393. 879**Pisztolypárbaj Arad-on**

egy állami főtisztviselő és egy magasrangú nyugalmazott katonatiszt között

A szombatra virradó reggel az Arad melletti cialai erdő egyik kis tisztása érdekes pisztolypárbaj színhelye volt, amely két közismert arad-i személyiség között folyt le. A párbajt, amelynek hősei egy állami főtisztviselő és egy magasrangú nyugalmazott katonatiszt, néhány nap előtt kinos kávéházi affér előzte meg. Az egyik arad-i kávéházban ugyanis politikai nézeteltérésből kifolyólag rendkívül éles szóváltás támadt a szóbanforgó két személyiség között. Az összetűzés olyan súlyos kimenetelű volt, hogy a két szembenálló fél arra a meggyőződésre jutott, hogy az affért csak párbaj útján lehet elintézni.

A párbaj feltételeit illetően a segédek napokon át folytatták tárgyalásaikat, minthogy a felek egyike kardpárbajt javasolt, azonban a másik fél operációs sérülése miatt pisztolypárbajban egyeztek meg. A párbaj ma reggel 6 órakor folyt le a cialai erdőben. A felek, segédek, nemkülönben az orvosok pontosan megjelentek a helyszínén. A párbaj során, amely a lovagiasság szabályai szerint folyt le, senki sem sebesült meg. Tudomásunk szerint az affér a párbaj által elintéztet nyert.

A budapesti SZEKERES ZENEISKOLA (József-körút 52.) 4 és 6 hetes továbbképző

Jazz-tanfolyama

Jazz-oktatók és jazz-játékosok részére minden hangszere: május 15. és augusztus 15. között. Hangszert az intézet ad. Részletes felvilágosítással szolgál az Igazgatóság. Csoportos jelentkezésnél kedvezmény.

Az arad-i Magyar Párt eredményes románnyelvű tanfolyamának befejezése

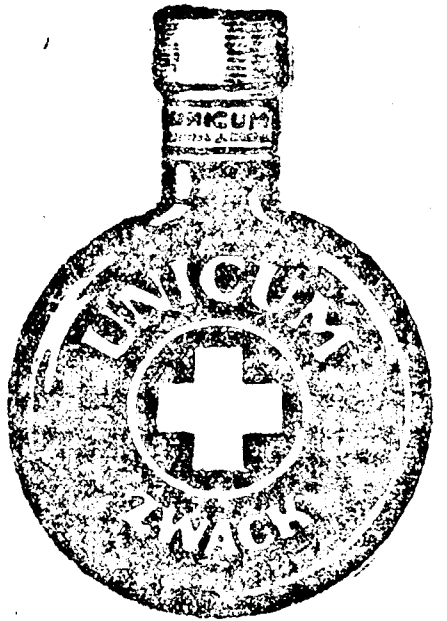
Mint ismeretes, a Magyar Párt arad-i és arad-megyei tagozatának vezetősége románnyelvű tanfolyamot rendezett mindama érdeklődők részére, akik ezúton kívánták elsajátítani az állam hivatalos nyelvét. A tanfolyamon mintegy hatvan hallgató vett részt, akik közvetlenül a husvéti ünnepek előtt fejezték be eredményesen a kurzust, amelynek előadója Fényes Lóránt, a párttagozat agilis titkára volt. A tanfolyam háttér hallgatói a befejezés alkalmából értékes ajándékkal kedveskedtek Fényes Lórántnak, ezzel fejezve ki hálájukat és köszönetüket azért az értékes munkáért, amelyet a tanfolyam sikere érdekében kifejtett. Az első tanfolyam eredménye egyébként azt bizonyítja, hogy a pártvezetőség kezdeményezése általános tetszéssel találkozott és így igen valószínű, hogy a tanfolyamot a közeljövőben újra meg fogják ismételni.

LEGUJABB DIVATU**férfi öltönyök, tavaszi felöltők**

legelőkelőbban készülnek

Angerer Sándor uri szabónálMarasesti és Consistoriului-ucos sarok,**ZWACK, Likör, Rum****Cognacgyár**
Arad, Str. Mircea Stanescu 1. sz.
Világhírű „Unicum”

gyomorerősítő-ital és
összes gyártmányai az
ország legelőkelőbb
márkája, minden szá-
mottevő csemege ke-
reskedésben és ital-
mérésben kapható.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY**Külön bizottság fogja felülvizsgálni az utóbbi években az állam számára történt áruszállításokat**

Mint Bucurestiből jelentik, a pénzügyminiszteriumban még közvetlenül a husvéti ünnepek előtti napokban is behatóan foglalkoztak az 1936—37. évi állami költségvetés alkalmazásával járó fontos teendővel. Ugyanis a miniszteriumban megállapították, hogy a költségvetés tételei között rendkívül sok összeg szerepel árumegrendelésekkel, anyagszállításokkal kapcsolatban, amelyek súlyos terhet jelentenek az államnak. A tételek tüzetes átvizsgálása után konstataáltak, hogy sokmillióra tehető a szabálytalanul történt megrendelések összege, amelyeket voltaképpen a költségvetés összeállítás előtt kellett volna revízió alá venni. Mivel azonban ezt egyesek elmulasztották, a horribilis összegű kötelezettségek belejuttak a költségvetésbe és azokat ki kellene egyenlíteni.

A miniszteriumban elhatározták, hogy ezeket a megrendeléseket speciális bizottság fogja felülvizsgálni és megállapítja: vajjon tényleg szükség volt-e az árukra, az anyagokra a megrendelés idejében? Ha azt állapítanak meg, hogy feleslegesen rendelték meg azokat, úgy az állam nem folyósítja a vételárát, sőt a szabálytalan megrendeléseknek még súlyos következményei is lesznek.

Az utólag helybenhagyott, de kevésbé fontos ilyen árumegrendeléseket sem fogják azonban simán kiegyenlíteni, hanem csak a havi kiadási kvóták keretén belül likvidálják, vagy pedig a speciális meghitelezések közé kerülnek, amelyeket egyes miniszteriumok részére engedélyeztek. Így tehát az állam terhére történt szabálytalan sok árumegrendelés nem

marad következmények nélkül.

Az 1934—35. költségvetési évből származó, 3000 leinél nagyobb követeléseket két részletben fizeti ki a kincstár: az első részletet 1936—37-ben, a másodikat pedig 1937—38-ban. Azok a hitelezők, akik önként belemennek abba, hogy a második kategóriába csoportosítsák őket, azonnal megkapják az 1935. évi 3 százalékos konszolidációs kölcsönkötvényt, azok pedig, akik követelésüket kompenzálni akarják, szintén 1936—37. évben teljesen likvidálhatják azt. Ezek a követelések az állam által igénybeveendő rendkívüli hitelekkel kerülnek kifizetésre.

A Jegybank legújabb rendelete kiméltre inti a vámhivatalokat

A Banca Natională-nak az utóbbi hónapokban feltűnt, hogy exportálásokból és áru-behozatalból kifolyólag rendkívül sok és súlyos differencia merült fel, amelyek erősen megnehezítik az áruszállítást és igen sok pereskedésre vezetnek. Különösen a vámnyilatkozatoknak az áruk értékére vonatkozó része miatt támadnak súlyos nézeteltérések, mert a vámhivatalok és más ellenőrző szervek egyes helyeken túlszigorúan bírálják el az export- és importcikkek árát. Szántalanszor előfordult, hogy az állam megkárosításával vádolták az exportőrt, mert a vámhivatal szerint a ténylegesnél alacsonyabb árat tüntetett fel az exportőr az általa szállított árua vonatkozásban, viszont azzal vádolták az importőrt, hogy a ténylegesnél magasabb árakat tüntetnek fel, mert ezáltal több külföldi devizát igényelhetnek alacsony hivatalos árfolyamon a Banca Natională-tól, de a valóságban sokkal kevesebbet használnak fel és a különbözetet a fekete tőzsdén drágán eladják.

A Banca Natională most leíratot küldött a vámhivatalokhoz arról: hogyan ellenőrizték a kiszállított vagy behozott árucikkek árát a differenciák elkerülése végett. A leírat méltányos és türelmes eljárást kíván a vámhivataloktól, nehogy felesleges huzavonával akadályozzák az áruforgalmat.

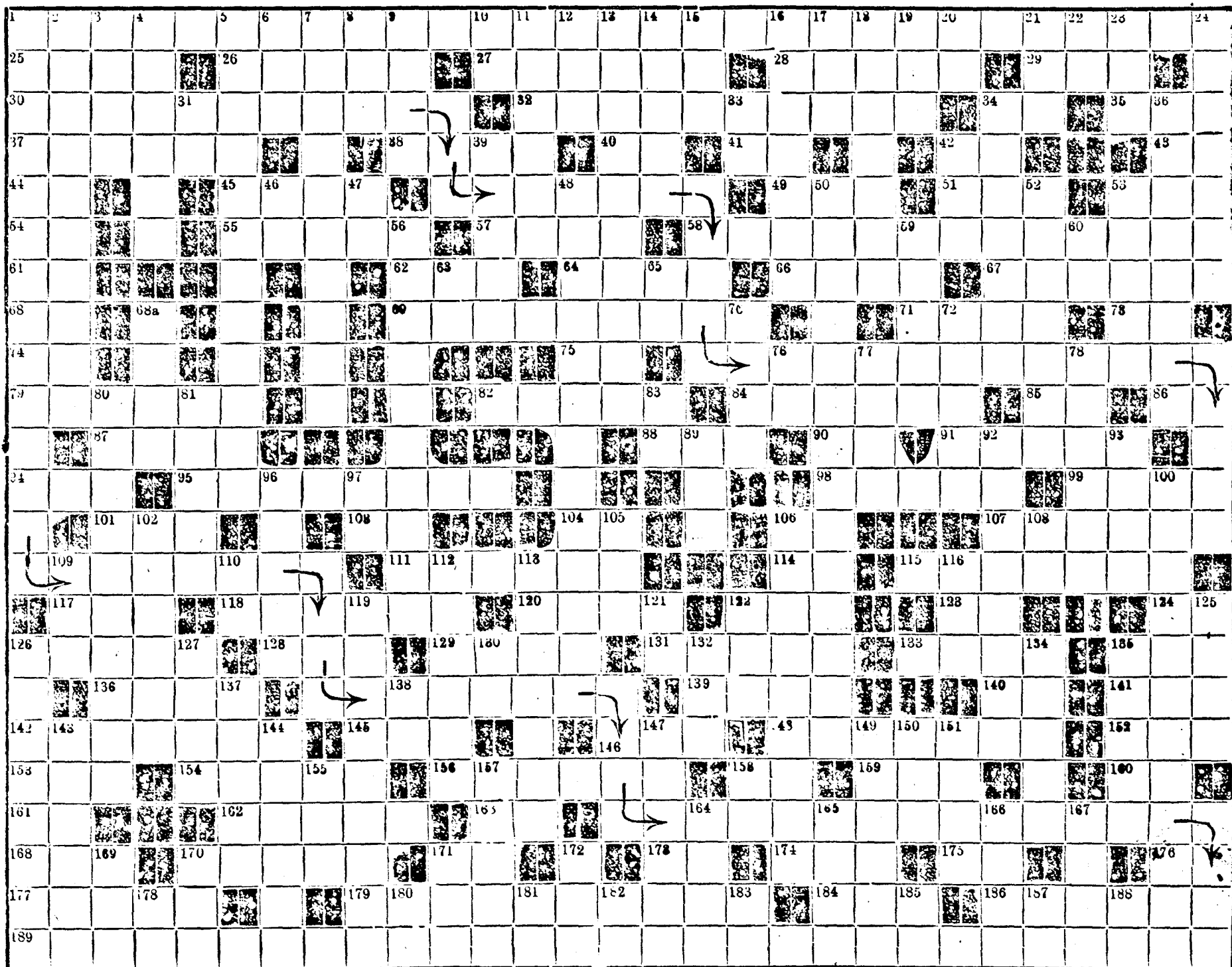
Mindenkinek érdeke, hogy a Városi Jéggyár előfizetője legyen

mert csak így biztosíthatja magának a szükséges jégmennyiséget. — Garantált elsőrendű vízvezetéki vízből készült jég. — Azonnali kiszolgálás a nap minden órájában. — Telefon: 24 és 25 szám.

HUSVÉTI KERESZTREJTVEÉNY

Megfejtése 20 pont.

Megfejtésül a vízsz. 1. 30 és 189, továbbá a függ. 1. 50, 100 és 119 sorok küldendők be.

Vízszintes sorok: 1. A „Szóli igazat” kezdetű közmondás egy bővített alakja, állítólag Paganini egy variációja. (Folytatása a vízsz. 189 sorban.) — 25. Női név. — 26. Kinek pénze nincs így megmoziba. — 27. Fontos színházi szerepkör. — 28. Ázsiai fensík. — 29. Leány és fiu becenév. — 30. Szólás-mondás, van valami igaz benne (a nyílak nyomát kövessük.) — 32. Ablakrészt. — 34. Azonos betűk. — 35. Nézet. — 37. Arc és csizma is szokott ilyen lenni. — 38. Sakk-műszó. — 40. Fordítottja kettős mássalhangzó. — 41. Éber, legalább is annak kell lennie. — 42. Én és ő között leled. — 43. Német ő. — 44. Barackban van. — 45. Szellemes játék. — 49. Vonatkozó névmás (ékezet felesleg.) — 51. Mutató szó. — 53. Bétlen himiszarai csatorna. — 54. Dobos kezdete és vége. — 55. Csudára tud enni. — 57. Több pápa neve. — 58. Adv Endre egy verse. — 61. Mithológiai alak. — 62. Igeköti. — 64. . . . a lobogó stb. — 66. Férfi név. — 67. Jugoszláv tartomány. — 68. Klór vegyjele. — 69. Baj lehet belőle. — 71. Bridge kártya figura. — 73. Nyugat rövidítése. — 74. Öt áll. — magánhangzó. — 75. Egyik bogarduhur. — 79. Sarolta beceneve. — 82. A nóta szerzőjére utaló feccske felszól. — 84. Ritka férfi név. — 85. Olasz névelő. — 86. Harag vége. — 87. Daily . . . angol újság. — 88. . . . boy. — 90. Folyadék. — 91. Férfi név. — 94. Katonai osztag. — 95. Európai főváros. — 98. Nem éppen drágakő, talán csak ha kioperálják. — 99. A cári Oroszország képviselőháza. — 101. . . . zofia, hittudomány. — 103. Gyümölcsből készült. — 104. Nincs eltörve. — 106. Éten szám. — 107. 1. 23. 4. stb. — 111. A törtvonal alatti szám neve. — 114. Latinban előforduló kettős magánhangzó. — 115. A török imaház. — 117. A vita alapja. — 118. Kelmek. — 120. Idegen pénz. — 122. Klasszikus művészet. — 123. A vízsz. 51. még rövidebben. — 124. Csont. — 126. Tulhagosan kiabál. — 128. Haggard

Rider egy regénye, nemrég egyik mozi műsorán szerepelt. — 129. Jazz — fonetikusán. — 131. Mohamedján Isten. — 133. Leányka játszószere. — 135. Állítólag az Arankát becézük így. — 136. Klasszikus hadiisten. — 139. Ilyen focibajnokság is van (ékezet felesleg.) — 140. Fonetikus mássalhangzó. — 141. Omladék. — 142. Aki nem siet így jár. — 145. Német jég. — 146. Ilyen pierd a vízsz. — 148. Komposzt. — 151. Hírel kezdete. — 152. Német nudista folyóirat. — 153. Szülők egyike becézve. — 154. Vidéki megszólítás. — 156. A „magyar” cédula, német neve. — 158. Szélid vadállat. — 159. It. — 160. Oktalan bohó. — 161. Hírel kezdete. — 162. Bogda . . . fürdő. — 163. Személyes névmás. — 168. Alkalomadás, idegen műszóval. — 170. Az orosz forradalom atyja. — 171. Brioban van. — 173. Indulatsz. — 174. Gyűlékony anyag. — 175. Biztatás. — 176. Télen vége. — 177. Rege. — 179. Híres egyiptomi cigarettamárka. — 184. Minden évben van. — 186. Madár. — 189. A vízszintes 1 közmondás folytatása.

Függőleges sorok: 1. A mai ünnepi jókívánságunk. (a nyílak irányában folytatva.) — 2. A kovács mestersége. — 3. Női név. — 4. Becézett férfinév (I=J) — 5. Asszua és Adua is ez. — 6. Görög istennő (ékezet- felesleg.) — 7. Az ilyen barát ellenség. — 8. Amerikai férfinév. — 9. Egy kis jóakarattal ócska gép. — 10. A legkönnyebb szerszám. — 11. Kutya szokott. — 12. L. Y. B. — 13. Ugy van! Ugy van! — 14. Lent. — 15. A szép nem többes száma. — 16. Műtétet végrehajtó. — 17. A román R. T. — 18. Drágakő. — 19. Szegecs. — 20. A hír két vége. — 21. Ilyen cső is van. — 22. Igeköti. — 23. Német névelő. — 24. Adriai fürdő. — 31. Házállat. — 33. Építőanyag. — 42. Kerek szám. — 46. Azonos magánhangzók. — 47. Kád kétharmada. — 48. Ezt az émeletűt az angolok is meg lehet. — 49. tározni, de nem maradhat üresen a kocka. — 50. A

Neuman palota is ilyen. — 52. Robbanó anyag. — 53. Éppen csak hogy hozzáér. — 56. Ha felöltözik az ember, hát ezt is muszáj. — 59. Ilyen ia is van. (Hölgyek előnyben.) — 60. E. A. — 63. Már megint egy igekötő. — 65. Nyul első fele. — 68a. A homokos talai ilyen. — 70. Híres angol író. — 72. Egyik helyről a másikra helyez. — 76. U. az mint a vízsz. 86. — 77. Az emberek sokasága — névelővel. — 78. Ez a kereskedő célja. — 80. Az 1928-as olimpiád. — 81. Valutával teszi az üzér. — 83. Z. C. — 89. Időmutató. — 92. Felesége van szegénynek. — 93. Világ — románul. — 96. Híres francia író. — 97. Ludolf féle szám. — 100. Télen a CFR. ezzel takarítja el a havat a sínekről. — 102. Női név. — 105. Ügyvéd öröme. — 106. Majd megbékül. — 108. Z. C. — 109. Koldus teszi. — 110. E. F. E. E. — 112. Egészséges foglalkozás. — 113. Kezdetben. — 116. Idegen női név. — 119. Grimm volt a leghíresebb. — 121. Azonos betűk. — 122. Török név, mindenki tudja. — 125. Nem érdes. — 126. U. S. A. egyik állama. — 127. . . . fere. — 130. S. T. — 132. Azonos betűk. — 134. Viz mellett élő állat a fordítottja. — 135. Híres lófajta. — 137. Latin szent. — 138. Római hatos. — 143. Nagy emberek tehetségtelen utódait hívják így. — 144. Arab cigányok neve. — 147. Római női név. — 149. Szent i álom. — 150. Váson anyag. — 151. Férfi név. — 155. Menyei. — 157. végén e-vel csillagot jelent, franciául. — 158. Személyes névmás. — 164. Német bolond. — 165. Mindennek van. — 166. Német sorsjegy. — 167. Aki vetett az teszi. — 169. Duna egy mellékfolyója. — 170. Házacska. — 171. Fohász. — 172. 3600 másodperc. — 178. Római igei. — 180. Papírmérték. — 181. Angol kettős mássalhangzó. — 182. Mint 123 vízszintes. — 183. Idegen bírtokos névmás. — 185. Pénz fele. — 187. Visszafele hajszol. — 188. A 151 függ. mássalhangzó.

Husvételi rejtvenypályázatunk

Karácsonyi rejtvenyderbynk átütő sikere, bizonyította annak, hogy olvasóink tekintélyes része szívesen szórakozik a szellemi tornának ezzel a kétségtelenül népszerű, jól memóriát és fantáziát kívánó formájával. A husvételi ünnepekre is kedvében akarunk járni az ész-torna híveinek, mikor változatos rejtvényeinkkel kellemes szórakozást nyújtunk, sőt a kellemes hasznossal párosítva a helyes megfejtők között egy egész sereg értékes és kedves ajándékkal is szolgálunk.

A pályázaton minden olvasónk részt vehet, ha az alant közölt „Pályázati szelvényt” pontosan kitöltve, helyes megfejtéseivel egyetemben borítékba zárva, kiadóhivatalainkba legkésőbb 1936. április hó 18. est 6 óráig eljuttatja. Egy szelvényt csak egy versenyző pályázhat. Minden rejtvény megfejtése pontértékkel bír és a pályázók az elért pontok szerint nyerik el helyezéseiket és ezzel a jutalmakat.

A rejtvények helyes megfejtéseit április hó 19-iki vasárnapi számunkban közöljük, míg a pályázat eredményét, a beküldött pályázatok gondos átvizsgálása után április hó 26-iki számunkban hozzuk nyilvánosságra.

HUSVÉTI REJTVÉNY PÁLYÁZATUNK HELYES MEGFEJTŐI A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEKET KAPJÁK JUTALMUL:

Egy 6 személyes komplett Moser-féle láda üveg compotos és fagyaltos készlet az Aradi Közlöny ajándéka.

Egy üveg finom Zwack likőr a világhírű Zwack likörgyár ajándéka.

Egy 6 személyes komplett dulcsaszás készlet az Aradi Közlöny ajándéka.

Egy havi előfizetés az Aradi Közlönyre.

Egy félkristály metszett virágváza az Aradi Közlöny ajándéka.

Egy ezüst női iron Fischler Sándor ékszerész ajándéka.

Egy szép selyem divatnyakkendő Ruttkay és Botye kelengye áruház ajándéka.

Egy kozmetikai kezelés. Pilišné kozmetikai szalonjában.

3 drb. női zsebkendő Szmuntz Pál divatáruházának ajándéka.

Egy pár női harisnya Bársony kötött-szövött divatáruház ajándéka.

Egy modern regény az Aradi Közlöny ajándéka.

Egy ezüst nyakkendő szorító Szgál ékszerész ajándéka.

Egy divatnyakkendő „Chic” uridivat áruház ajándéka.

Egy amerikai önbortóvaló készülék Kun István optikus ajándéka.

Egy cserép szép virág Well virágcsarnok ajándéka.

300 drb. névlegy bőr etűben A. Hartmann, Bucuresti ajándéka.

Egy üveg kölnivíz a City drogueria ajándéka.

Egy üveg hamutál M. Fischer üveg- és porcellán áruház ajándéka.

Egy havi előfizetés az Aradi Közlönyre.

Egy szobahőmérő Gárdonyi szaklátszerész ajándéka.

Egy divatnyakkendő Szűcs „Solid” áruházának ajándéka.

Egy üveg Germandre kölnivíz Áron Emő „Mercedes” parfümeria ajándéka.

Egy női divatöv Strasser harisnyaház ajándéka.

Egy üveg hamutál Halek üveg- és porcellánáruház ajándéka.

Egy Gilette készülék compl. Veres László műszerész ajándéka.

Egy cserép szép virág Scharm Mária virágcsarnok ajándéka.

Egy modern regény az Aradi Közlöny ajándéka.

Egy havi előfizetés az Aradi Közlönyre.

Egy téglgy arcápoló krém Pilišné kozmetikai szalon ajándéka.

Egy nagy Szt. László szappan D'Or illatszertár ajándéka.

Egy pár svéd utánc. keztyű Bogvő kötött-szövött áruház ajándéka.

Egy díszzsebkendő Bakács Róbert szalon ajándéka.

Egy havi előfizetés az Aradi Közlönyre.

Egy díszzsebkendő Goldstein Lajos divatáruház ajándéka.

Egy modern regény az Aradi Közlöny ajándéka.

Egy villamos zseblámpa Varga Testvérek lanyműszerészek ajándéka.

Egy pár férfi zokni Bársony kötött-szövött áruház ajándéka.

Egy doboz bőrápoló ponder Pilišné kozmetikai szalon ajándéka.

Egy pecsétnyomó Bloch Janka fotocikkek áruház ajándéka.

Egy hajvágás, manikűr és borotválás Jäger Tivadar fodrász szalonjában.

Egy roll 8/32-es film Kelly fotólaboratóriuma ajándéka.

PÁLYÁZATI SZELVÉNY.

az Aradi Közlöny husvételi rejtvenypályázatára

Név:

Pontos cím:

Betűrejtvények

Megiejtése 2-2 pont.

1.

Öld

2.

Június 31 SZEKARÉNY

3.

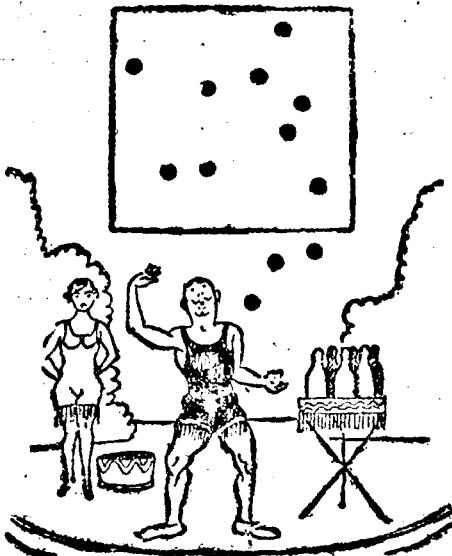
H $\frac{a}{3 \times 4 = 12}$

4.

1 $\times$ a p g

Bűvész

Megiejtése 5 pont.

A négyzetkeretben 9 labda van. A keretet úgy osszuk fel 12 teljesen egyforma háromszögre, hogy 9-be jusszon egy-egy labda s az összesen maradt 3 háromszögbe tehessük majd a keret alatti 8 labdát. (Több megfejtés lehetséges!)

Minden kezdet fontos

Megiejtése 2 pont.

.. NITOA = kanadai tartomány
.. MBUPG = német város
.. RLLOE = galicai falu, a világháborúból nevezetes
.. MES = francia város
A hiányzó szövegek kitöltve és egybeolvasva egy értékes felfejtést adnak.

Város

Megiejtése 2 pont.

BARLANG, PÉCEL, PALOTA, SZINARANY.

A fenti szavakból úgy vegyük ki egy-egy szót, hogy azok egybeolvasva egy magyar város nevét adják.

Jegygyűrű, óra-ékszer
CSÁKY-nál:
a legelőnyösebb árakban!!
Arad (főtér) Elsőrangú műhely!!
(a „Consum-Inlesnirea” R.-T. tagja)

HAPAG kéjutazási hajó

„MILWAUKEE”

1936. május 1-én érkezik

CONSTANTA-ba

Kényelmes alkalom egy gyönyörű

Hapag-Földközi-tengeri utazásra

Oroszország, Görögország, Olaszország legszebb helyeinek meglátogatására.

Csatlakozási utazás: Május 16.

Genéből a Riviera, Spanyolország, Kanári-szigetek, Wight-sziget érintésével Hamburgba.

Két felejtethetetlen Földközi-tengeri utazás a napsütéses tavaszon.

Mérsékelt részvételi díjak.

Kérjen információt és prospektust a

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőtől

Künstler A.

Vizum- és utazási irodától, 461

Arad, Bulev. Regina Maria No. 24.

Telefon 86.

Cassa de Păstrare din Săvârșin S. p. A.

Convocare. Acționarii sunt rugați să se prezente la ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ XXXVIII, care se va ține în localul institutului la data de 26. Aprilie 1936, ora 11. a. m. cu următorul program:

1. Alegerea 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul Consiliului de Administrație și Comitetului de Cenzori, aprobarea bilanțului, descrierea per derei și darea absolutului.

Soborsini Takarékpénztár R. T.

Meghívó. A Soborsini Takarékpénztár R. T. 1936. április 26-án d. e. 11 órakor az intézet helyiségében tartja

XXXVIII. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT.

melyre a t. részvényesek ezzel meghívottak. Tárgysorozat: A jegyzőkönyv hitelesítése 2 részvényes megválasztása és a jegyzőkönyv vezérlője jegyző kijelölése.

2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1935. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a veszteség leírása iránti határozat, hozatal, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

BILANT-MÉRLEGSZÁMLA 1935. dec. 31.

Actív-Vagyon: Cassa 255. — Debiteri bef. leg. converziunea—Konverziós adások 817.039. — Pierderi din converziunea—Konverziós veszteségek 395.609. Imobile—Ingatlanok 53.250. — Pierdere—Veszteség 59.857. Total—Összesen: 1.326.010 lei.

Passív—Teher: Capital—Részvénytőke 500.000. — Depuneri—Betétek 748.210. — Creditori—Hitelezők 77.800. — Total—Összesen: 1.326.010 lei.

Săvârșin, 1935. Dec. 31.

Pentru Contabilitate—A könyvelésért

Francisc Schillinger Ferenc m. p., contabil autor.—jog. könyvelő.

CONS. DE ADMINISTRATIE—AZ IGAZGATÓSÁG:

Vass Dezső m. p., președinte—elnök.

Sz. Papp Károly m. p., dir. exec.—vezérlőigazgató.

Dr. Avramescu Vasile, Tompa Francisc m. p., Dr. Valean Vasile m. p.,

COMITETUL DE CENZORI—A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Arnold Ioan m. p., Erdélyi Gyula m. p., Pfeilmayer Artur m. p., Urdi Antal m. p.

Karcsu vonal.

Egy ésszerű divat egyesíti a szépet az egészséggel. A kövérség csúfít, öregít és beteggé tesz.

DIERNST RICHTER

TEA

11 növény kivonatát tartalmazza, nincs benne semmilyen vegyszer, só, vagy a szervezetre káros anyagok, teljesen ártalmatlanul fogyaszt, serkenti a vérkeringést és fiatalít.

Doboz: 100 lei. Extra koncentrált: 120 lei

SPORT KÖZLÖNY

Husvétig aktiv az aradi divíziós csapatok negyedévi mérlege

— A helyi élcsoportok különösen a bajnokságban szerepeltek jól —

A Gloria és az AMEFA husvét vasárnapjáig 10-10 mérkőzést játszottak le. A mérkőzések között vegyesen szerepelnek barátságos, bajnoki és kupa-mérkőzések. A meccsek összesítésénél megállapítható, hogy a divíziós csapatok mérlege ezideig még aktiv, különösen a Gloria szerepelt jól és mindössze egyetlen mérkőzést veszített csupán. Mindkét helyi csapat különösen a bajnokságban szerepelt pompásan és a lejátszott 3-3 mérkőzés közül eddig egyet sem veszítettek. A Gloria a CFR és Chinezul győzte le, az AMEFA pedig a Ripensia és CFR ellen diadalmaszkodott, a CAO-val pedig mindkét helyi együttes döntetlenül meccselt.

A Gloria mérkőzéseit alábbiakban ismertetjük:

Gloria—Olimpia-PTT 10:0 (4:0), Gloria—SGA 5:2 (2:2), Mica (Brad)—Gloria 3:2 (2:1), Gloria—Electrica 2:1 (0:1), Gloria—Crisana 5:0 (2:0), Gloria—CFR 4:3 (1:2), Gloria—CAO 2:2 (2:1), Gloria—Chinezul 3:1 (1:0), Gloria—Soimi (Sibiu) 6:1 (3:1), Gloria—DVA (Galati) 6:0 (1:0).

A Gloria meccs-statisztikája tehát így alakul:

Barátságos mérkőzés	5	4	—	1	24	6
Bajnoki mérkőzés	3	2	1	—	9	6
Díjmérkőzés	2	2	—	—	12	1
	10	8	1	1	45	13

A Gloria idei góllövő listája: 9 gólos: Barbu I., 8 gólos: Dobra, 7 gólos: Mercea, 6 gólos: Rohan, 4 gólos: Pecican, 3 gólos: Igna, Tudor, Körösladányi, 1 gólos: Theimer, öngólos: Butoi (Electrica).

Az AMEFA a következő meccseket játszotta idén:

AMEFA—Stăruinta (Oradea) 4:0 (1:0), Ripensia—AMEFA 7:0 (4:0), AMEFA—Chinezul 2:0 (2:0), AMEFA—Ripensia 1:0 (0:0), AMEFA—Intelegerea 10:0 (3:0), AMEFA—

CAO 0:0, Dragos Voda—AMEFA 3:0 (1:0), AMEFA—CFR (0:0), CFR—AMEFA 3:0 (2:0), Tricolor (Ploesti)—AMEFA 4:1 (2:0).

Az AMEFA-mérkőzés kimutatása:

Barátságos mérkőzés	6	3	—	3	17	14
Bajnoki mérkőzés	2	3	1	—	3	0
Díjmérkőzés	1	—	—	1	0	3
	10	5	1	4	20	17

Az AMEFA góllövői: 9 gólos: Perneki, 4 gólos: Batrin, 2 gólos: Szaniszló II., Szida, 1 gólos: Cucula, Léb, öngólos: Fábán (Stăruinta, Oradea).

Tömörül az élcsoport a másodosztályban

A kerületi másodosztályú bajnokságban a Sparta az elmúlt vasárnap újabb vereséget szenvedett és miután konkurrensé, az Astra győzött, behozta a Sparta pontelőnyét. A hátralevő mérkőzéseken a két rivális most nagy harcra készül a végső győzelemért. A sorrend egyébként alig változott, csupán a Victoria és Crisana javítottak helyzetükön. A tabella ez:

1. Sparta	16	12	2	2	54	18	26
2. Astra	16	11	4	1	41	13	26
3. Fortuna	17	11	1	5	43	22	23
4. Titanus	17	10	3	4	36	18	23
5. Banatul	15	8	4	3	39	20	20
6. Vulturul	17	8	2	7	35	38	18
7. Victoria	15	6	—	9	20	34	12
8. Slavia	16	5	1	10	29	30	11
9. Concordia	16	4	2	10	26	48	10
10. Crisana	15	4	1	10	19	44	9
11. Patria	15	3	1	11	16	44	7
12. Lyra	15	2	1	12	14	43	5

O A Sport és Kritika legközelebbi száma kedden reggel jelenik meg és részletes tudósítást közöl a husvétii belföldi, valamint külföldi sporteseményekről. A lap példányonkénti ára 3 lei és minden újságárus bódében kapható.

A nemzeti bajnokság tavaszi sorsolása

Bucurestiből jelentik: A nemzeti bajnoki bizottság legutóbbi ülésén kisorsolta a bajnokság hátralevő tavaszi mérkőzéseit. Az aradi vonatkozású sorsolást már közöltük, alább adjuk az A) divízió teljes tavaszi műsorát, amely a következő:

Április 19.: Victoria—CFR, CAO—Crisana vagy Ripensia—Chinezul.

Április 23.: Unirea-Tricolor—Crisana, Gloria—AMEFA, Universitatea—Victoria, Ripensia—Chinezul (esetleg).

Április 25.: Juventus—Venus.

Április 26.: AMEFA—Crisana, Universitatea—Chinezul, CAO—Victoria, Ripensia—Gloria.

Május 1.: CFR—Ripensia, Juventus—AMEFA.

Május 3.: Venus—CAO, Unirea-Tricolor—Victoria, Gloria—Universitatea, Crisana—Chinezul.

Május 31.: Unirea-Tricolor—Gloria, Venus—Chinezul, AMEFA—Victoria, Universitatea—CAO.

Június 6.: Unirea-Tricolor—Venus.

Június 14.: Juventus—Crisana, CFR—Universitatea, AMEFA—Unirea-Tricolor, Ripensia—Venus.

Június 21.: Universitatea—AMEFA, CAO—Juventus.

Június 28.: Juventus—Ripensia, Gloria—Venus, Crisana—Universitatea, Chinezul—CFR.

Július 4.: Unirea-Tricolor—CFR.

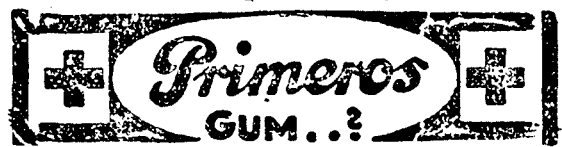
Július 5.: Venus—AMEFA, Victoria—Gloria, CAO—Ripensia, Chinezul—Juventus.

Július 12.: CFR—CAO, Gloria—Juventus, Victoria—Crisana, Ripensia—Unirea-Tricolor.

Július 19.: Crisana—Gloria.

Terminus nélkül: Juventus—Unirea-Tricolor, Venus—CFR.

Orvosok ma csak az antiszeptikusan előállított, fertőtlenített „Primeros”-t rendelik, mert sokkal egészségesebb, megbízhatóbb és finomabb, 5 évig használható.

O Az „AMEFA” vezetősége felhívja mindazon drukkerok figyelmét, akik a mai „CHINEZUL” elleni mérkőzésre átutaznak Timisoarára, hogy gondoskodott részükre kedvezményes belépti jegyekről, melyek a Banatul-pályán, a főbejáratnál, a mérkőzés megkezdése előtt Linenberg főpénztárnoknál átvethetők. Hogy tehát mindenki részesülhessen az AMEFA-tagok részére kieszközölt kedvezményben, jelentkezzen mindenki a megadott helyen, ezt annál is inkább fontosnak tartja, mert ez esetben az összes aradiak egy helyre fognak kerülni és módjukban lesz csapatjukat állandóan biztatni, míg ha a jegveiket a pénztárnál veszik meg, úgy ki vannak téve annak a veszélynek, hogy a már ismert taktikából el lesznek egymástól választva, ami által az egyöntetű és állandó buzdítás teljesen lehetetlenné válik.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.
Értesítés.

Tisztelt üzletfeleimet ezúton értesítem, hogy szállítási és fuvarozási vállalatomat ismét megnyitottam. A legutányosabb feltételek mellett vállalom minden e szakmába vágó megbízást a leggyorsabban és legpontosabban.

Markovits Sándor

Arad, új Neuman-ház.

Telefon 595.

1915

Futószőnyegek

Lábtörlők

Butorszövetek

Kárpitos kellékek

legelősbban:

SCHÖNBERGER & GRÜNSTEIN S. A.

cégnél Bulevardul Regina Maria 9.

Neuman-ház.

57

Tiszta. Elegáns. Olcsó.

Belváros

legértékesebb uccájában emeletes masszív ház, parkettás, fürdőszobás lakások, 6 bérlemény, 1 millió 200.000 lei. Ugyanott emeletes új ház, több parkettás, összkomfortos lakás, parkirozott udvar, 865.000 lei.

Legforgalmasabb főútvonalon emeletes masszív ház kifogástalan állapotban 7 lakás, fürdőszoba, esslingeni redőnyök, teljes alapincézés, parkirozott udvar, 1 millió lei. Belváros legforgalmasabb uccájában emeletes ház nagy uccai fronttal, 10 bérleménnyel, víz, Shoneval, áron alul, 600.000 lei.

Főtérre emeletes ház több lakással és üzlettel, 1 és félmillióért, kedvező fizetési feltételekkel. Két uccára nyíló nagy sarok bérház, teljes alapincézéssel, víz, Shoneval, 8 lakással, 720.000 L.

Központ közelében masszív emeletes ház, 7 lakás, parketta, fürdőszoba, víz, Shone 5 évi részletfizetésre, 675.000 L. Urbirtok 68 kat, hold 8 szobás kastélyi llyal, 4 hold csemegeszőlővel, gazdasági épületek, elő- és holtfölszereléssel, 650.000 lei.

Fentiekben kívül bér-, magán-, üzletházak, villák a város összes uccáiban, 100.000-től 8 millió leies árig eladók. Pénzkölcsönöket betáblázásra folyósítanak.

Haász Albert

Ingatlanforgalmi és bankbizományi irodája és lakása. Arad, Eminescu 20-22. Alapítva: 1919-ben.

INGATLAN

FÜSZERÜZLET, trafik és italmérési engedéllyel, 2 szobás lakással és nagy telekkel bíró sarokház, biztos megélhetés, öregség miatt eladó. Str. Dobanilor 60. 1577

TEXTILGYÁR közelében, szépfékvésű telek eladók. Érdeklődni: C. Aurel Vlaicu 112. 1768

VIDÉKI nagyközségben, piac téren prima üzletház eladó. Érdeklődni: Mignon cukorka üzlet, Str. Eminescu 1. 1770

ARADUL-NOUN, a Mureshoz közel fekvő, nyaralásra vagy gazdálkodásra alkalmas kétszobás ház eladó. Bővebbet: Tuch Georg, Frank-ucca 16. 1777

MICALACA határában 5 kat. hold szántóföld eladó. „Pámal” ingatlanforgalmi iroda, Micalaca. 1820

Négyszobás magas földszintes ház, vízvezetékkel eladó. Érdeklődni: Strada Cuza Vodă No. 55. 1823

Belvárosi emeletes sarokház,

Áron alul, 1.100.000. magánvilla 250.000. telek legolcsóbban.

ELEMÉR, Bratianu-ucca 5.

ÜZLETEK

P. CATEDRALEI 1. sz. alatt 2 üzlethelyiség egyike a Meșianu-ra szól portállal. Május 1-re kiadó. Bővebbet a házmenterrel.

TÁRSULNÉK 100.000 leiel közreműködés nélkül. Ajánlatokat „Garantiát” jellegre a kiadóba. 1807

Lipován

Isuacán a legjobb és legforgalmasabb helyen egy üzlethelyiség nagy kirakatával azonnalra kiadó. — Bővebbet Arad, Bulv. Reg. Ferdinand 54., vagy Lipován Bulv. Reg. Ferdinand 18. 1813

KÜLÖNFÉLÉK

Többgyermekes anya egy 9 éves fiúgyermekét jobb családnak örökbe adna. Érdeklődni lehet Str. Voebe 20.

ROVIDARU utazó Brad, Jiul, Mureș és Criș völgyére rendszeres autótúra utatársat keres. Cim a kiadóban. 1714a

Beraktározási raktárban lakásberendezések megbízhatóan beraktározhatók. Eladásokat közvetítik. Ünnepeken nyitva. Str. Moise Nicoara 9/11. Eladó perzsa futószőnyeg, rézgyak, hálósobák, laboratórium, fogászati műzerek. 1707

J. KREBSZ

Tavaszi ruhákat, kabátokat legszebben, legolcsóbban fest, mos, vegyileg tisztít. — Zománctányú gallérokat készít. Telep: Bul. Reg. Ferd. 51. — Fióküzlet: Str. Eminescu 1

APRO HIRDETESEK.

HÁZASSÁG

VAGYONOS ardeali özvegyasszony keres biztos állásu 45 év körüli uriembert férjül „Rang és Mód” jellegre a kiadóba. 1810

ALKALMAZÁS

HÁZVEZETŐNÖKNEK ajánlkozik intelligens, jómegjelenésű, több nyelvet beszélő urinő, ki 10 évig volt egy nagy vállalatnál házvezető. Cime a kiadóhivatalban. 1769

NAGYOBB garanciával rendelkező közepkorú egyén bizalmi állást keres. Cime a kiadóhivatalban. 1665

Keresünk vendéglőnk és kimerésünk részére ügyes szakképzett, ovadékkal rendelkező elszámoló vendéglőst. Ajánlatokat referenciával kérünk Hirschl Dávid és Fiai, Fágat, jud. Severin címre beküldeni. 1695

SZAKKÉPZETT vaskereskedő segéd felvétetik. Loveleket „Bizalom” jellegre a kiadóba. 1717a

Kerések részesedésre

agilis, románul is tudó fiatalembert szigetelési munkálatok akvizitálásához és vezetéséhez. Ovadékkal rendelkező előnyben. Ajánlatok „Shell-Szlatel” jellegre a kiadóba. 1778

KERESEK németül beszélő jobb nő, ki kétszemélyes kis háztartás minden munkáját — esetleg nagymosáson kívül — egyedül ellátja. Jelentkezni Hszitületben. Blv. Regina Maria 9. 1764

GÉPÉSZT keresek 8-as magánjáró géphez, Balogh József, Sft. Ana 1008. sz. 1789

SZAKÁCSNÓ perfekt főzésben, jártas háztartási teendőkhöz Arad környéki uriházhoz keresetk, cseléd mellé. Jó elhelyezkedési lehetőség idősebb jobb nőnek is, akinek fontosabb egy nyugalmas jó hely mint a magas fizetés. Cim a kiadóban. 1791

BORBÉLY munkást állandóra felvesz Pirosky szalon, Str. Matei Corvin 2. 1801

KERESEK 15-re megbízható jóerővelű mindenek leányt jó bizonyítvánnyal. Pia Catedralei 5., I. em. 6. 1817

DEUTSCHE Fräulein perfekt Ungarisch sucht Stelle zu Kinder für 1 Mai. Adr. in der Administration.

TISZTESSÉGES bejárónő azonnal felvétetik dr. Klein, Str. R. Sirlanu 4. 1821

LAKÁS

Négyszobás modern földszinti lakás május 1-re kiadó. Cim: Reisz férfitelér-nemű tizlet, a színházzal szembe. 1818

NÉGYSZOBÁS modern összkomfortos újonnan renovált lakás azonnalra kiadó Str. Cosbuc 1. 1787

UCCAI 3 és kettő szobás összkomfortos lakás kiadó Rusu Sirlanu 24. 1799

KÜLÖNBEJÁRATU szép butorozott szobát keresek fürdőszobával. Cimeket „Külön” jellegre a kiadóba kérek. 1806

NÉGY szoba és mellékhelyisésekből álló földszinti lakás májusra kiadó. Blv. Dragalina 2. 1786

HÁROMSZOBÁS magánház gyümölcsös kerttel június 1-re kiadó. Calea Sa 145. 1785

KIADÓ 4 szobás fürdőszobás lakás május 1-re Str. Seminarului 14. Érdeklődni: Havas, Str. Kalvin 4. 1783

EGY vagy KÉT butorozatlan modern szoba, vízvezetékkel a város legjobb helyén, kiadó. Cim a kiadóban.

Uj magánház, mely áll 3 szoba, előszoba, fürdőszoba, terasszal, május 1-re kiadó. Bulev. Carol 4. (Villa-soron). Megtekinthető d. e. 11-től d. n. 5-ig. 1614

3 szobás, komfortos lakás kiadó, azonnalra vagy május 1-re. Str. Andrei Muresan 7-9. 1644

Szép tutorozott szoba, fürdőszobával, modern új házban, május 1-re kiadó. Bulev. Carol 62., földszint.

Uccai modern, parkettás 3 szobás lakás május 1-re kiadó. Str. Cosbuc 32.

MODERN HÁROMSZOBÁS lakás központ iutással, azonnalra kiadó. Bulev. Carol 18. 1692

HÁROMSZOBÁS terasszos, összkomfortos lakások — most épülő házban — augusztus 1-re kiadók Bulev. Carol 15. villa-soron. Cim: Tarján, Banca Ardeleana. 1701

Háromszobás modern lakás, parkettás, újonnan épített házban, május 1-re kiadó. Str. Ghiba Birta 19. sz. (Közközház közelében.) 1709

DISZKRET butorozott szoba, május 1-re kiadó. Str. Cintacuzino 39a. 1812

NEGYSZOBÁS, erkélyes modern lakás május 1-re kiadó Str. Eminescu 30, 1640

EGYSZOBÁ konvhas teljesen modern lakást keresek. Cim a kiadóban. 1795

KERESEK egy elegánsan butorozott szobát fürdőszoba használatra a központban. Cim a kiadóban. 1794

UJONNAN festett 3 szobás fürdőszobás lakás azonnal vagy május 1-re kiadó Str. Gh. Ionescu 18. 1781

HÁROMSZOBÁS komfortos uccai lakás július vagy augusztus 1-re kiadó. Blv. Carol 56. 1772

KOMOLY urinő keres különbejáratu üres szobát. Cimeket a kiadóba. 1788

VÉTEL ÉS ELADÁS

LISZKA kávéjának jóságáról és olcsóságáról Ön is meggyőződhet! P. Catedralei 1. 1265

1 egész és háromnegyedes villanymotor és egy keveset használt ponyva eladó Cim a kiadóban.

HÁRMAS cassa eladó Str. I. Chendi 7. Fein. 1763

Ebédlobutor, igen jó karban, alig használt, olcsó áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1824

Belváros szívében

kettős emeletes ház 192.000 lei évi jövedelemmel, 2 millió leiert.

Bulevardul Carol-on modern új villa 3 szobás, összkomfortos lakással, 620 ezer leiert.

Piaclér mellett földszintes ház üzlethelyiséggel, 1X3 és 1/2 szobás lakással, fürdőszobával, 80.000 lei évi jövedelemmel, 820.000 leiert.

Central mozi közelében jó földszintes ház 2X3 és 1X2 szobás lakással, 350 ezer leiert.

Huniad-megyében vasútállomás mellett 1200 holdas birtok lakóházzal és gazdasági épületekkel egészben vagy felparcellázva eladó. Ipervállalat céljaira is megfelelő.

Ezeket kívül a város minden részében bér-, magán- és üzletházak, telek, kisebb nagyobb földbirtokok és podgoriai szőlők eladók.

LŐRINCZ

Ingatlan iroda, Arad, Str. Eminescu 8. sz.

HATSCHEK

INGATLANFORGALMI IRODÁJA
Arad, Bulev. Carol 46 (Környékén nagyított)
Előnyös ingatlanajánlatok:

1. Főtérhez közel jókarban modern masszív bérház 6 bérleménnyel, fürdőszobás, parkettázott lakásokkal és üzlethelyiségekkel, 1.575.000. Blv. Carol-on modern összkomfortos villák és bérházak, hideg-meleg víz szolgáltatással, központi fűtéssel 600.000-től 2.250.000 leig. Blv. Carol táján 3 szobás, teljesen bérház, értékes beépíthető uccai telekkel, fürdőszobával, cserépkályha, esslingeni rollókkal, pincével, havi 3000 jövedelemmel, 350.000.

2. Piachoz közel modern bérház 1X3 és 3X2 szobás lakásokkal, mind fürdőszobával, részben parkettázva, je hozam, 540.000. Piața A. lanchoz közel bérház 5 bérleménnyel (részben 2 szobással) nagy udvar, vízvezeték bekötött, havi 2000 hozammal, 195.000.

3. Aszfaltos belvárosi főútvonalon masszív emeletes bérház 7 bérleménnyel, (4, 3 és 2 szobásak fürdőszobákkal) essig, rollók, 100.000 hozam, parkirozott udvar, sürgösen, áron alul, 950 ezer. Szerb palotához közel 4 lakásos magasföldszintes masszív bérház, souterrainnel, 180.000. Ugyanott 3 lakásos kis bérház (1 és 2 szobás lakásokkal) 110.000.

4. Str. Ghiba Birta táján 2 szobás villa, összes mellékhelyiségekkel, előszobával, külön épületben nyári és mosókonyha, essig, rollók, téglacserép épület, áron alul, 150.000. Közközház táján magasföldszintes uri magánház 4 szobás, elő-, fürdő-, cselédszobával, teljes alapítvánnyal, cserépkályhák, essig, rollók, 350.000.

5. Forgalmas helyen biztos megélhetést nyújtó sarok-szálloda és vendéglő 11 berendezett szobával, fürdőszobákkal, mellékhelyiségekkel, masszív téglacserép épület, nagy telekkel, teljes szálloda és vendéglő berendezéssel, áron alul, 270.000. Calea Sagunaban kis ház 2X1 szobás komplett lakással, 25 méter uccai fronttal, cca 360 öles telekkel, telekárban, 160.000. 1615

BUKSZUS, egyéves szép, gyökeres, kapható nagyobb mennyiségben is Str. Vicentiu Babes 7. 555

Kitűnő Minis-i vörösbőr kapható Str. Iosif Vulean 5. 1657

ELADÓ szallagfűrés, egyengető gyalogép csapágyak, nagyméretű kenderkötelek, Str. N. Bolcas 28. 1797

KILENC hónapos him dán dogg pedigere eladó. Cim: Betegsegélyző 11. sz. szoba 1760

ROLLEICORD vagy más Spiegelretlex-kamarát megvételre keresek. Wingeron Miklós, Lipova. 1702

EGY alig használt svájci gyártmányu porszívó gép olcsón eladó. Megtekinthető naponta 12-3 óra között Strada Desseanu No. 7. 1771

NEMES, duplaféhr orgona eladó, Kissinger, Aradul-nou, Főucca 166. 1774

LINOLEUM alig használt és üzleti berendezés eladó. Cim a kiadóban. 1776

HASZNÁLT méhkaptárak olcsón eladók Pósta Lajos, Str. Crisan 6. 1790

SZEPESY-féle sportkocsi, gyermekáhló, magas gyermekszék, nyugágy, virágállvány, eladó. Theodor Serh 7. 1789

FREDETI perzsa 3-4 mteres eladó. Megtekinthető délelőtti órákban. Ungár, Str. Moise Nicoara 1. II. et. 1802

VADONATUJ biliárdasztalok compl. felszerelve eladók, Hatic vendéglő, állomással szemben. 1809

ZONGORA bécsi rövid, fekete, eladó Cim a kiadóban. 1814

ELLATÁS

GYERMEK gondozónő, román, francia, magyar nyelvtudással magához venne teljes ellátásra kisebb gyermeket. Cim a kiadóban. 1814